

PROGRAMMABEGROTING

2021

Programmabegroting 2021

Inhoudsopgave

Programmabegroting 2021	2
Aanbiedingsbrief.....	5
Programma's	12
Programma 0: Bestuur en ondersteuning	13
Programma 1: Openbare orde en veiligheid	19
Programma 2: Wegen en water	23
Programma 3: Economie	27
Programma 4: Onderwijs.....	32
Programma 5: Sport, cultuur en recreatie.....	35
Programma 6: Sociaal domein	41
Programma 7: Duurzaamheid, volksgezondheid en milieu	48
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	55
Recapitulatiestaat	62
Paragrafen	63
Inleiding	64
Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	65
Paragraaf 2: Kapitaalgoederen	74
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	79
Paragraaf 4: Treasury	83
Paragraaf 5: Verbonden partijen	87
Paragraaf 6: Lokale heffingen	92
Paragraaf 7: Grondbeleid	98
Overig.....	105
Geprognostiseerde meerjarenbalans.....	106
Overzicht toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.....	107
Investeringsplan 2021-2024	108
Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2021	110
Bijlagen	111
Bijlage 1: Tabel Onderhoud Kapitaalgoederen	112
Bijlage 2a: Voorgestelde ombuigingen 2021	114
Bijlage 2b: Analyse SD, Deel 2 Ombuigingen	115
Bijlage 2c: Geactualiseerd overzicht "niet verwerkte voorstellen ombuigingen" uit 2019 (begroting 2020)	123
Bijlage 3: Eindrapportage analyse bestemmingsreserves gemeente Opmeer	127

Aanbiedingsbrief

Geachte raadsleden,

We bieden u hierbij de begroting 2021 inclusief de meerjarenraming 2022-2024 aan. Het is de eerste begroting van dit college (mede gebaseerd op het Coalitieakkoord 2020-2022 'Bouwen aan Vertrouwen'), opgesteld in een zeer turbulente tijd waarin we allemaal vanaf eind februari, begin maart de ingrijpende gevolgen ondervinden van het hardnekkige corona-virus. Het huishoudboekje van de gemeente staat ook zwaar onder druk door de nog steeds stijgende kosten voor het sociaal domein en de noodzaak om te investeren in onze organisatie. Het was nog moeilijker dan in de afgelopen jaren om zowel een sluitende (meerjaren)begroting te presenteren als financiële mogelijkheden te creëren om te kunnen blijven investeren in de lokale samenleving. Wij denken dat dit ons is gelukt. Hiervoor hebben we wel maatregelen moeten nemen die we liever niet nemen maar in deze omstandigheden onvermijdelijk zijn.

1. BESTUURLIJKE VISIE EN KEUZEN

Leefbaarheid, zorgzaamheid en woonplezier

De impact van COVID-19 op onze inwoners, verenigingen, horeca en het bedrijfsleven is immens groot. Inwoners zijn gedwongen hun vakantieplannen aan te passen, kunnen niet leven zoals ze willen en altijd gedaan hebben, verliezen hun baan of (erger nog) worden ziek of sterven. De regering nam samen met de Veiligheidsregio's maatregelen en investeerde vele miljarden in het op gang houden van de economie, het bedrijfsleven en de werkgelegenheid. Wij spreken onze waardering uit voor de grote inzet van onze ambtelijke organisatie waarop een groot beroep wordt gedaan, en danken onze inwoners voor de wijze waarop zij omgaan met de opgelegde beperkingen. Mensen rekenen in deze moeilijke tijden op hulp en ondersteuning van de overheid. Wij voelen die verantwoordelijk ook en doen ons uiterste best om onze inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen zo goed mogelijk door deze crisis te loodsen. En Opmeer gezond en veilig te houden.

We staan voor deze opgaven op het moment dat de gemeentelijke begroting opnieuw rode cijfers laat zien. Na 2019 en 2020 moeten we opnieuw flink bezuinigen. We kondigden dit reeds aan in de Kadernota 2020, inclusief een toelichting op de belangrijkste oorzaken hiervan. Niet alleen Opmeer maar alle gemeenten in Nederland verkeren in financieel zwaar weer (zelfs los van de gevolgen van corona). Dat is kwalijk, want daarmee worden de mogelijkheden van gemeenten om diensten te blijven aanbieden aan haar inwoners, ontwikkelingen actief te stimuleren en voorzieningen in stand te houden, moeilijker en moeilijker. Maar we blijven samen met onze inwoners, ondernemers en de vele organisaties en verenigingen werken aan de toekomst van onze dorpen. Belangrijke ijkpunten daarin zijn: 1. het behoud en versterking van de leefbaarheid/sociale samenhang; 2. zorgzaamheid voor de inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben en 3. een gemeente blijven waarin onze inwoners en ondernemers graag wonen, leven, werken.

Hiervoor is het onvermijdelijk dat we maatregelen moeten nemen die iedere inwoner gaan raken. Dit doen we niet graag maar de inwoners krijgen er ook veel voor terug.

De grenzen zijn bereikt

Naast de corona-crisis is de belangrijkste verklaring voor de slechte financiële positie van Opmeer de overdracht in 2015 van de uitvoering van de Jeugdwet, de WMO en de Participatiewet naar de gemeenten.

We voeren deze wetten uit in nauwe samenwerking met de andere zes Westfriese gemeenten, bij voorbeeld door de gezamenlijke inkoop van zorg en de aanbestedingen daarvoor. Gemeenten krijgen al vanaf 2015 te weinig geld van de rijksoverheid om deze taken goed te kunnen uitvoeren, terwijl de zorgvraag en de zorgzwaarte in vooral de jeugdhulp vanaf 2015 explosief zijn gestegen. Ook het beroep op de Wmo neemt sterk toe, met name door de invoering door het Rijk van het zgn. (inkomensonafhankelijke) abonnementstarief en de tekortschietende compensatie hiervoor. Al met al zijn we hierdoor genoodzaakt om - als we onze inwoners de zorg en ondersteuning willen blijven geven die ze nodig hebben - structureel bijna 1 miljoen euro meer uit te geven dan waarmee we rekening kunnen houden in de begroting. We hebben hart voor onze inwoners. Nee zeggen tegen inwoners die zorg nodig hebben omdat het geld op is, is dan niet de oplossing.

De zorgen over de financiële weerbaarheid van gemeenten als gevolg hiervan zijn groot. Terecht! Samen met heel veel andere gemeenten, onder aanvoering van de VNG, wordt de druk op de rijksoverheid opgevoerd om meer geld te geven. De grenzen van wat gemeenten zelf kunnen doen, zijn bereikt. Dit betekent dat in afwachting hiervan geen sprake meer kan zijn van de overname van taken van het rijk zonder voldoende financiële compensatie. Het water staat niet tot onze lippen maar op onze neus. Dat de Septembercirculaire dit jaar meer oplevert dan verwacht, en dat voor de knelpunten in de jeugdhulp in 2022 een incidenteel bedrag van 300 miljoen tegemoet kan worden gezien, helpt enigszins maar het zijn en blijven druppels op een gloeiende plaat. Na de Tweede Kamerverkiezingen in 2021 moeten afspraken met het nieuwe kabinet worden gemaakt over meerjarige financiële stabiliteit voor de gemeenten (in het algemeen en in het bijzonder voor het sociaal domein). Als dit niet gebeurt, is de kans groot dat we dan toch maatregelen moeten nemen die we nu hebben kunnen voorkomen.

Een tweede verklaring voor de beklemmende begrotingscijfers is dat er jarenlang steeds meer gevraagd wordt van onze organisatie. Het Rijk hevelt steeds meer taken over; in 2015 in het sociaal domein, de komende jaren komen bij voorbeeld de uitvoering van de Omgevingswet, de nieuwe wet Inburgering en de klimaatdoelstellingen erbij. En inwoners verwachten dat de gemeente voor ze klaar staat als ze de gemeente nodig hebben. Onze relatief kleine organisatie (ruim 100 medewerkers) werkt elke dag met hart en ziel hieraan. De genoemde ontwikkelingen vragen om een moderne ambtelijke organisatie die voor haar taak is toegerust, met professionele en goede medewerkers, en betrouwbare en veilige ICT-voorzieningen. Uit het 'second opinion' onderzoek van Berenschot 'Opmeer, beheergemeente onder druk' blijkt dat Opmeer dient te investeren in haar organisatie om de diensten te kunnen blijven leveren aan de inwoners en de taken die naar de gemeente zijn overgeheveld, te kunnen uitvoeren volgens de wettelijke normen en geldende kwaliteitseisen. Hiermee is veel geld gemoeid, dat nu in de begroting is opgenomen.

Een sluitende (meerjaren)begroting: kaders en keuzen

Wij willen een zelfstandige gemeente blijven. In de eerste helft van 2021 gaan we een Toekomstvisie 2030 ontwikkelen; ongeveer tegelijkertijd vindt een zgn. bestuurskrachtmeting plaats waarin o.a. de kwaliteit van het bestuur van de gemeente onder de loep wordt genomen. Om serieus werk te kunnen maken van het behoud van zelfstandigheid en de resultaten van de twee eerdergenoemde onderzoeken is een gezonde, meerjarig sluitende begroting essentieel. Want we willen blijven kunnen investeren in de lokale samenleving. Dat gaat niet zonder moeilijke besluiten; de weerslag hiervan is terug te vinden in onze voorstellen om de (meerjaren)begroting met positieve saldi aan u te presenteren.

Na twee jaren met forse tekorten op de jaarrekening, waarvoor voor de dekking een beroep is gedaan op de Risicoreserve, is het zaak om het huidige tekort structureel op te lossen. Het Rijk geeft hiervoor vooralsnog niet thuis. Ingrijpende maatregelen zijn hierdoor onvermijdelijk. Maar wat willen we wel en niet? Hoe kunnen we de uitgaven verlagen en de inkomsten verhogen? En wat zijn daarvan de gevolgen voor onze inwoners?

Wij kiezen voor de onderstaande kaders (mede op basis van het coalitieakkoord 'Bouwen aan Vertrouwen'):

- kwetsbare inwoners ontzien;
- subsidies aan verenigingen en maatschappelijke organisaties niet verder verlagen;
- geen sluiting of marginalisering van gemeentelijke en andere voorzieningen (zwembad, bibliotheek, wijksteunpunten, jongerencentra, natuurpeeltuinsporthal e.d.);
- zoveel mogelijk lastenverzwaringen voor inwoners en bedrijfsleven voorkomen;
- investeren in een toekomstbestendige en duurzame ambtelijke organisatie;
- (vooralsnog) oplossingen vinden in onze eigen begroting voor hoge kosten voor het sociaal domein (zie hiervoor met name bijlage 3);
- blijven investeren in leefbaarheid, veiligheid, zorgzaamheid en woonplezier.
- een evenwichtige begroting door de inkomsten te verhogen;

Dit heeft geresulteerd in een combinatie van dekkingsvoorstellen, waarvan de voornaamste zijn: verlaging van de uitgaven voor met name de jeugdhulp en Wmo-voorzieningen door (nog) strakker te sturen op de toegang tot zorgvoorzieningen en de verstrekking van ondersteuning en hulpverlening; een bijdrage van het Woningbedrijf verhoging van een aantal belastingen (OZB, woonforensenbelasting, toeristenbelasting) en leges voor gemeentelijke diensten. Hierbij zijn ook nog de niet overgenomen bezuinigingsvoorstellen in de ronde 2019 betrokken.

Voor de cijfermatige uitwerking hiervan en nadere toelichting hierop verwijzen wij u naar de bijgevoegde begroting (inclusief bijlagen) en naar paragraaf 2. 'De begroting nader toegelicht'.

We kunnen niet verhelen dat er nog grote onzekerheden zijn die (nog) niet financieel in deze begroting zijn doorvertaald. We denken aan de lange termijneffecten van het corona-virus en of het compensatiepakket van de rijksoverheid voldoende zal zijn (bij voorbeeld door de verwachte stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden, het beroep op de schuldhulpverlening, de ondersteuningsbehoeften van het verenigings- en bedrijfsleven enz.); de betaalbaarheid van de zorg als het Rijk niet over de brug komt met meer geld; en de gevolgen van de herverdeling per 2022 van het Gemeentefonds voor de uitkering aan de gemeente (de grootste bron van inkomsten van gemeenten). We blijven deze ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Een gezonde toekomst mét ambities

Hiervoor zijn onze belangrijkste ijkpunten: 1. het behoud en versterking van de leefbaarheid; 2. zorgzaamheid voor de inwoners die zorg en ondersteuning nodig hebben en 3. een gemeente blijven waar onze inwoners en ondernemers graag wonen, leven, werken. We realiseren ons dat met name de verhoging van de OZB met 30% hard kan aankomen bij inwoners. In de Kadernota lieten we al zien dat dit voor een woning met een gemiddelde waarde (in 2021 € 259.000) neerkomt op een stijging van € 80,-. Deze en de andere genoemde maatregelen moeten naar onze overtuiging nu wel genomen worden om een leefbare, zorgzame en aantrekkelijke (woon)gemeente te kunnen blijven.

Door de solidariteit die we vragen van alle inwoners is het niet nodig om te tornen aan subsidies, worden (betaalbare) voorzieningen in stand gehouden waarvan heel veel inwoners gebruik maken en plezier aan beleven, kunnen we kwetsbare inwoners blijven helpen en ondersteunen, en de ontwikkeling van burgerparticipatie en burgerschap in de kernen ondersteunen. En we kunnen (blijven) investeren in onze samenleving en economie. We denken aan de bouw van twee prachtige IKC's in Hoogwoud en Spanbroek/Opmeer (de grootste investering in het bestaan van Opmeer), de uitleg van De Veken 4, de

ontwikkelingen van het centrumplan en kleinschalige woningbouwinitiatieven, fatsoenlijke huisvesting voor arbeidsmigranten, versterking van het gevoel van veiligheid van inwoners, omstandigheden creëren waarin iedereen mee kan doen aan de samenleving.

We gaan in 2021 ook in nauwe samenwerking met uw raad vol energie aan de slag met de ontwikkeling van een Toekomstvisie 2030 voor onze gemeente én een bestuurskrachtmeting. De uitkomsten van deze twee belangrijke processen zijn medebepalend voor de toekomst en zelfstandigheid van onze gemeente Opmeer. Ze kunnen ook voeding geven aan de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen die in maart 2022 deel gaan nemen aan de gemeenteraadsverkiezingen. De gemeenteraad, maatschappelijke instellingen, organisaties, inwoners en bedrijven worden maximaal in de gelegenheid gesteld hieraan mee te doen.

2. DE BEGROTING NADER TOEGELICHT

Deze begroting is gebaseerd op de Kadernota 2020 - waarbij de raad de uitgangspunten voor de begroting 2021 en het beschikbaar stellen van budgetten en kredieten voor nieuw beleid en vervangingsinvesteringen heeft vastgesteld - en is aangevuld met de tot nu toe bekende autonome ontwikkelingen en de financiële gevolgen van de voorgestelde ombuigingen.

Zoals we al eerder schreven vraagt de noodzaak om tot een sluitende en evenwichtige begroting 2021-2024 te komen, om keuzes. Daarbij is het ook van belang om mogelijke tekorten op de jaarrekening te doen verminderen en mogelijke tekorten te kunnen dekken uit de aangesterkte Risicoreserve.

Onderstaande tabel laat zien welke keuzes wij hebben gemaakt. Naast inkomstenverhoging (leges, tarieven en belastingen) is er sprake van forse ombuigingen (met name in het Sociaal Domein, voor een uitvoerige toelichting hierop verwijzen we naar bijlage 2). Daarnaast stellen we een structurele bijdrage voor van het Woningbedrijf aan de Algemene Dienst.

Alle bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
Saldi MJB 2021-2024 vóór ombuigingen	-1.097	-1.207	-1.208	-1.161
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen				
verhuurtarieven evenemententerrein verhogen tot max kostendekkend niveau	0	6	6	6
Leges burgerzaken verhogen tarieven tot 95% kostendekkendheid	6	6	6	6
Verhoging tarief woonforensenbelasting met 30%	26	26	26	26
Verhoging tarief toeristenbelasting tot € 1,-	4	4	4	4
sloten en waterpartijen overdragen aan HHNK	0	60	60	60
Sociaal domein (specificatie zie bijlage 2)	201	252	262,5	262,5
Bijdrage woningbedrijf	200	200	200	200
Verhoging tarief OZB met 30%	660	660	660	660
Totaal	1.097	1.214	1.225	1.225
Saldi MJB 2021-2024 NA ombuigingen	0	7	17	64

Structureel en reëel in evenwicht

De provincie Noord-Holland beoordeelt in zijn rol als toezichthouder of de begrotingen van gemeenten 'structureel en reëel in evenwicht' zijn. Hierbij wordt het begrotingstotaal geëlimineerd met de incidentele baten en lasten en de reserves.

Uit onderstaande tabel blijkt dat we aan deze eis voldoen, na verwerking van de voorgestelde ombuigingen (bedragen x € 1.000).

Jaar	2021	2022	2023	2024
Uitkomst begroting/ meerjarenperspectief (Recapitulatiestaat)	0	7	17	65
Incidentele lasten en reservetoevoegingen	312	75	100	0
Incidentele baten en reserve onttrekkingen	240	75	0	0
Resultaat structurele begroting	72	7	117	65
Structureel evenwicht	ja	ja	ja	ja

De opbouw van de incidentele posten kunt u vinden in het overzicht Incidentele baten en lasten (pagina 106 van de Programmabegroting). De grootste posten betreffen de kosten voor de Omgevingswet, -visie en -plan.

Onderzoek reserves

Na verwerking van de mutaties op basis van de Kadernota 2020 is het saldo van de Risicoreserve € 348.000 negatief, waardoor het weerstandsvermogen onvoldoende is. Ter uitvoering van een toezegging aan de gemeenteraad hebben wij onderzoek laten doen door Deloitte naar de mogelijke bestedingsruimte in reserves (inclusief de gevolgen) om (mogelijke) vrijval in deze reserves te gebruiken om de Risicoreserve (algemene reserve) aan te vullen. De volgende (bestemmings)reserves zijn onderzocht: Bovenwijkse voorzieningen, Speelvoorzieningen, Wegen, Baggerwerken, Woningbedrijf en Grondexploitatie.

Deloitte adviseert om € 3 miljoen vrij te laten vallen uit de reserve Grondexploitatie en dit bedrag toe te voegen aan de Risicoreserve (Algemene reserve) waardoor de reserve weer een positief saldo krijgt (€ 2.652.000) en tevens toereikend is voor de komende jaren. Ten aanzien van de andere onderzochte reserves adviseert Deloitte geen afroaming te laten plaatsvinden, maar wel een (intern) onderzoek in te stellen naar de mogelijkheden om kleine reserves samen te voegen of op te heffen en de verwachte vrijval daarvan tevens ten gunste te laten komen van de Risicoreserve.

Verder blijkt uit het onderzoek naar de reserves dat de ogenschijnlijke hoge reserves (40 miljoen Euro) niet aangewend kunnen worden voor algemene dekking. Deze reserves zijn bestemd. Slechts een klein deel (3 miljoen Euro) kan zonder risico hiervoor ingezet worden. De overige reserves zijn bestemd en dienen voor deze bestemming aangehouden te worden. Daarmee voeren wij een verantwoord en op de toekomst gericht financieel beleid.

Het (volledige) rapport is als bijlage 3 gevoegd bij deze Programmabegroting 2021

Wij stellen voor de adviezen in het Deloitte-rapport over te nemen en de financiële verwerking hiervan in de Najaarsnota 2020 op te nemen.

Financieel-technische uitgangspunten voor de begroting 2021-2024

Voor de opstelling van de begroting 2021 en volgende jaren hanteren we de volgende uitgangspunten:

- voor de loonontwikkeling: het salarisniveau op 1 januari 2021;
- prijsinflatie 1,7% conform CPI (Consumenten Prijs Index), zoals opgenomen in het CEP (Centraal Economisch Plan) van het CBS (raming d.d. 3 maart 2020);
- de leges en tarieven worden geïndexeerd met 1,7%;
- de OZB wordt verhoogd met 30% (los van de lokale lastendruk stijging van 5% die reeds is opgenomen in de meerjarenbegroting als onderdeel van de ombuigingen van vorig jaar en de OZB-verhoging als dekking voor de kosten van het IKC);
- voor de gemeenschappelijke regelingen een indexeringspercentage voor 2021 van 2,3%, conform Financiële Uitgangspunten Gemeenschappelijke Regelingen Noord-Holland Noord (raadsbesluit 21 maart 2019);
- 4.900 wooneenheden (per 1 januari 2020);
- 11.837 inwoners (per 1 januari 2020).

Procedure tot vaststelling van de Programmabegroting 2021

Hiervoor hebben wij de volgende planning opgesteld:

- op 8 oktober wordt de begroting inclusief ombuigingen naar de gemeenteraad gestuurd;
- tot en met 18 oktober kunnen er technische vragen ingediend worden bij de griffier.
- op 23 oktober zijn de technische vragen beantwoord.
- op 27 oktober is de behandeling raadscommissie.
- op 5 november behandelt de raad de begroting.

Besluiten

Wij stellen u voor:

1. de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022 - 2024 inclusief ombuigingsvoorstellen vast te stellen;
2. het aangaan van investeringen betreffende categorie A uit het investeringsplan 2021 - 2024 te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
3. de besteding van de post Onvoorziene uitgaven te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
4. in te stemmen met een storting van 3 miljoen euro vanuit de reserve Grondexploitatie in de Risicoreserve en deze wijziging mee te nemen in de Najaarsnota 2020.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Opmeer,

de secretaris

de burgemeester,

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Opmeer;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders inzake de programmabegroting 2021;

gelet op het bepaalde in de artikelen 189, 190 en 191 van de Gemeentewet;

besluit:

1. de programmabegroting 2021 en de meerjarenraming 2022 - 2024 inclusief ombuigingsvoorstellen vast te stellen;
2. het aangaan van investeringen betreffende categorie A uit het investeringsplan 2021 - 2024 te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
3. de besteding van de post onvoorziene uitgaven te delegeren aan het college van burgemeester en wethouders;
4. in te stemmen met een storting van 3 miljoen euro vanuit de reserve Grondexploitatie in de Risicoreserve en deze wijziging mee te nemen in de Najaarsnota 2020.

Aldus besloten in de raadsvergadering van 5 november 2020.

voorzitter

G.J.A.M. Nijpels

griffier

M. Versteeg

Programma's

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Opmeer draagt uit een open, transparante en moderne gemeente te zijn die qua bestuursstijl en werkwijze meegaat met de tijd, met korte lijnen richting haar inwoners. Integriteit van handelen is daarbij een belangrijk uitgangspunt. Benadrukt wordt dat onderlinge saamhorigheid en sterke sociale binding via het verenigingsleven en activiteiten daaraan bijdragen. De dynamiek en diversiteit van Opmeer wordt op de kaart gezet. De gemeente wil daarin een positieve voorbeeldrol vervullen.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Opmeer is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen, werken, leven en recreëren is;
- Opmeer draagt uit een open, transparante en moderne gemeente te zijn;
- Opmeer heeft een moderne bestuursstijl en betreft daarom burgers tijden en (inter)actief bij belangrijke plan- en besluitvorming;
- Opmeer zet in op (integrale) dienstverlening en bereikbaarheid door gebruik te maken van moderne hulpmiddelen;
- Opmeer wil laagdrempelig en beter benaderbaar zijn voor inwoners;
- Opmeer behoudt haar behoedzame grondhouding bij het beleid en beheer van gemeentelijke financiën.

Beleidskaders	<u>Landelijk</u> : Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht, overige wetgeving; <u>Regionaal</u> : diverse gemeenschappelijke regelingen; <u>Lokaal</u> : Raadsprogramma, gemeentelijke Inspraakverordening, Reglement van Orde gemeenteraad, verordeningen op de raadscommissies, de Rekenkamercommissie, de Commissie voor de bezwaarschriften, Nota Integriteit, Organisatievisie
Autonome ontwikkelingen/ trends	N.v.t.
Volumegegevens	Gemeenteraad: vijf politieke partijen; College B&W: 3 politieke partijen; Gemiddeld 9 raadsvergaderingen, 28 commissievergaderingen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Het Westfries Archief (WFA)

Kerntaken van het WFA zijn:

- het beheren, bewaren en ter beschikking stellen van de historische archieven en collecties van de aangesloten Westfriesse gemeenten;

- het (als toekomstig archiefbeheerder) adviseren en inspecteren van de aangesloten Westfriesse gemeenten op het gebied van (digitaal) duurzaam archiefbeheer;
- een kennis- en informatiecentrum zijn op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie regionaal-historisch bronnenmateriaal en door deze collectie op een zo actief mogelijke wijze beschikbaar te stellen aan en dienstbaar te maken voor een breed publiek.

In 2021 zal verder gewerkt worden aan de aansluiting van de regionale gemeenten op het e-depot en zullen er voorbereidingen worden getroffen voor de overbrenging van het archief van Opmeer naar het WFA.

DeSom

SSC DeSom is voor zes Westfriesse gemeenten waaronder de gemeente Opmeer en WerkSaam WF de opdrachtnemer voor het beheer en onderhoud van de technische ICT infrastructuur.

NV Houdstermaatschappij Gasbedrijf Kop Noord-Holland (GKNH)

Gemeente Opmeer participeert in GKNH, dat een deelneming heeft in Alliander. Hiervoor ontvangt de gemeente Opmeer dividend.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De BNG is een gespecialiseerde bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Gemeente Opmeer bezit aandelen BNG. Hiervoor ontvangt de gemeente Opmeer dividend.

Wat willen we bereiken?

Pact van Westfriesland 7.1

In de raadsvergadering van 20 juni 2019 zijn de maatschappelijke opgaven en ambities van het Pact van Westfriesland 7.1 als kaders vastgesteld op de zes thema's. Vervolgens is in oktober 2020 het uitvoeringsprogramma vastgesteld.

Met dit pact wordt de intensieve en constructieve samenwerking tussen gemeenten, provincie, ondernemers en maatschappelijk middenveld verder ontwikkeld. Met als resultaat dat de regio Westfriesland tot de top 10 van de meest aantrekkelijke regio's behoort waar welvaart en welzijn, een florerende duurzame economie en een rechtvaardig sociaal beleid de belangrijkste prioriteiten zijn.

Toekomstvisie en bestuurskrachtmeting.

Het doel van de toekomstvisie is om een gezamenlijk gedragen visie voor de gemeente Opmeer vast te stellen door de Gemeenteraad. Deze visie wordt mede bepaald door de ambities van de inwoners van de gemeente, maatschappelijke organisaties en belangengroepen in de gemeente. De visie gaat uit van de kracht van Opmeer, de regionale ontwikkelingen en de maatschappelijke trends en vraagstukken.

Met de visie worden acties geformuleerd om de ambities te realiseren. Dit vraagt ook een oriëntatie op het bestuur, hetgeen via de bestuurskrachtmeting nader wordt bekeken.

Organisatieontwikkeling (zie ook paragraaf 3)

De organisatie is een onmisbaar hulpmiddel om bestuurlijke ambities waar te maken. In die zin is de organisatie continu in beweging. Enerzijds door maatschappelijke ontwikkelingen, decentralisaties en wettelijke verplichtingen en anderzijds door technologische ontwikkelingen. Vanuit het rapport "Beheergemeente onder druk", de Strategische Personeelsplanning (SPP) en toekomstvisie worden projecten en acties uitgevoerd.

Wat gaan we ervoor doen?

Pact van Westfriesland **7.1**

Het uitvoeringsprogramma zoals dat in oktober 2020 is vastgesteld wordt ter hand genomen.

Toekomstvisie en bestuurskrachtmeting.

In het laatste kwartaal van 2020 wordt gestart met het traject voor het opstellen van de toekomstvisie en de bestuurskrachtmeting, zodanig dat eind 2^e kwartaal 2021 besluitvorming kan plaatsvinden.

Organisatieontwikkeling

In 2021 wordt verder gewerkt aan de top 3 HR-speerpunten, t.w.:

1. Werving en selectie (Opmeer positioneren als een aantrekkelijke werkgever);
2. Leren en ontwikkelen (inzetten op binden en boeien van medewerkers);
3. Duurzame inzetbaarheid (medewerkers goed inzetbaar houden gedurende de gehele loopbaan).

En wordt gewerkt aan top 3 speerpunten organisatieontwikkeling, t.w.

1. Flexibilisering personeelsbestand (strategische keuzes over de inzet van vaste en flexibele medewerkers in relatie tot het op afstand plaatsen van beleid, uitvoering);
2. Leiderschapsontwikkeling (coachend, inspirerend en situationeel leiderschap);
3. stapsgewijs ontwikkelen naar een opgave gestuurde gemeente (inzetten op strategisch vermogen en integraal werken met als doel een opgave gestuurde gemeente)

Doorontwikkeling Dienstverlening

2021 zal vooral gericht zijn op borging en beheer van de ingezette koers van de acties uit het Plan van uitvoering doorontwikkeling van de dienstverlening zoals, beantwoording van vragen door het servicecentrum bij het 1^e klantcontact, klantcontactmonitoring, doorontwikkeling website, etc. Er zal nog meer verdieping plaatsvinden van het zelfstandig afhandelen van vragen door het Servicecentrum. Waarbij er vermindering van de werkdruk in organisatie plaatsvindt en er door de organisatie meer maatwerk geleverd kan worden in de dienstverlening aan de inwoners en ondernemers. Inmiddels hebben we in regionaal verband een tool aangeschaft waarbij we de klantbeleving bij contact van de inwoner met de gemeente kunnen monitoren. Heb je als inwoner contact gehad met de gemeente? Dan verzoeken wij, via mail of sms, om een aantal vragen te beantwoorden over dit contact. Deze antwoorden helpen ons om grip te krijgen op onze dienstverlening en verbeteringen daarop in door te voeren.

Burgerzaken

In 2021 is verhoging van de kwaliteit van de adressen in de Basisregistratie Personen (BRP) een speerpunt. Hiervoor wordt aangesloten bij de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). Daardoor is sprake van een nauwkeurigere registratie en kunnen zowel interne als externe afnemers worden voorzien van juiste informatie. Er wordt ook samengewerkt met interne en externe gebruikers van de BRP die belang hebben bij een betrouwbare BRP; informatie-uitwisseling en integraal overleg kan hieraan bijdragen.

Het organiseren en uitvoeren van de Tweede Kamerverkiezingen op 17 maart 2021 vraagt onze aandacht. Het is niet uitgesloten dat extra maatregelen moeten worden genomen doordat er rekening gehouden moet worden met de geldende Corona voorschriften (zoals 1,5 meter e.d.). Hierdoor kunnen de kosten hoger uitvallen dan begroot.

Burgerparticipatie

Aan de uitvoering van de Nota burgerparticipatie en overheidsparticipatie wordt verder vormgegeven. In het kader van de Omgevingswet en de verwachte Wet versterking participatie op decentraal niveau (wetsvoorstel) wordt de raad een voorstel gedaan, om de inspraakverordening uit te breiden naar een participatieverordening.

Integriteit

Na vaststelling van de diverse gedragscodes in 2019 wordt net als in 2020 ook in 2021 verder gewerkt aan de borging en continue bewustwording van het onderwerp integriteit binnen de organisatie. Dit gebeurt o.a. door het onderwerp structureel te betrekken in HR-gesprekkencyclus, het houden van jaarlijkse bewustwordingssessies voor alle medewerkers, het bijhouden van registers over o.a. nevenactiviteiten en het in kaart brengen van beheersmaatregelen bij risicovolle functies.

Indicatoren

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde:</i>	<i>Bron:</i>
Formatie	Fte per 1.000 inwoners:	8,12	Eigen gegevens
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners:	6,61	Eigen gegevens
Apparaatskosten	Kosten per inwoner:	€ 768,16	Eigen begroting
Externe inhuur	Kosten als % van de totale loonsom + kosten totale inhuur externen:	44,5%	Eigen begroting
Overhead	% van de totale lasten:	12,8%	Eigen begroting

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 0. Bestuur en ondersteuning	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21	
Lasten	8.167.252	7.464.724	7.428.987	35.737	V
Baten	17.365.340	17.553.861	18.278.388	724.527	V
Totaal saldo voor bestemming	9.198.088-	10.089.137-	10.849.401-	760.264	V
Reserve dotaties	375.000	-	-	-	
Reserve onttrekkingen	1.301.980	879.827	123.055	756.772-	N
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	10.125.068-	10.968.964-	10.972.456-	3.492	V
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 0)	-	402.061	866.000	463.939-	V
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	10.125.068-	11.371.025-	11.838.456-	467.431	V

Wat mag het kosten ? Programma 0. Bestuur en ondersteuning				
Taakveld 0.1 - Bestuursorganen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	937.831	968.320	899.171	69.149
Baten	36.456	0	0	0
Saldo	901.375	968.320	899.171	69.149
Taakveld 0.2 - Publiekszaken	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	384.427	379.271	413.660	-34.389
Baten	142.026	120.011	135.846	15.835
Saldo	242.401	259.260	277.814	-18.554
Taakveld 0.3 - Beheer overige gebouwen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	38.430	40.832	38.609	2.223
Baten	0	0	0	0
Saldo	38.430	40.832	38.609	2.223
Taakveld 0.4 - Overhead	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	6.068.429	5.686.075	5.366.619	319.456
Baten	323.710	29.146	39.146	10.000
Saldo	5.744.719	5.656.929	5.327.473	329.456
Taakveld 0.5 - Treasury	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	22.564	47.250	117.250	-70.000
Baten	201.025	151.940	141.540	-10.400
Saldo	-178.461	-104.690	-24.290	-80.400
Taakveld 0.61 - OZB-woningen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	84.715	78.371	77.483	888
Baten	1.272.749	1.414.000	1.568.125	154.125
Saldo	-1.188.034	-1.335.629	-1.490.642	155.013
Taakveld 0.62 - OZB-niet woningen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	16.740	17.786	17.147	639
Baten	581.818	616.364	667.239	50.875
Saldo	-565.078	-598.578	-650.092	51.514
Taakveld 0.64 - Overige belastingen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	136.284	144.273	145.023	-750
Baten	37.053	38.073	46.165	8.092
Saldo	99.231	106.200	98.858	7.342

Taakveld 0.7 - Gemeentefonds	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	32.881	19.078	19.078	0
Baten	14.683.904	15.139.000	15.613.000	474.000
Saldo	-14.651.023	-15.119.922	-15.593.922	474.000
Taakveld 0.8 - Overige baten en lasten	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	-122.884	-116.532	134.947	-251.479
Baten	86.596	45.327	67.327	22.000
Saldo	-209.480	-161.859	67.620	-229.479
Taakveld 0.9 - Vennootschapsbelasting	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	192.835	200.000	200.000	0
Baten	3	0	0	0
Saldo	192.832	200.000	200.000	0
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	375.000	0	0	0
Baten	1.301.980	879.827	123.055	-756.772
Saldo	-926.980	-879.827	-123.055	-756.772

Programma 1: Openbare orde en veiligheid

Dit programma omvat openbare orde en veiligheid en de taken van de brandweer met betrekking tot het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- We streven naar een veilig Opmeer met weinig overlast en criminaliteit, waarin bewoners van alle generaties veilig zijn en zich veilig voelen. Dat doen we in samenwerking met veiligheidspartners, inwoners en ondernemers.
- Voor de problematiek rondom drugshandel is er een meldpunt Overlast.
- We gaan bewoners stimuleren om een EHBO-cursus te volgen, om zo bij calamiteiten te kunnen assisteren.
- Initiatieven op het gebied van (WhatsApp)buurtpreventie worden bevorderd en gestimuleerd.
- De mogelijkheden tot het verkorten van de lijnen richting gemeente en opsporingsambtenaren worden gezien.
- Fixi App voor allerlei klachten in de buitenruimte etc

Beleidskaders	Integraal Veiligheidsplan Opmeer 2020-2022
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Rol bestuurlijke handhaving blijft toenemen; • Kleinere rol voor de politie op onderdelen van openbare orde en toezicht (prio 3 en 4 meldingen) openbare ruimte.
Volumegegevens	• jaarlijks ca. 80 evenementen; • jaarlijks ca. 40 controles op de naleving Drank & Horecawet.

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VRNHN).

De Veiligheidsregio is belast met de uitvoering van alle taken die bij of krachtens de Wet veiligheidsregio's aan de Veiligheidsregio zijn overgedragen. Het in Regionale Ambulancevoorziening (RAV verband) uitvoeren van ambulancezorg. Het in stand houden van het Veiligheidshuis Noord-Holland Noord en het uitvoeren van overige door de deelnemers overgedragen taken.

De uitvoerende taken binnen dit thema worden dus grotendeels uitgevoerd door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord voor brandbestrijding en crisisbeheersing en de milieudienst West-Friesland voor milieutaken en Regio Politie Noord-Holland Noord voor politietaken.

In 2020 richt de Veiligheidsregio zich onder meer op de voorbereiding van de Wet Ambulancezorg 2021, de uitvoering van het preventieactiviteitenplan 2019-2022, het uitvoeren van een pilot om een buurt actief

te betrekken bij ondersteuning in acute en niet acute situaties bij verzorgingstehuizen en het optimaliseren van de werkwijze van de meldkamer voor een efficiëntere ketensamenwerking.

Wat willen we bereiken:

Integraal veiligheidsbeleid Gemeente Opmeer

Op basis van de daarin gestelde prioriteiten en actuele ontwikkelingen wordt in 2021 ingezet op de volgende thema's:

1. Veiligheid in de openbare ruimte

De verkeersveiligheid van de openbare ruimte is uitgewerkt in het gemeentelijk verkeer- en vervoerplan 2020-2027. Er is een uitvoeringsprogramma opgesteld. In 2021 worden een aantal voorgestelde maatregelen in onderzoek genomen. De gemeente maakt afspraken met Politie en BOA over toezicht in woonwijken. Bij (grote) evenementen draagt de gemeente zorg voor veiligheid van de omgeving.

2. Veiligheid in de woon- en leefomgeving

De High Impact Crimes. Dit zijn criminaliteitsvormen die een grote impact hebben op het gevoel van veiligheid van inwoners zoals diefstal, woninginbraken, overvallen en huiselijk geweld.

Het Sociaal Domein. In het sociaal domein werkt de gemeente met allerlei instanties samen om de kwaliteit van het leven van inwoners te verbeteren. Vanuit openbare orde en veiligheid wordt met verschillende instanties samengewerkt om problemen op te pakken die gaan over jeugd/jong volwassenen, verwarde personen en woonoverlast. Hierbij is prioritair dat er een optimale verbinding is tussen zorg en veiligheid.

Meld misdaad anoniem (MMA). Recentelijk zijn wij als gemeente Opmeer aangesloten bij MMA, waardoor we meteen zicht hebben op de anonieme meldingen die bij MMA binnenkomen.

3. Veiligheid en ondermijnende criminaliteit

Dit is een vorm van 'onzichtbare' criminaliteit. Hierbij maken criminelen gebruik van onder andere de gemeente om hun activiteiten in de onderwereld te kunnen uitvoeren. Denk dan aan de volgende uitingsvormen; hennep (teelt, verstrekken, distributie) harddrugs (labs, verstrekken, distributie) witwassen/fraude (PGB's, uitkeringen, woon- en adres, subsidie en vastgoed) en mensenhandel (prostitutie en arbeidsuitbuiting).

4. Veiligheid en ondernemen

Met een evenementenbeleid kunnen keuzes worden gemaakt over het toestaan van evenementen (op bepaalde locaties). Het beleid is bedoeld om een gedegen belangenafweging op het gebied van de openbare orde en veiligheid, zedelijkheid, volksgezondheid en de bescherming van het milieu te kunnen maken. Het evenementenbeleid biedt hiervoor de kaders en de eisen die aan evenementen (en de aanvragen voor een vergunning) worden gesteld. In 2021 zal het huidige evenementenbeleid worden geactualiseerd.

5. Toezicht Drank- & horecawet.

De gemeente heeft voor het toezicht op de naleving van de leeftijdsgrenzen het bedrijf Bob-Services ingehuurd. Jaarlijks worden de horeca inrichtingen (w.o. de para- commerciële) gecontroleerd. In geval van overtredingen wordt gehandhaafd. Het project 'Actualisering vergunningenbestand' is afgerond, zodat alle inrichtingen beschikken over een juiste vergunning.

6. West-Friese Veiligheidsambitie

- Risico-inventarisatie bedrijven(terreinen)

Iedere Westfriese gemeente binnen de driehoek start met een risico-inventarisatie met als doel op relatief eenvoudige wijze in beeld brengen wat de grootste risico's zijn voor criminele – ondermijnende – activiteiten op bedrijventerreinen.

- Weerbaarheidsscan

De Quicksan Lokale Democratie richt zich op de ambtelijke organisatie en de mogelijke kwetsbaarheden daarbinnen op het gebied van ondermijning en integriteit. In de scan worden concrete handelingsadviezen opgenomen, om de gevonden kwetsbaarheden in de organisatie aan te pakken. De gemeente zal hierin ondersteund worden door een nieuw aan te stellen adviseur van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) zodat de resultaten van de scan kunnen worden omgezet in te nemen maatregelen en uitvoering daarvan. Vanwege positieve bevindingen bij verschillende 'pilot'gemeenten (waaronder Hoorn) is vanuit het RIEC bij de hele provincie deze scan aangeboden.

- Deelnemen Keurmerk Veilig Buitengebieden

Buitengebied weerbaar maken voor ondermijning. Agrarische bedrijven in het buitengebied zijn kwetsbaar voor ondermijnende criminaliteit. Uit onderzoek is gebleken dat maar liefst 15% van alle Nederlandse agrariërs ooit door een crimineel is benaderd; in Brabant is dit zelfs hoger en daarbij meldt 90% geen verdachte situaties. Niet uit angst voor represailles maar vanuit de gedachte dat de politie 'toch niets doet'. De LTO (Land- en Tuinbouworganisatie) in onze regio heeft aangegeven dat er ook agrariërs in ons buitengebied zijn benaderd voor de verhuur van leegstaande panden (door 'criminelen').

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 1. Openbare orde en veiligheid	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21	
Lasten	923.558	1.006.566	1.031.075	24.509-	N
Baten	425	-	-	-	
Totaal saldo voor bestemming	923.133	1.006.566	1.031.075	-24.509	N
Reserve dotaties	-	-	-	-	
Reserve onttrekkingen	18.250	18.250	11.996	6.254-	N
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	904.883	988.316	1.019.079	-30.763	N
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 1)	-	20.150	-	20.150	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	904.883	968.166	1.019.079	-50.913	N

Wat mag het kosten ? Programma 1. Openbare orde en veiligheid				
Taakveld 1.1 - Crisisbeheersing en brandweer	Realisatie 2019	Begroting 2018	Begroting 2019	Verschil '20-'21
Lasten	719.191	739.009	755.223	-16.214
Baten	0	0	0	0
Saldo	719.191	739.009	755.223	-16.214
Taakveld 1.2 - Openbare orde en veiligheid	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	204.367	267.557	275.852	-8.295
Baten	425	0	0	0
Saldo	203.942	267.557	275.852	-8.295
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	0	0	0	0
Baten	18.250	18.250	11.996	-6.254
Saldo	-18.250	-18.250	-11.996	-6.254

Programma 2: Wegen en water

Opmeer is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen, werken, leven en recreëren is. We willen ervoor zorgen dat Opmeer zich duurzaam ontwikkelt, met leefbaarheid en kwaliteit als belangrijke maatstaven

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- In het gemeentelijk verkeer en vervoersplan (GVVP) aandacht voor de verkeersveiligheid in de gemeente Opmeer
- Toezien op de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen en publiektrekkende bedrijven zoals de Boet.
- Inzetten op een fietsverbinding en/of calamiteitenweg tussen de Middelweg en De Veken,
- Streven naar een verruimde en verbeterde inzet van bussen richting Obdam en behoud van aansluitingen richting Hoorn.
- een goede kwaliteit en goed onderhoud van onze openbare ruimte.

Beleidskaders	• Verkeer- en vervoersplan Opmeer 2020-2029; • Wegenbeheerplan 2018-2021 • Beleidsplan openbare verlichting 2018-2021 • Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024 • Stedelijk waterplan 2018-2021 • Parkeernota en -verordening gemeente Opmeer • Structuurvisie Opmeer en bestemmingsplannen
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Volume-uitbreidingen door nieuwe gebiedsontwikkelingen; • Omgevingswet. • Autonome groei van het verkeer • Overdracht wegen van HHNK naar de gemeente in 2022
Volumegegevens	• Beheer door Opmeer van 50 km wegen en 61.200 m² wateroppervlak.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Wat willen we bereiken?

- Behoud groen en openbare voorzieningen
- Goed onderhoud openbare ruimten
- Een fietsverbinding vanuit Hoogwoud richting De Veken

- Een duurzaam veilige inrichting van de N241 met behoud van de stedenbouwkundige kwaliteit van en het leefklimaat in de hoofdkern Opmeer en het voorkomen van onnodige kap van groen.
- Faciliteren van elektrisch rijden

Wat gaan we ervoor doen?

Onderhoud wegen

Voor de onderhoudswerkzaamheden wegenbeheer 2021 wordt een operationeel plan opgesteld. De onderhoudsprogramma's voor de infrastructuur worden opgesteld en uitgevoerd na voorafgaande inspecties. Het onderhoudsplan wordt ter kennis gebracht van de gemeenteraad en de dorpsraden.

Actualiseren beheerplannen

De volgende beheerplannen worden in 2021 geactualiseerd:

- wegenbeheerplan 2018-2021
- Beleidsplan openbare verlichting 2018-2021
- Stedelijk waterplan 2018-2021

Overdracht wegen buitengebied

Er wordt al enkele jaren gesproken met Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) over overdracht van de wegen in het buitengebied aan de gemeente. In de 7 Westfrieze gemeenten heeft HHNK circa 510 km aan wegen in eigendom en beheer. Het doel is te komen tot een eenduidige beheersituatie. Om die reden hebben HHNK en de 7 Westfrieze gemeenten op 10 juli 2017 een intentieovereenkomst gesloten. Betrokken wegbeheerders willen hiermee afspraken maken om te komen tot de overdracht van het wegbeheer van de betreffende wegen van HHNK aan de gemeenten. Besluitvorming over een plan van aanpak moet in 2020 plaats vinden, de feitelijke overdracht is gepland op 1-1-2022.

Verkeer en Vervoersplan Uitvoeringsprogramma 2020-2024

Verkeersveiligheid en bereikbaarheid zijn uitgewerkt in het Verkeer en Vervoerplan 2020-2027 Opmeer Op Weg!. Voor de maatregelen is een uitvoeringsprogramma opgesteld voor de periode 2020-2024. De plannen in het uitvoeringsprogramma gaan uit van drie fasen: de studiefase, voorbereidingsfase en uitvoeringsfase. In de studiefase wordt de situatie geanalyseerd, voor- en nadelen van eventuele oplossingen afgewogen en een plan gemaakt. Na besluitvorming kan dit plan verder worden uitgewerkt in de voorbereidingsfase. Na aanbesteding volgt de uitvoeringsfase. Hierna volgt een opsomming van het programma per fase.

2021 studiefase

- Onderzoek naar de verkeerveiligheid op diverse kruisingen en wegvakken: Wuiver-Gruttostraat, Breestraat-Lindengracht, Koninginneweg, Koninginneweg-Waterkant, Koninginneweg-Wuiver, Lindengracht-Lijster, Herenweg (Spanbroek)
- de situatie Herenweg-Middelweg, waarbij onderzoek wordt gedaan naar een betere bereikbaarheid van het centrum Hoogwoud en wisselwerking tussen Hoogwoud en Opmeer.
- Onderzoek fietsverbinding Middelweg-de Veken.
- Visie maken voor elektrische laadpunten.

2021 uitvoeringsfase

- Kruispunten Pade voorzien van stopgebod.
- Verbeteren markeringen parkeervakken
- Plaatselijk vergroten aantal parkeerplaatsen
- Inventarisatie verkeersborden

- Uitbreiding laadpunten elektrische voertuigen

Reconstructie N241

De provincie Noord-Holland heeft een plan opgesteld tot verbetering van de N241 deel tussen het Verlaat en de A7 inclusief de aanpak van de kruisingen Pade en Middelweg-Breestraat. Het belangrijkste uitgangspunt in de aanpak van 'de A.C. de Graafweg' is het verbeteren van de veiligheid en doorstroming over de volledige 12 kilometer. In 2019 zijn de voorbereidingen voor het verleggen en vervangen van kabels en leidingen gestart. In 2021/2023 is de uitvoering van de wegwerkzaamheden. De gemeente Opmeer is bij dit onderzoek en de genoemde werkzaamheden betrokken waarbij wordt aangedrongen op behoud van het groen en een goed woon- en leefklimaat langs de weg.

Reconstructie N 239

De provincie Noord-Holland gaat de N239 reconstrueren waarbij er een rotonde aangelegd wordt op het kruispunt met de Zuiderzeestraat.

Overdracht stedelijk water aan HHNK

Op landelijk niveau (UvW en VNG en IPO) is afgesproken dat de waterschappen het water in het stedelijk gebied gaan onderhouden. Dat geeft meer duidelijkheid voor de burger waar het onderhoud tot nu toe wel eens versnipperd was tussen allerlei verschillende onderhoudsplichtigen, zoals gemeenten, waterschappen en particulieren. In 2021 willen we komen tot een overdracht van het stedelijk water binnen de bebouwde kom.

Overname openbaar gebied De Veken 3 en De Veken 3 uitbreiding.

De ontwikkeling van bedrijventerrein De Veken 3 en De Veken 3 uitbreiding is nagenoeg afgerond. Overeenkomstig de gesloten exploitatieovereenkomsten zal het beheer van het openbaar gebied aan de gemeente worden overgedragen.

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 2. Wegen en water	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21	
Lasten	1.488.516	1.191.655	1.139.575	52.080	V
Baten	62.461	37.000	30.300	6.700-	N
Totaal saldo voor bestemming	1.426.055	1.154.655	1.109.275	45.380	V
Reserve dotaties	8.125	153.716	3.708	150.008	V
Reserve onttrekkingen	297.198	260.093	126.484	133.609-	N
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	1.136.982	1.048.278	986.499	61.779	V
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 2)	-	102.837	-	102.837	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	1.136.982	945.441	986.499	-41.058	N

Wat mag het kosten ? Programma 2. Wegen en water				
Taakveld 2.1 - Verkeer en vervoer	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	1.295.519	1.041.005	1.024.251	16.754
Baten	59.883	34.500	27.800	-6.700
Saldo	1.235.636	1.006.505	996.451	10.054
Taakveld 2.4 - Economische havens en waterwegen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	192.997	150.650	115.324	35.326
Baten	2.578	2.500	2.500	0
Saldo	190.419	148.150	112.824	35.326
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	8.125	153.716	3.708	150.008
Baten	297.198	260.093	126.484	-133.609
Saldo	-289.073	-106.377	-122.776	16.399

Programma 3: Economie

Dit programma omvat het bevorderen van een evenwichtige economische structuur, het versterken van de economische bedrijvigheid, de samenwerking daarbij met het bedrijfsleven en de regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden en het uitvoeren van economische programma's.

De economische ambities in het Coalitieakkoord zijn:

Ondernemen

- Ontwikkeling van bedrijventerrein De Veken 4 fase 1.
- Opmeer houdt oog voor de levendigheid, toegankelijkheid en gezelligheid van de winkelcentra. Het is in dat kader van belang een langetermijnvisie te creëren ter voorkoming van leegstand. Bij dat onderzoek zal aandacht moeten worden besteed aan de bereikbaarheid en de samenwerking moeten worden gezocht met de winkeliersvereniging.
- Het contact tussen ondernemers/ winkeliers en gemeente vindt op regelmatige basis plaats in een jaarlijks overleg en door middel van bedrijfsbezoeken.

Agrarisch ondernemen

- Ter bevordering van de leefbaarheid van het platteland zijn planologische regels met betrekking tot agrarisch gebruik verruimd zodat bijvoorbeeld recreatieve nevenactiviteiten en of zorgfuncties kunnen worden ontplooid.
- Arbeidsmigranten worden indien mogelijk ter plaatse van het agrarisch bedrijf waar het werk wordt aangeboden gehuisvest.
- Leegstaande agrarische bebouwing vraagt om oplossingen. Indien initiatieven zich aandienen voor gewijzigd gebruik moet goed worden gekeken naar de mogelijkheden. Met name het behoud van stolpen in het landschap is van belang.

Beleidskaders	• Structuurvisie gemeente Opmeer (gemeenteraad 19 september 2012); • Structuurschets Westfriesland (gemeenteraad 2 februari 2017) • Regionale Detailhandelsvisie Westfriesland (raad 17 maart 2016). • Pact van Westfriesland 7.1
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Hoogconjunctuur; • Meer internetaankopen; • Terugdringen overaanbod aan winkelvoorzieningen en aanbod van bedrijventerreinen.
Volumegegevens	• 3 bedrijventerreinen (De Veken, Westerboekelweg, Wijzend); • 2 dorpscentra; • 1 weekmarkt en 2 jaarmarkten.

Betrokkenheid verbonden partijen

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord (NHN)

Het Ontwikkelbedrijf NHN is een uitvoeringsorganisatie van gemeenten in Noord-Holland Noord en de provincie Noord-Holland. Het heeft drie 'kernactiviteiten': het Ondernemersloket, regiomarketing en de verbetering van het vestigingsklimaat.

Ontwikkelingsmaatschappij De Veken 3 CV en Ontwikkelingsmaatschappij De Veken 4 CV

In deze commanditaire vennootschappen werkt de gemeente Opmeer samen met Scholtens Projecten BV te Wognum bij de ontwikkeling van de bedrijventerreinen De Veken 3 en De Veken 4.

Wat willen we bereiken?

Het in stand houden en versterken van een aantrekkelijk vestigings- en verblijfsklimaat voor het bedrijfsleven door zorg te dragen voor: goede bereikbaarheid van bedrijven ook digitaal, een breed aanbod van voorzieningen en producten, het voorkomen van langdurige leegstand van bedrijfspanden en attractieve centra met een goed productenaanbod.

Wat gaan we ervoor doen?

Markten

In overleg met de marktkoopliden en de winkeliersvereniging en CVAH worden promotionele activiteiten ondernomen om de publieke belangstelling en de bekendheid van de markt te behouden. Naast de weekmarkt, worden door ondernemers twee jaarmarkten georganiseerd.

Bedrijventerreinen

De invulling van het bedrijventerrein De Veken fasen 3 en 3+ is nagenoeg geheel gerealiseerd. Op beide ontwikkelingen zijn geen kavels meer uitgeefbaar. Het openbaar gebied De Veken 3 en De Veken 3 uitbreiding zal aan de gemeente worden overgedragen.

In juni 2018 is een regionaal convenant werklocaties Westfriesland ondertekend. Met het sluiten van dit convenant maken we afspraken over de planning, programmering en herstructurering van bedrijventerreinen in de regio. In dit convenant is de ontwikkeling van De Veken 4 fase 1 als mogelijkheid opgenomen. Voor de ontwikkeling van De Veken 4 fase 1 is een Nota van Uitgangspunten vastgesteld (raad 18-6-2020). In 2020-2021 wordt gewerkt aan het opstellen van het bestemmingsplan met verbrede reikwijdte voor deze fase 1 van het plan De Veken 4 (ca.5.2 ha. Netto uitgeefbaar).

De exploitatie van De Veken 4 fase 1 komt in handen van De Veken 4 CV.

Deze ontwikkelingsmaatschappijen de Veken 3 CV en De Veken 4 CV doen jaarlijks verslag over hun activiteiten. De grond-exploitatieopzetten voor deze ontwikkelingen worden jaarlijks herzien en ter kennis van de raad gebracht (zie verder ook de paragraaf Grondbeleid).

De regio's Noord-Holland Noord en Westfriesland hebben veel ambitie op het gebied van duurzame energie. De energietransitie is dan ook een economisch speerpunt van de regio's, waaronder verduurzaming van de bedrijventerreinen. Het realiseren van toekomstbestendig breedband is cruciaal

voor de leefbaarheid en het vestigingsklimaat in het buitengebied. Op het bedrijventerrein De Veken en in het buitengebied is de vraagbundelingscampagne met succes afgerond en is glasvezel aangelegd, ook in het buitengebied en momenteel wordt 5G uitgerold..

Lokale en regionale samenwerking

Elk jaar vindt er minimaal één overleg plaats met de Commissie Midden & Kleinbedrijf Opmeer, waarin vertegenwoordigers van de winkeliersverenigingen en ondernemersverenigingen van Opmeer en Hoogwoud zitting hebben. Het overleg richt zich op informatie-uitwisseling en advisering. Periodiek organiseert het college een bedrijfsbezoek bij een Opmeers bedrijf waarmee bestuurlijke contacten met de bedrijvensector worden onderhouden. De gemeente Opmeer is vertegenwoordigd op de bijeenkomsten van de Ondernemersvereniging Midden West-Friesland. Tevens organiseert de gemeente samen met het Ontwikkelingsbedrijf NHN bedrijfsbezoeken met het doel de dienstverlening aan de ondernemers te verbeteren. In opdracht van de provincie NH wordt door bureau Stec gewerkt aan de behoefteraming werklocaties Noord-Holland-Noord. Tevens wordt er gewerkt aan de actualisatie van de regionale detailhandelsvisie voor West-Friesland.

Pact van Westfriesland 7.1

In 2019 zijn de Westfriese raden akkoord gegaan (intentieverklaring) met de aanpak van het Pact van Westfriesland 7.1. Over het uitvoeringsprogramma is in oktober 2020 door de gemeenteraad een besluit genomen.

Samen met raadsleden en stakeholders worden ambities uitgewerkt binnen zes thema's:

Wonen en leefbaarheid, Energietransitie en klimaatadaptie , Onderwijs en arbeidsmarkt

Vrije tijd (leisure), Ondernemen en economie en Zorg en sociaal domein.

In 2020-2021 komen onder meer aan de orde de uitwerking van de regionale energiestrategie en de ontwikkeling van het 5G netwerk

Samenwerking Holland boven Amsterdam 2040

De regio Noord-Holland Noord heeft het ambitedocument 'Holland boven Amsterdam 2040' vastgesteld. Hieraan wordt een regionaal uitvoeringsprogramma 2020-2024 gekoppeld. Het Ontwikkelingsbedrijf wordt als uitvoeringsorganisatie ingezet om deze regionale ambities samen met de gemeenten te realiseren. Daarbij worden vier speerpuntsectoren onderscheiden: agri & food, energie, water en toerisme. De focus ligt op de energietransitie. Per speerpuntsector is het perspectief in 2040 beschreven en is een opgave bepaald hoe deze te bereiken. De opgaven zijn zoveel mogelijk opgenomen in het uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland 7.1.

Ontwikkelingsbedrijf NHN

Het Ontwikkelingsbedrijf NHN richt zich op drie kernactiviteiten: het Ondernemersloket, de regiomarketing en de verbetering van het vestigingsklimaat. Op basis van het meerjarenplan wordt elk jaar een jaarplan opgesteld. Wij zien toe op de uitvoering van het Jaarplan Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord 2020. Het Ontwikkelingsbedrijf verzorgt de gebruikelijke activiteiten zoals het beheren van de bedrijvenmonitor, het bedrijvenloket en het verzorgen van de acquisitie. Daarnaast heeft het Ontwikkelingsbedrijf een adviseursrol of trekkersrol voor verschillende projecten (o.a. die voorkomen op de REA), bij HIRB-aanvragen en bij de totstandkoming en uitvoering van het Regionaal Convenant Werklocaties Westfriesland.

Indicatoren

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde Opmeer:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Functiemenging	Verhouding tussen banen en woningen in %	50,7	53,2	LISA (2019)
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	128,3	129,6	LISA (2019)

CO₂Invest-MRA fonds

De Metropoolregio Amsterdam (MRA) en Noord-Holland Noord (NHN) staan voor grote opgaven op het gebied van het Klimaatakkoord (reductie CO₂) en de omslag naar een nieuwe, duurzame economie. De uitdagingen overstijgen gemeentegrenzen en vragen om passende investeringen. Die kunnen niet alleen door marktpartijen worden gedaan; voor overheden is een onmisbare, aanjagende rol weggelegd. Het kabinet heeft deze rol onderkend en met de oprichting van Invest-NL een vehikel gecreëerd om investeringen aan te jagen.

Met de oprichting van Invest-MRA (werktitel) wordt hier op regionale schaal op aangesloten.

Om te laten zien dat de doelen op de energietransitie en circulaire economie echt nagestreefd worden is een eenmalige storting in het invest-MRA fonds nodig. Uiteindelijk wordt een fonds van € 100 miljoen beoogd wat:

- risico's van private ondernemers afdekt door risicodragende participaties en leningen.
- revolvend is, met andere woorden komen de investeringen terug. Er is dus geen sprake van subsidieverstrekingen.
- is aanvullend op andere vormen van financiering.
- bestaat uit publieke middelen.

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 3. Economie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21	
Lasten	104.053	329.397	2.910.712	2.581.315-	N
Baten	351.352	488.529	3.028.765	2.540.236	V
Totaal saldo voor bestemming	247.299-	159.132-	118.053-	-41.079	N
Reserve dotaties	239.672	116.528	72.238	44.290	V
Reserve onttrekkingen	28.789	22.980	-	22.980-	N
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	36.416-	65.584-	45.815-	-19.769	N
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 3)	-	17.621	30.000	12.379-	V
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	36.416-	83.205-	75.815-	-7.390	N

Wat mag het kosten ? Programma 3. Economie				
Taakveld 3.1 - Economische ontwikkeling	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	58.908	56.061	56.240	-179
Baten	12.734	12.000	12.000	0
Saldo	46.174	44.061	44.240	-179
Taakveld 3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	33.160	260.602	2.841.034	-2.580.432
Baten	273.829	395.439	2.933.453	2.538.014
Saldo	-240.669	-134.837	-92.419	-42.418
Taakveld 3.3 - Bedrijfscontacten en -regelingen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	11.985	12.734	13.438	-704
Baten	5.743	13.250	13.250	0
Saldo	6.242	-516	188	-704
Taakveld 3.4 - Economische promotie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	0	0	0	0
Baten	59.046	67.840	70.062	2.222
Saldo	-59.046	-67.840	-70.062	2.222
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	239.672	116.528	72.238	44.290
Baten	28.789	22.980	0	-22.980
Saldo	210.883	93.548	72.238	21.310

Programma 4: Onderwijs

Binnen dit programma wordt waarde gehecht aan de zorg voor de onderwijshuisvesting, de zorg voor leerlingenvervoer, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid en de uitvoering van de leerplichtwet.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- De locatiekeuze van de basisscholen in Spanbroek, Opmeer en Hoogwoud wordt heroverwogen. Er moeten slimme keuzes worden gemaakt in het kader van de bundeling van aanverwante functies binnen het IKC-concept;
- behoud van scholen in de kleine kernen.

Beleidskaders	• Wet op het Primair Onderwijs; • Wet Passend onderwijs; • Leerplichtwet; • Verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015; • Afspraken in het kader van het 'Op overeenstemming gericht overleg' (OOGO) met de schoolbesturen en de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en convenant VVE.
Autonome ontwikkelingen / trends	• Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en preventieve zorg; • Zorg in en om de school, waaronder passend onderwijs; • Huisvesting (IKC); • Regisseursrol voor de gemeente (onderwijsbegeleiding, achterstandenbeleid); • Ontwikkeling Regionale Educatieve Agenda.
Volumegegevens	• Aantal openbare basisscholen: 3 (in Opmeer, Hoogwoud en Aartswoud); • Aantal lokalen openbaar basisonderwijs: 23; • Aantal leerlingen in schooljaar 2019-2020 (peildatum 1-10-2019): De Akker (64), De Adelaar (147) en De Dubbele Punt (39); • Aantal bijzondere basisscholen: 4 (in Opmeer, Spanbroek, Hoogwoud en De Weere). • Aantal lokalen bijzonder basisonderwijs: 45; • Aantal leerlingen in schooljaar 2019-2020 (peildatum 1-10-2019): 't Ruimteschip (80), St. Bonifatius (328), St. Wulfram (160) en Petrus Canisius (80); • Aantal opgelegde Halt-processen-verbaal en positief uitgevoerd door de leerlingen (schooljaar 2019-2020):0; • Aantal afgegeven en lopende art. 15 LPW beschikkingen (schooljaar 2019-2020):2; • Aantal leerlingen (PO, VO en MBO) op leerplichtsprekkuur (schooljaar 2019-2020):11; • Aantal verzuimgesprekken (PO, VO en MBO) gevoerd door leerplichtambtenaar 2019-2020)18; • Aantal afgegeven en lopende art 5b LPW beschikkingen (schooljaar 2019-2020):2; • Aantal casussen van leerlingen waarbij ook Wijkteam OpMEER of andere zorginstantie is betrokken (schooljaar 2019-2020): 13; • Aantal kinderen in nieuwkomersklassen PO (schooljaar 2019-2020): 1; • Aantal kinderen in VVE: gemiddeld 13 per schooljaar.

Wat willen we bereiken?

Het bevorderen van de kwaliteit van het onderwijs door:

- voorkomen en opheffen van leerachterstanden bij jonge kinderen door een structurele bijdrage voor VVE;
- onderwijs bieden aan nieuwkomers in het primair onderwijs;
- het op peil houden van de landelijke normen voortijdig schoolverlaters van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW);
- vroegtijdige signalering van problemen door aansluiting van de zorgstructuur van het onderwijs bij het WIJkteam OpMEER;
- een bijdrage aan onderwijsbegeleiding ter ondersteuning van het achterstandenbeleid voor zorg en/of taal;
- regionale samenwerking ten behoeve van passend onderwijs;
- multifunctioneel gebruik van gebouwen/scholen door basisscholen, organisaties, instellingen en verenigingen op het gebied van zorg en welzijn;
- nieuwbouw van de basisscholen in Opmeer/Spanbroek en Hoogwoud in combinatie met het zgn. IKC-concept.

Wat gaan we er voor doen?

Huisvesting onderwijs

Voor het Integraal Kindcentrum (IKC) Hoogwoud waren de kaders voor de definitieve locatie in juli 2019 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeenteraad heeft op 9 juli 2020 besloten om het benodigde budget voor de bouw van het IKC in Hoogwoud al beschikbaar te stellen, vooruitlopend op het besluit over de locatie van het IKC in Opmeer/Spanbroek.

Op 9 juli 2020 heeft de gemeenteraad van Opmeer hierover besloten om definitief niet te kiezen voor de accommodatie van voetbalvereniging HOSV als locatie van het IKC Opmeer/Spanbroek. Er blijven hierdoor twee mogelijke locaties over: De Akker/'t Ruimteschip en de Bonifatiuschool. De raad maakt uiterlijk in oktober 2020 een definitieve keuze tussen deze twee locaties, het benodigde budget en de dekking hiervan. De gemeenteraad heeft een motie aangenomen waarin het college de opdracht krijgt om in kaart te brengen wat de consequenties zijn voor de onderbrenging van de boogde gebruikers (naast de scholen zijn dat kinderopvang, bibliotheekwerk, muzikeducatie en jeugdgezondheidszorg) van het IKC op deze locaties. Het jaar 2021 zal in het teken staan van de ontwerpfase en benodigde bestemmingsplanprocedures.

Indicatoren

Naam indicator	Eenheid:	Waarde Opmeer:	Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.	Bron:
Absoluut verzuim	Per 1.000 leerplichtigen	0,0	1,2	Ingrado (2018)
Relatief verzuim	Per 1.000 leerplichtigen (wel ingeschreven maar ongeoorloofd afwezig)	14%	17%	Ingrado (2018)
Voortijdig schoolverlaters	% deelnemers (12-23 jaar) aan het VO en MBO onderwijs	1,0%	1,4%	DUO (2018-2019)

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 4. Onderwijs	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21	
Lasten	684.506	772.652	729.692	42.960	V
Baten	106.375	95.169	95.169	0	
Totaal saldo voor bestemming	578.131	677.483	634.523	42.960	V
Reserve dotaties	-	313.628	-	313.628	V
Reserve onttrekkingen	-	354.128	-	354.128	N
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	578.131	636.983	634.523	2.460	V
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 4)	-	48.822	-	48.822	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	578.131	588.161	634.523	-46.362	N

Wat mag het kosten ? Programma 4. Onderwijs				
Taakveld 4.1 - Openbaar (basis) onderwijs	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	19.681	21.601	23.838	-2.237
Baten	0	0	0	0
Saldo	19.681	21.601	23.838	-2.237
Taakveld 4.2 - Onderwijshuisvesting	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	140.785	184.830	142.924	41.906
Baten	0	0	0	0
Saldo	140.785	184.830	142.924	41.906
Taakveld 4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	524.041	566.221	562.930	3.291
Baten	106.375	95.169	95.169	0
Saldo	417.666	471.052	467.761	3.291
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	0	313.628	0	313.628
Baten	0	354.128	0	-354.128
Saldo	0	-40.500	0	-40.500

Programma 5: Sport, cultuur en recreatie

Opmeer is een aantrekkelijke gemeente waar het goed wonen, werken, leven en recreëren is. Ook in de toekomst willen we dat blijven met een heldere identiteit van de gemeente en de verschillende gemeenschappen en kernen. We willen er voor zorgen dat Opmeer zich duurzaam ontwikkelt, met leefbaarheid en kwaliteit als belangrijke maatstaven.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Sport dient voor iedereen toegankelijk te zijn en dichtbij huis worden beoefend;
- Sportvelden en accommodaties worden daarnaast onderhouden in goed overleg met verenigingen;
- Met gebruikmaking van de zogenoemde één-derde regeling worden investeringen van sportverenigingen ondersteund;
- De komende vier jaar wordt de bovenlaag van de kunstgrasvelden vervangen. In dat geval wordt onderzocht of deze kan worden hergebruikt voor bestaande trapveldjes in de woonwijk. Lukt dat niet dan wordt gekeken of er nieuwe kunstgrasveldjes kunnen worden aangelegd;
- Opmeer stimuleert dat sportvelden worden verlicht met ledverlichting;
- Het is zaak te bezien of de openbare ruimte beter kan worden ingericht voor buitensport;
- Trapveldjes en speelvoorzieningen moeten in voldoende mate aanwezig zijn;
- Evenementen binnen onze gemeente worden breder onder de aandacht gebracht;
- Gemeente Opmeer faciliteert de samenwerking tussen scholen en culturele instellingen;
- Vrijwilligersorganisaties worden met deskundigheidsbevordering ondersteund;
- Opmeer wil een groene gemeente blijven met een goede afstemming van openbare voorzieningen in de openbare ruimte;
- Er wordt gestreefd naar een goede kwaliteit en goed onderhoud van onze openbare ruimte;
- Voor Opmeer willen we naar een situatie waarin de lokale samenleving voor iedereen ingericht en geschikt is. Zodat eenieder ongeacht welke beperking en ongeacht welke leeftijd op een volwaardige wijze kan meedoen in de samenleving;
- Ontspanning voor jongeren moeten goed worden afgestemd op de wensen en denkwijze van jongeren;
- Bestaande jongerenverenigingen worden niet geconfronteerd met bezuinigingen.

Beleidskaders

- Algemene Subsidieverordening gemeente Opmeer;
- Algemene regels en specifieke beleidsregels behorend bij de Algemene Subsidieverordening;
- Nota Sociaal Domein gemeente Opmeer 2016-2020;
- Gemeentelijk tarievenbeleid;
- Beleidskader 'Cultuureducatie Opmeer';
- Convenant bibliotheekwerk 2020-2021;
- Nota Blijvende speelruimte! (2015);
- Regionale Economische Agenda West-Friesland;
- Groenbeleidsplan 2018-2021;
- Algemeen Plaatselijke Verordening Opmeer;
- Gedragscode flora en fauna bestendig beheer 2016-

	2020; Gedragscode flora en fauna ruimtelijke ontwikkeling en inrichting 2016-2020.
Autonome ontwikkelingen/ trends	- Brede Impuls Combinatiefuncties; - Natuur- en Recreatieplan Westfriesland; - Agenda Toerisme Westfriesland 2016-2019; - Pact van Westfriesland; - Regionale Economische Agenda Westfriesland; - Regionale visie verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord 2030 - Subsidiering door de provincie Noord-Holland van recreatieve projecten; - Subsidiering door Recreatieschap Westfriesland van recreatieve projecten op basis van uitvoeringsprogramma Natuur- en Recreatieplan. - Rijksregeling Cultuur educatie met kwaliteit (CMK) 2021-2024
Volumegegevens	Gemeentelijke voorzieningen: <u>Sport</u> 10 natuur- en 2 kunstgrasvoetbalvelden; 2 verharde handbalvelden; 1 kunstgrashockeyveld; 1 beachveld; 1 oefenbak voor de paardensport; 4 jeu de boulesbanen; 2 natuurijsbanen; 1 openlucht zwembad; 39 speelplekken (inclusief 1 natuurspeeltuin, 1 no-probleemplek en 13 jongerenontmoetingsplekken) met in totaal 205 speeltoestellen; 5 gymzalen; 1 sporthal; 1 multifunctionele accommodatie bestaande uit: dojo, jongerencentrum en werk/vergaderruimten jeugd- en jongerenwerk; <u>Cultuur</u> 1 gebouw voor de bibliotheekvoorziening; 1 gebouw voor de muziek- en beweegactiviteiten; 19 kunstwerken (beeldende kunst) in openbare ruimte en in gemeentelijk eigendom); <u>Recreatie</u> 8 informatieborden langs wandel- en/of fietsroutes; 1 toeristisch overstappunt; - Bewegwijzerde fiets- en wandelroutes in dorpskernen en buitengebied; 3 kanosteigers en 1 bootinlaatplek bij vaarroute De Gouw; 1 passantensteiger, 1 bootinlaatplek en 3 camperplaatsen in Spanbroek; <u>Openbaar groen</u> 59 ha openbaar groen (incl. sportvelden en begraafplaatsen).

Betrokkenheid verbonden partijen

Recreatieschap Westfriesland (RSW)

Het Recreatieschap is een gemeenschappelijke regeling die voor de Westfrieze gemeenten de belangen behartigt van openluchtrecreatie, natuur en landschap. Het Recreatieschap vervult een regierol voor de realisatie van de ambities uit het Natuur- en Recreatieplan. Voor de uitvoering van het plan is een Uitvoeringsprogramma opgesteld. Het Recreatieschap voert dit plan samen met de zeven Westfrieze gemeenten en andere partijen binnen en buiten de regio uit.

Het uitvoeringsprogramma van het Recreatieschap wordt op jaarbasis bijgesteld. Het Recreatieschap verwacht dat in de periode tot 2023 het bestaande beleid zal worden voortgezet. Wel wordt er met alle gemeenten op bestuurlijk niveau een kerntakendiscussie gehouden om de prioritering en eventueel afroaming in het takenpakket aan te kunnen geven en te bezien of er nog bezuinigingen mogelijk zouden kunnen zijn.

Wat willen we bereiken?

Meedoen

Voor Opmeer willen we naar een situatie waarin de lokale samenleving voor alle inwoners ingericht en geschikt is, zodat iedereen op een volwaardige wijze meedoet aan de (Opmeerse) samenleving. Daarbij wordt gestreefd naar vitale leef-, werk- en woongemeenschappen.

Toerisme

We streven naar de bevordering van de groei van dag- en verblijfstoerisme in de regio en de verhoging van de bestedingen van de bezoekers. Wij zetten in op kwaliteit in het aanbod van onze verblijfsrecreatie.

Bibliotheekwerk

We streven naar een toekomstbestendig en innovatief bibliotheekwerk in de regio. Hiermee voldoen de gemeenten ook aan hun wettelijke verantwoordelijkheid op dit gebied. Op het gebied van de innovatie van de dienstverlening zijn vijf speerpunten geformuleerd. Centrale begrippen hierin zijn: zichtbaarheid, cultureel ondernemerschap en vraaggericht werken

Openbaar groen

Wij streven (op basis van het Groenbeleidsplan 2018-2021) naar behoud van het groene karakter van de gemeente en naar een nog beter groenbeeld door omvormingen en renovaties; aandacht voor boomziekten (essentaksterfte, iepziekte en de eikenprocessierups); handhaving en waar noodzakelijk en mogelijk uitbreiding van het groene karakter van het bebouwd gebied en de bedrijventerreinen; en een schone, verzorgde, gebruiksvriendelijke en veilige openbare omgeving. Bewoners actief betrekken bij inrichting en onderhoud van de openbare ruimte in de eigen omgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

Voorzieningen

In 2019 zijn de kunstgrasvelden van VVS'46 en Grasshoppers gekeurd en zijn enkele groot onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. De geplande vervanging van de bovenlaag kon hierdoor uitgesteld worden tot en met 2021. In 2020 zal de gemeente zich samen met de voetbalverenigingen oriënteren op de mogelijkheden voor een nieuwe bovenlaag in 2021.

Toerisme

Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord verzorgt de uitvoering van de destiniatiemarketing-organisatie 'Holland Boven Amsterdam' die de regionale promotie en marketing verzorgt van 17 gemeenten in Noord-Holland Noord. Voor de jaren na 2021 wordt een nieuw Meerjarenplan opgesteld waarin de koers (en financieringsmodel) voor de komende jaren wordt bepaald. Dit plan wordt in 2021 voorgelegd aan de raden van de deelnemende gemeenten.

In 2020 wordt een knoop doorgemaakt door de Westfriesse gemeenten over de mogelijke opvolging van de Agenda Toerisme Westfriesland 2016-2019. De (regionale) opgaven op het gebied van toerisme en recreatie van het Pact van Westfriesland worden vertaald in een uitvoeringsprogramma, dat in 2020 wordt vastgesteld. Vervolgens wordt gestart met de (meerjarige) uitvoering daarvan.

Cultuur

Om kinderen op een educatieve manier in aanraking te laten komen met cultuur doet de gemeente Opmeer in samenwerking de zeven Westfriesse gemeenten, de Blauwe Schuit en de basisscholen mee aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CMK). In 2021 start een nieuwe projectperiode van vier jaar, waarbij de Blauwe Schuit een nauwe samenwerking aangaat met de Westfriesse Bibliotheek.

Samen met de gemeenten Medemblik, Koggenland, Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland is een convenant bibliotheekwerk 2020-2021 opgesteld met een uniform aanbod van het maatschappelijk bibliotheekpakket (voorheen basispakket genaamd). In 2021 wordt hier verder uitvoering aan gegeven door de Westfriesse Bibliotheek. De prestatieafspraken en klanttevredenheidsonderzoeken worden jaarlijks geëvalueerd. Op basis hiervan wordt in 2021 gezien of het convenant verlengd of vernieuwd dient te worden.

Openbaar groen

Omvormingsplan 2021.

Voor 1 januari 2021 wordt het omvormingsplan 2021 opgesteld. Het plan bestaat uit aanpassingen aan het openbaar groen waardoor er (beter) aan het gewenste groenbeeld voldaan wordt. De aanpassingen kunnen bestaan uit: bomen aanplanten of kappen, plantvakken renoveren, grasvelden omvormen naar beplanting, beplanting omvormen naar gras. De voorgestelde omvorming zijn afkomstig uit het groenbeleidsplan, verzoeken van de burgers, verandering van de inrichting van de openbare ruimte en ervaringen van de onderhoudsploegen. De bewoners worden bij de opzet van dit plan betrokken.

Groenbeleidsplan 2022 2025

Het huidige groenbeleidsplan wordt in 2021 geüpdatet zodat in de loop van het jaar het groenbeleidsplan voor de jaren 2022-2025 vastgesteld kan worden

Eikenprocessierups

In 2020 zijn wederom de eerste nesten van de eikenprocessierupsen geconstateerd. Er worden biologische maatregelen genomen om uitbreiding te voorkomen. Bij de bestrijding worden ook burgers betrokken.

Waterschap

De intentie is dat de gemeente het beheer van de wegen in de gemeente die nu worden beheerd door het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier per 1 januari 2022 overneemt. Deze overname wordt verder voorbereid in 2021.

Indicatoren

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde Opmeer:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Niet-sporters	%	45,3%	48,9%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM, om de 4 jaar, 2016 meest recent)

Wat mag het kosten?

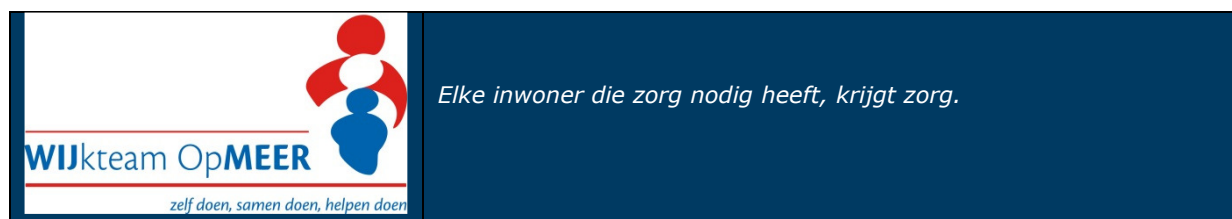
Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21	
Lasten	2.664.026	2.661.250	2.720.448	59.198-	N
Baten	420.303	372.650	389.833	17.183	V
Totaal saldo voor bestemming	2.243.723	2.288.600	2.330.615	-42.015	N
Reserve dotaties	50.798	50.798	50.798	-	
Reserve onttrekkingen	203.228	193.773	273.303	79.530	V
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	2.091.293	2.145.625	2.108.110	37.515	V
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 5)	-	88.258	-	88.258	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	2.091.293	2.057.367	2.108.110	-50.743	N

Wat mag het kosten ?	Programma 5. Sport, cultuur en recreatie			
Taakveld 5.1 - Sportbeleid en activering	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	176.886	157.271	156.592	679
Baten	36.061	37.000	37.000	0
Saldo	140.825	120.271	119.592	679
Taakveld 5.2 - Sportaccommodaties	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	756.855	737.896	725.014	12.882
Baten	207.745	175.414	171.237	-4.177
Saldo	549.110	562.482	553.777	8.705
Taakveld 5.3 - Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	268.218	258.871	264.881	-6.010
Baten	23.670	28.355	28.355	0
Saldo	244.548	230.516	236.526	-6.010

Taakveld 5.4 - Musea	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	52.083	60.699	54.259	6.440
Baten	19.623	17.652	24.002	6.350
Saldo	32.460	43.047	30.257	12.790
Taakveld 5.6 - Media	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	327.097	301.385	303.385	-2.000
Baten	70.911	71.000	71.000	0
Saldo	256.186	230.385	232.385	-2.000
Taakveld 5.7 - Openbaar groen en openluchtrecreatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	1.082.887	1.145.128	1.216.317	-71.189
Baten	62.293	43.229	58.239	15.010
Saldo	1.020.594	1.101.899	1.158.078	-56.179
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	50.798	50.798	50.798	0
Baten	203.228	193.773	273.303	79.530
Saldo	-152.430	-142.975	-222.505	79.530

Programma 6: Sociaal domein

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Schuldenproblematiek, de opvang van verwarde personen en kinderen die in kwetsbare situaties verkeren zijn actuele onderwerpen die blijvend aandacht verdienen. Deze onderwerpen kunnen niet los van elkaar worden gezien en vragen om een integrale benadering. De inzet vanuit Opmeer zal, in samenwerking met maatschappelijke organisaties, gericht dienen te zijn op vroegtijdige signalering en preventie. Er is een duidelijke visie op deze samenhangende problematiek gewenst.
- De wijksteunpunten hebben een zorgsteunfunctie en zijn hét informatieloket voor diverse vragen op gebied van welzijn, wonen en zorg. Er wordt niet bezuinigd op wijksteunpunten en in de vorige raadsperiode opgelegde bezuinigingen aan wijksteunpunten worden herzien in relatie tot de huidige en nieuwe ontwikkelingen.
- Wij streven naar een gemakkelijk bereikbaar wijkteam, waar je laagdrempelig en dichtbij terecht kunt voor vragen en ondersteuning over alle zorgvragen. Hierbij is een goede onafhankelijke cliëntondersteuning van belang.
- Het streven is om senioren in staat te stellen langer zelfstandig te laten wonen. Belangrijk zijn ook de dagbehandeling en dagbesteding voor minder vitale en kwetsbare ouderen en mogelijk ook andere specifieke doelgroepen.
- Onderzocht moet worden of de drempel voor armoedebestrijding kan worden verlaagd door het aanstellen van een vertrouwens-/ contactpersoon binnen de gemeente

Beleidskaders	• Nota sociaal domein 2016-2020 • Jeugdwet 2015; • Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015; • Verordening, Beleidsregels en Besluit voorzieningen maatschappelijke ondersteuning Opmeer 2020; • Verordening, beleidsregels Jeugdzorg; • Uitvoeringskader inkoop sociaal domein Westfriesland 2019-2021 • Beleidsregels bijzondere bijstand; • Wet langdurige zorg (Wlz); • Participatiewet; • Inkomensvoorzieningen Ioaw en Ioaz; • Besluit bijstandverlening zelfstandigen (bbz); • Beleidsplan, verordeningen en beleidsregels WerkSaam West-Friesland; • Wet Educatie en Beroepsonderwijs (volwasseneneducatie); • Regionaal beleidskader schuldhulpverlening 2017-2020; • Regionale toekomstvisie maatschappelijke opvang en beschermd wonen; • Huisvesting Taakstelling Vergunninghouders.
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Transformatie van zwaardere zorg naar lichtere zorg; • Aandacht voor eigen kracht en netwerk (stimulering zelfredzaamheid en participatie); • Innovatie (efficiëntere en goedkopere zorg door nieuwe producten,

	werkwijzen en samenwerkingsvormen); • Ambulantisering van zorg (d.w.z. afbouw van zorgverlening in instellingen); • Intensivering aanpak seksueel en huiselijk geweld middels Veilig thuis, MDA++, meldcode, verwijsindex; • Wijziging inkoopstrategie naar resultaatgerichte benadering. • Wijziging wet gemeentelijke schuldhulpverlening 2020 • Nieuwe wet inburgering per 1-7-2021 • Wijziging Wet educatie en beroepsonderwijs per 1-1-2020																																								
Volumegegevens	<i>Jeugdwet:</i> Aantal kinderen/jongeren (per 1-1-2019) tot 18 jaar in Opmeer: 2.416. <i>Wmo:</i> Aantal mensen dat één of meer hulp bij huishouden voorziening had <table><tr><td></td><td>2019</td><td>2018</td><td>2017</td></tr><tr><td>HbH</td><td>258</td><td>247</td><td>241</td></tr></table> Aantal mensen dat één of meer begeleidingsvoorziening had <table><tr><td></td><td>2019</td><td>2018</td><td>2017</td></tr><tr><td>BEGELEIDING</td><td>100</td><td>89</td><td>93</td></tr></table> Aantal mensen dat één of meer woonvoorziening had <table><tr><td></td><td>2019</td><td>2018</td><td>2017</td></tr><tr><td>WOON</td><td>53</td><td>70</td><td>63</td></tr></table> Aantal mensen dat één of meer vervoersvoorziening had <table><tr><td></td><td>2019</td><td>2018</td><td>2017</td></tr><tr><td>VERVOER</td><td>190</td><td>175</td><td>148</td></tr></table> Aantal mensen dat één of meer rolstoelvoorziening had <table><tr><td></td><td>2019</td><td>2018</td><td>2017</td></tr><tr><td>ROLSTOELEN</td><td>92</td><td>109</td><td>99</td></tr></table> <i>Participatiewet:</i> Stand op 1-6-2020 volgens WerkSaam West-Friesland: Aantal Wwb-uitkeringen: 75 Aantal Ioaw-uitkeringen: 1 Aantal Ioaz-uitkeringen: 0		2019	2018	2017	HbH	258	247	241		2019	2018	2017	BEGELEIDING	100	89	93		2019	2018	2017	WOON	53	70	63		2019	2018	2017	VERVOER	190	175	148		2019	2018	2017	ROLSTOELEN	92	109	99
	2019	2018	2017																																						
HbH	258	247	241																																						
	2019	2018	2017																																						
BEGELEIDING	100	89	93																																						
	2019	2018	2017																																						
WOON	53	70	63																																						
	2019	2018	2017																																						
VERVOER	190	175	148																																						
	2019	2018	2017																																						
ROLSTOELEN	92	109	99																																						

Betrokkenheid verbonden partijen

WerkSaam

WerkSaam Westfriesland, een gemeenschappelijke regeling, is een samenwerkingsverband tussen de zeven Westfriesse gemeenten en voert de taken die voortkomen uit de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) uit. Deze taken richten zich op het bemiddelen van verschillende doelgroepen naar werk. Het gaat om mensen met een Wsw-dienstverband of beschut werk, bijstandsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden. WerkSaam heeft als hoofddoelstelling zorg te dragen voor het zo snel mogelijk werkzoekenden aan passend werk te helpen en het bedienen van werkgevers die op zoek zijn naar (tijdelijke) arbeidskrachten. Is werk nog niet mogelijk, dan verstrekt WerkSaam (tijdelijk) een uitkering. De bijzondere bijstand, onderdeel van de participatiewet, is bij de afzonderlijke gemeenten gebleven.

Medio 2018 is het beleidsplan 2018-2021 van Werksaam Westfriesland vastgesteld, waarin de volgende drie uitgangspunten worden gehanteerd: het beperken van de instroom; het ontwikkelen van cliënten; het bevorderen van de uitstroom (naar betaald werk).

In 2021 krijgt een aantal zaken extra aandacht:

- Evaluatie van het huidige beleidsplan en opstellen van het beleidsplan 2021-2025,
- Voldoen aan nieuwe wet- en regelgeving, te weten:
 - Breed offensief. Vanuit het Rijk is een plan ontwikkeld om mensen met een beperking te ondersteunen bij het vinden van werk.
 - Wijzigingen van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) per 1-1-2021 in verband met laaggeletterdheid.
 - Nieuwe wet inburgering per 1-7-2021. Deze wet heeft overlap met de Participatiewet.
- Verbeteren van de interne re-integratieactiviteiten. Er wordt uitvoering gegeven aan de acties die voort komen uit de evaluatie van de leerwerkbedrijven.

Wat willen we bereiken?

We streven naar optimale participatie, waardoor iedereen zo lang en zo zelfstandig mogelijk blijft wonen en zo actief mogelijk kan meedoen, door:

1. een sociaal sterke gemeente te zijn waar iedereen zoveel mogelijk naar eigen vermogen of met hulp van de eigen omgeving volwaardig en zelfstandig hun problemen oplossen
2. betaalbare, efficiënte en passende hulp, zorg en ondersteuning als dat nodig is.

Wat gaan we ervoor doen?

Nota Sociaal Domein

In 2021 zal nota Sociaal Domein worden geactualiseerd. De nota Sociaal Domein geeft kaders voor de verantwoordelijkheden die de gemeente Opmeer binnen het Sociaal Domein heeft en voor zover mogelijk integraal dient op te pakken.

Toegang tot zorg

Op 1 januari 2020 zijn de Westfriesse gemeenten gestart met resultaatgericht indiceren. Dit betekent een aanpassing in de wijze van indiceren door het WIJkteam OpMEER. Deze nieuwe werkwijze volgt uit de regionale transformatievisie en de uitgangspunten die door de Westfriesse gemeenten zijn vastgesteld (zie ook onder Transformatiefonds jeugdhulp). De nieuwe manier van werken is aanleiding om nog kritischer

naar de (nog steeds stijgende) uitgaven voor ondersteuning aan inwoners te kijken en mogelijkheden voor preventie te onderzoeken, om inzet van zwaardere vormen van ondersteuning te voorkomen.

Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling

Met de regiovisie Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2020-2023 zetten de gemeenten en ketenpartners in Noord-Holland Noord een stip aan de horizon voor een gezamenlijke aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Op basis van vier uitgangspunten:

1. Gefaseerde ketenzorg;
2. Lokaal tenzij;
3. Nauwe samenwerking tussen het zorgdomein en het veiligheidsdomein;
4. Ervaringsdeskundigheid wordt ingezet

wordt een visie opgesteld, in samenwerking met ervaringsdeskundigen, ketenpartners, ambtenaren en bestuurders. Met behulp van actielijnen worden deze uitgangspunten vervolgens geconcretiseerd en vertaald naar ambities en een uitvoeringsplan.

Clïëntparticipatie Opmeer

In 2019 is het nieuwe model Clïëntparticipatie in Opmeer ontwikkeld en vastgesteld. Het model is bedoeld om vooraf resp. aan het begin van de ontwikkeling van plannen of beleid op het gebied van Wmo en lokaal armoedebeleid advies in te winnen bij ervaringsdeskundigen. Deze werkwijze zou in 2020 in de praktijk gebracht worden en aan het eind van 2020 geëvalueerd. Door de Corona-crisis is de uitvoering hiervan uitgesteld en zal de evaluatie op een nader te bepalen moment plaatsvinden.

Maatschappelijke opvang (MO) en beschermd wonen (BW)

Sinds 2018 werken de Westfriese gemeenten samen vanuit het regionaal beleidskader 'Herstel en participatie; Toekomstvisie kwetsbare inwoners 2018-2023'. In 2020 en 2021 wordt verdere uitvoering gegeven aan de doordecentralisatie van Beschermd wonen en Maatschappelijk opvang voor (psychisch) kwetsbare inwoners. Met de doordecentralisatie wordt de taak beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die nu nog belegd is bij de centrumgemeenten, belegd bij de afzonderlijke gemeenten. Dit houdt in dat iedere gemeente verantwoordelijk wordt voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. De taak is deze mensen zoveel mogelijk in de wijken te ondersteunen. Dat vraagt een basisniveau van voorzieningen en kennis, geschikte woningen, en vooral samenwerking tussen en met gemeenten, ketenpartners en zorgverzekeraars.

Schuldhulpverlening en armoedebestrijding

In 2020 is het regionale kaderplan schuldhulpverlening 2017-2020 geëvalueerd. Voor de periode 2021-2023 wordt op basis van deze evaluatie een nieuw kaderplan opgesteld en vastgesteld. Middels het in 2020 gestarte project 'Vroeg eropaf' krijgt de gemeente via een beveiligd systeem meldingen over betalingsachterstanden binnen op basis waarvan inwoners gericht benaderd worden met een hulpaanbod. Hiermee wordt het ontstaan van problematische schulden zoveel mogelijk voorkomen. Bovendien kan er dankzij een integrale werkwijze ook op andere vlakken hulp geboden worden. Hiermee wordt in 2021 tevens een beter beeld verkregen van de oorzaken van het ontstaan van schulden en welke groepen inwoners hiermee te maken krijgen zodat mogelijk aanvullende preventieve activiteiten opgezet kunnen worden.

Laaggeletterdheid

In de regio Westfriesland is sinds 1 januari 2015 WerkSaam verantwoordelijk voor het uitvoeren van de Wet educatie en beroepsonderwijs. Per 1 januari 2020 is de WEB gewijzigd en heeft de gemeente een grotere regierol gekregen op het gebied van laaggeletterdheid. In 2020 is een regionale

programmamanager aangesteld om samen met de Westfriese gemeenten het Programma Westfriese aanpak Laaggeletterdheid vorm te geven. Hiertoe wordt een beleidskader en een plan van aanpak opgesteld en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2021 vindt hierover besluitvorming plaats.

Inburgering

Het huidige inburgeringsstelsel voldoet niet. Nieuwe vergunninghouders doen te lang over hun inburgering, het stelsel prikkelt niet om op het hoogst mogelijke niveau de Nederlandse taal te leren en de verbinding met participatie wordt onvoldoende gemaakt. Daarom is er een hervorming nodig en treedt op 1 juli 2021 de nieuwe wet inburgering in werking. Dit leidt tot een grote stelselwijziging, waarin de gemeenten de regierol krijgen. De nieuwe wet inburgering legt meer de verbinding met activatie en participatie en heeft dus raakvlakken met de Participatiewet, o.a. wat betreft het ontzorgen (financieel beheer gedurende 6 maanden) van statushouders. Nadat de raad eind 2020 met het beleidskader en het uitvoeringsscenario heeft ingestemd, wordt verder gegaan met de implementatie van de nieuwe wet. Naar verwachting worden in het eerste kwartaal 2021 de verordening en de beleidsregels inburgering ter besluitvorming voorgelegd. Dit alles wordt in regionaal verband voorbereid.

Indicatoren

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Banen	Aantal per 1000 inwoners in de leeftijd 15 tot 64 jaar	548,9	552,1	LISA (2019)
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking	70,8	69,6	CBS (2019)
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	-	1	CBS (2018)
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder	105,6	194,0	CBS (2019)
Kinderen in uitkeringsgezin (%)	Percentage kinderen tot 18 jaar	3	4	CBS (2018)
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners 15 tot 64 jaar	329,2	190,3	CBS (2018)
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	10,4	10,9	CBS (2019)
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,7	1,1	CBS (2019)
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	-	0,4	CBS (2019)
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	420	576	CBS (2019)

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 6. Sociaal domein	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21	
Lasten	8.763.989	10.335.650	8.996.397	1.339.253	V
Baten	1.687.418	2.925.017	1.639.606	1.237.411-	N
Totaal saldo voor bestemming	7.076.571	7.410.633	7.356.791	53.842	V
Reserve dotaties	-	-	-	-	
Reserve onttrekkingen	192.754	67.416	67.416	-	
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	6.883.817	7.343.217	7.289.375	53.842	V
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 6)	-	474.304	201.000	273.304	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	6.883.817	6.868.913	7.088.375	-219.462	N

Wat mag het kosten ? Programma 6. Sociaal domein				
Taakveld 6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	657.007	729.397	690.818	38.579
Baten	62.265	88.287	64.287	24.000
Saldo	594.742	641.110	626.531	14.579
Taakveld 6.2 - Wijkteams	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	612.570	558.588	667.445	-108.857
Baten	24	0	0	0
Saldo	612.547	558.588	667.445	-108.857
Taakveld 6.3 - Inkomensregelingen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	1.974.496	3.426.483	2.231.210	1.195.273
Baten	1.507.131	2.778.155	1.516.736	-1.261.419
Saldo	467.365	648.328	714.474	-66.146
Taakveld 6.4 - Begeleide participatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	560.274	558.445	527.391	31.054
Baten	37.386	0	0	0
Saldo	522.888	558.445	527.391	31.054
Taakveld 6.6 - Maatwerkvoorzieningen WMO	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	511.210	487.789	494.225	-6.436
Baten	0	3.075	3.083	8
Saldo	511.210	484.714	491.142	-6.428

Taakveld 6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	1.350.030	1.348.009	1.367.180	-19.171
Baten	80.613	55.500	55.500	0
Saldo	1.269.417	1.292.509	1.311.680	-19.171
Taakveld 6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	2.219.372	2.306.520	2.134.892	171.628
Baten	0	0	0	0
Saldo	2.219.372	2.306.520	2.134.892	171.628
Taakveld 6.81 - Maatwerk geëscaleerde zorg 18+	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	173.109	205.529	184.172	21.357
Baten	0	0	0	0
Saldo	173.109	205.529	184.172	21.357
Taakveld 6.82 - Maatwerk geëscaleerde zorg 18-	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	705.922	714.890	699.064	15.826
Baten	0	0	0	0
Saldo	705.922	714.890	699.064	15.826
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21
Lasten	0	0	0	0
Baten	192.754	67.416	67.416	0
Saldo	-192.754	-67.416	-67.416	0

Programma 7: Duurzaamheid, volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat de zorg voor de bescherming van de gezondheid van de bevolking, de zorg voor de bescherming van het milieu, de uitvoering van taken met betrekking tot afvalwater en de gemeentelijke taken op het terrein van de lijkbezorging.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn:

- Op het gebied van duurzaamheid volgt Opmeer de (actuele) landelijke ontwikkelingen. Aanbod en wens moeten op elkaar worden aangesloten. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen, regionale en landelijke partners realiseren we de (inter)nationale duurzaamheidsdoelstellingen, waaronder het terugbrengen van CO₂-uitstoot.
- Inwoners worden actief geïnformeerd over mogelijkheden op het gebied van duurzaamheid (stimuleren door te informeren). Samen met de regio creëren wij mogelijkheden voor iedere bewoner om energieneutraal te worden.
- Duurzame innovatieve ontwikkelingen en initiatieven kunnen rekenen op een faciliterende houding van de gemeente.
- Er wordt gestreefd naar verduurzaming van het woningbestand en vervoer. De mogelijkheden om het Woningbedrijf te laten investeren in duurzaamheid worden onderzocht. Het gebruik van fiets wordt gestimuleerd en de infrastructuur voor duurzaam vervoer (door o.a. realiseren van laadinfrastructuur in overleg met MRA-e).
- Duurzaamheidsinvesteringen komen in hoofdzaak ten goede van duurzaamheidsontwikkeling binnen de gemeente.
- Wij behartigen de belangen van de inwoners (door o.a. proactief te acteren in bestuurlijke overleggen) van Aartswoud bij het onderzoek naar een motorcrossbaan op 1,5 km afstand van Aartswoud door de gemeente Hollands Kroon.
- Eenzelfde proactieve houding hebben wij ten aanzien van de uitbreiding van Lelystad Airport. In gezamenlijkheid met de andere Westfriese gemeenten kan een standpunt worden ingebracht ter behartiging van de belangen van onze inwoners.
- Ingezet wordt op een betere stimulering van verwijdering van asbestdaken.

Beleidskaders	• Nota Sociaal Domein gemeente Opmeer 2016-2020; • Kadernota In control of alcohol en drugs Noord-Holland Noord 2016-2020; • Beleidsplan fysieke leefomgeving 2020-2023 • Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022; • Recycleplan Afvalstoffen (in voorbereiding) • VTH strategie 2021-2023 Omgevingsdienst NHN • Pact van West-Friesland 7.1
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Omgevingswet; • Verduurzaming en energietransitie, Landelijk Klimaatakkoord, Klimaatdoelstellingen Parijs; • Hergebruik van grondstoffen en transitie naar circulaire economie • Ontgroening en vergrijzing; • Areaaluitbreiding rioleringsstelsel door nieuwe

	gebiedsontwikkelingen;
Volumegegevens	• Inzameling huishoudelijk afvalstoffen bij ca 4900 huishoudens; • Beheer van 75 km vrijvervalriolering, 126 individuele behandelingsinstallaties afvalwater (IBA), 12 km rioolpersleiding; • 13 vergunningsplichtige- en 420 meldingsplichtige inrichtingen milieubeheer. • Beheer van 3 openbare begraafplaatsen (totaal 10.434 ha); • Aantal kinderen/jongeren (per 31-12-2019) tot 18 jaar in Opmeer: 2.274;

Betrokkenheid verbonden partijen

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De regeling is getroffen voor de uitvoering van en ondersteuning bij taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving van de milieutaken.

De taken, bedoeld in het eerste lid, betreffen in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Deze regeling voert voor een deel de (gemeentelijke) milieutaken van de gemeente Opmeer uit.

GGD Hollands Noorden

GGD Hollands Noorden is de gemeentelijke gezondheidsdienst voor 17 gemeenten in het noorden van de provincie Noord-Holland. De GGD richt zich op het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners in Noord-Holland Noord. De GGD heeft de werkzaamheden verdeeld in een aantal programma's:

1. Jeugd
2. Infectieziekten
3. Kwetsbare inwoners
4. Onderzoek, beleid en preventie
5. Veilig Thuis.

Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland

Het lichaam fungeert als beheerorganisatie voor de stortplaats Westwoud en intergemeentelijk afstemmingsplatform voor beleid, DVO- en aandeelhouderzaken.

Wat willen we bereiken?

- We willen het gebruik van fossiele brandstoffen beperken en een duurzame energievoorziening stimuleren. Doel is volledig energieneutraal in 2050.
- We gaan warmteplannen opstellen om in 2050 aardgasvrij te zijn.
- In 2035 willen we de gevolgen van klimaatverandering, zoals wateroverlast, verdroging en hittestress in de bebouwde omgeving onder controle hebben.
- In 2035 is de circulaire werkwijze in Opmeer een vanzelfsprekend uitgangspunt.

Wat gaan we ervoor doen?

Lokaal gezondheidsbeleid

Lokaal gezondheidsbeleid is gericht op voorkomen en aanpakken van gezondheidsproblemen. Hiermee is de verwachting dat hogere kosten voor o.a. zorg, WMO en participatie op een later moment kunnen worden voorkomen.

In het lokaal gezondheidsbeleid is de preventie van alcohol- en drugsgebruik door jongeren een belangrijke pijler. We zijn aangesloten bij het regionale programma 'In control of alcohol en drugs Noord-Holland Noord'. In 2020 is een Westfries uitvoeringsprogramma opgesteld waarin is vastgelegd waarop de regio haar inzet de komende jaren wil richten. De uitvoering hiervan zal in 2021 starten.

Ook is de gemeente Opmeer eind 2020 aangesloten bij het actieprogramma "Kansrijke Start". Een programma gericht op de eerste 1.000 dagen van een kind. In Westfriesland is het voornemen om in het kader van dit programma te starten met de inzet van het programma "Nu niet zwanger" waarmee ondersteuning wordt geboden aan kwetsbare mensen bij het maken van een bewuste keuze over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Verdere uitvoering en uitbreiding van het netwerk hiervan zal ook in 2021 plaatsvinden.

Afval-en grondstoffenbeheer

Naar verwachting vindt in 2021 de vaststelling van het gemeentelijk Recycleplan afvalstoffen plaats, waarin eigen ambities en maatwerkkeuzes over de wijze van inzameling van huishoudelijk afval zijn ontwikkeld. Hierbij is rekening gehouden met de effecten op afvalscheiding, service en kosten. Dit beleid vormt de basis van de afspraken met HVC over de afvalinzameling en -verwerking in de komende jaren. Bij de planvorming zijn ontwikkelingen betrokken zoals de landelijke afvaldoelstellingen, een toename van de afvalstoffenbelasting, een verhoging daardoor van de verwerkingskosten, toenemende informatie- en servicebehoefte bij inwoners, opmars van nieuwe inzamelsystemen en Diftar.

DVO afvalinzameling

Verder staat de afvalinzameling in 2021 in het teken van het werken met de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) met HVC. Op basis van deze overeenkomst gelden aan de inzamelkant vaste tarieven (blijft risico HVC), maar krijgt de gemeente de werkelijke verwerkingskosten doorberekend. Hieronder vallen ook de inkomsten uit de landelijke vergoedingen voor inzameling, sortering en verwerking van PMD (plastic, metalen, drankverpakkingen). Mee- en tegenvallers aan de verwerkingskant landen in deze aan gemeentezijde. De DVO is opgedeeld in een collectief deel voor alle CAW-gemeenten op basis van solidariteit (o.a. het beheer van de Afvalbrengstations) en een maatwerk deel afhankelijk van de ambities van de betreffende gemeente.

Wij hanteren daarbij een kostendekkingspercentage van 100% (zie ook paragraaf 6 Lokale Heffingen).

Milieubeheer

Uitvoeringsprogramma Omgevingsbeleid 2021

Op basis van de doelstellingen en prioriteiten van het huidige beleid stellen we een uitvoeringsprogramma voor 2021 op. Deze wordt ter kennis gebracht van de raad. Dit uitvoeringsprogramma vermeldt op hoofdlijnen welke instrumenten we rond het omgevingsrecht inzetten. Dit betreft niet alleen vergunningverlening, toezicht en handhaving op gebied van milieu, maar ook andere Wabo-taakvelden als bouwen en sloop, ruimtelijke ordening, brandveilig gebruik van bouwwerken en monumenten maken hiervan deel uit. Over de uitvoering van deze taken in 2020 wordt een jaarrapportage opgesteld en ter kennisneming aan de raad gegeven.

Ontwikkelingen Omgevingsdienst (OD) NHN

De activiteiten die de OD NHN in 2021 gaat uitvoeren staan in het Uitvoeringsprogramma Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving, Specialisme en Advies 2021. Voor de productie per deelnemer in 2021 wordt een operationeel programma opgesteld. De geldende regionale VTH-strategie van gemeenten en provincie vormt het uitgangspunt voor de taken die in dit VTH-uitvoeringsprogramma zijn beschreven. Daarnaast worden ook de onderdelen Specialisme en Advies en Projecten in het VTH-programma opgenomen.

Verder komen in 2021 diverse onderwerpen uit de Kadernota van de Omgevingsdienst aan bod, zoals het onderzoek naar de voordelen en nadelen van outputgerichte financiering en de keuze daarin. Daarnaast is er aandacht voor de implementatie van de Omgevingswet en de verduurzaming en energietransitie.

Beleidsplan Fysieke Leefomgeving

Met het beleidsplan 'Fysieke Leefomgeving 2020-2023' wordt voorzien in de opvolging van het Strategisch beleidsplan omgevingsrecht 2019-2023, waarmee wordt voldaan aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Het beleidsplan bevat (A) en maakt inzichtelijk (B):

A. de visie en de doelstellingen van de gemeente Opmeer over de bouw en het gebruik van bouwwerken en gronden, brandveiligheid, milieu- en duurzaamheidsthema's.

B. op welke wijze de preventie, vergunningverlening, het toezicht en de handhaving binnen de fysieke leefomgeving bijdraagt aan de gemeentelijke doelstellingen. Deze doelstellingen zijn deels verwoord in het beleidsplan zelf (voor bouwen en gebruik, brandveiligheid, milieu- en duurzaamheid), maar zijn ook opgenomen in aanpalend beleid, zoals in bestemmingsplannen, beleid voor evenementen, gezondheid, veiligheid, beheer openbare ruimte en binnen het sociale domein.

Met het beleidsplan 'Fysieke Leefomgeving 2020-2023' willen we ook een stap zetten om te komen tot een omgevingsvisie. In het plan integreren we namelijk ook de visie en doelstellingen van de aan de Wabo aanpalende beleidsterreinen (o.a. gezondheid, evenementen, veiligheid en beheer openbare ruimte).

Klimaat en duurzaamheid

Gevolgen nationale Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 heeft het kabinet het Klimaatakkoord gepresenteerd. In dit hoofdlijnenakkoord zijn veel voornemens voor een nieuw energie- en klimaatbeleid gepresenteerd. Het Nationale Klimaatakkoord richt zich hierbij op de periode tot 2030, waarin de broeikasgasemissie met ten minste 49% moet zijn gereduceerd ten opzichte van 1990, met een ambitie voor 55% reductie. Dit doel volgt uit de Europese vertaling van het Klimaatakkoord van Parijs. De ambitie voor een reductie van 55% volgt uit het Regeerakkoord van Rutte III.

Op basis van deze afspraken moeten alle voorbereidingen getroffen worden om vanaf 2021 grootschalig, planmatig en gebiedsgericht aan de slag te gaan met de verduurzaming en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving, met als doel te komen tot een bijna CO₂-neutrale gebouwde omgeving in 2050. In deze transitie krijgt de gemeente de regierol in de komende jaren.

Transitievisie warmte

Op grond van het klimaatakkoord dient elke gemeente in 2021 een transitievisie warmte te hebben. Deze visie, wordt een belangrijk document voor de gemeente in de komende jaren. In dit document wordt onderbouwd een keuze gemaakt voor de warmtevoorziening van alle buurten in de gemeente, en wordt aangegeven welke wijken voor 2030 overstappen van aardgas naar een andere warmtevoorziening.

De consequenties van de warmtevisie zullen vervolgens op regioniveau worden getoetst aan de Regionale energiestrategie NHN (RES) en Westfries Energiekompas (WEK). De WEK/ RES vormen een belangrijke bouwsteen voor de transitie op gemeentelijk niveau.

Regionale Energiestrategie Noord-Holland Noord (RES NHN).

Vanuit het uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland geeft de regio invulling aan de afspraak in het Klimaatakkoord om een Regionale Energiestrategie (RES) op te stellen. Westfriesland maakt onderdeel uit van de Regionale Energiestrategie NoordHollandNoord (RES NHN). In de RES maken regio's afspraken over de energievraag en de opwek van duurzame energie, de verdeling van duurzame warmtebronnen de benodigde opslag en energie-infrastructuur.

Alle 30 RES-regio's in ons land moeten in oktober 2020 een concept-bod aan het Rijk hebben gedaan. In deze concept-RES geeft onze RES-regio een uitwerking van hoe ze tot 2030 bijdraagt in de doelstellingen 'duurzame energieopwekking' en 'aardgasvrij maken van de bestaande bebouwing'. De 30 RES-en moeten gezamenlijk invulling geven aan de landelijke opgave van 35 TWh. Mocht dit niet gehaald worden dan volgt er een landelijke verdeling van de resterende opgave. Nadat het Rijk de concept-RES heeft geaccordeerd zal deze vervolgens verder uitgewerkt worden en geconcretiseerd in een definitief bod (RES 1.0). Uiterlijk 1 juli 2021 stellen de gemeenteraden, de Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het waterschap de RES 1.0 vast. De uitkomsten van de RES 1.0 worden vervolgens per gemeente en provincie vastgelegd in hun omgevingsbeleid. De RES wordt om de twee jaar geactualiseerd.

De behandeling van het concept bod RES Noord-Holland-Noord heeft plaatsgevonden in de raadsvergadering van 8 oktober 2020.

Westfries Energiekompas

Westfriesland heeft in het Pact van Westfriesland 7.1 de ambitie vastgelegd om in 2040 energieneutraal te zijn. Dat betekent dat in 2040 de totale vraag even groot is als het aanbod aan duurzame energie. Dat is een forse opgave. Realisatie van deze ambitie vraagt zowel om het realiseren van grootschalige energiebesparing (het verminderen van de vraag) als om het zoeken naar mogelijkheden voor verduurzaming van het gebruik en het vergroten van het aanbod van energie.

Om deze ambitie te realiseren ontwikkelt de regio een uitvoeringsprogramma. Dit programma wordt onderdeel van het uitvoeringsprogramma Pact van Westfriesland 7.1. De hiervoor benodigde activiteiten voor de korte en lange termijn worden in de komende periode in samenwerking met bedrijven, maatschappelijke organisaties, raadsleden en inwoners uitgewerkt. Als eerste stap is een Westfries Energiekompas (WEK) ontwikkeld. Het kompas geeft richting aan de stapsgewijze ontwikkeling van het uitvoeringsprogramma voor een energieneutraal Westfriesland.

De WEK, en het uiteindelijke daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma, bevat meer onderwerpen dan de RES. Er wordt niet alleen ingegaan op duurzame energie opwekking en de bestaande bebouwing. Ook de agrarische sector en andere bedrijvigheid komen aan de orde.

Klimaatstresstest

Onderdeel van de werkzaamheden is de oplevering van de klimaatstresstest in het kader van het deltaprogramma Klimaatadaptatie. Deze stresstest is gestart met het in beeld brengen van de kwetsbaarheden voor de vier thema's: wateroverlast, hitte, droogte en overstroming. Met inzicht in de kwetsbaarheden voor de vier thema's wordt inzicht verkregen in de klimaatopgave/klimaatadaptie waarvoor wij staan. De klimaatopgave moet besproken worden met alle betrokken partijen en wordt uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma met maatregelen. Hierbij wordt aangegeven welke partij welke maatregelen zal uitvoeren. Besluitvorming over het uitvoeringsprogramma zal in het eerste kwartaal van 2021 plaatsvinden.

Gemeentelijk Vastgoed

Voor het gemeentelijk Woningbedrijf is een Beleidsplan Strategisch voorraadbeheer vastgesteld. In dit plan zijn de duurzaamheidsambities opgenomen.

In 2021 wordt het gebouwenbeheerplan geactualiseerd. In het belang van de voorbeeldfunctie die de gemeente heeft, hebben we in de afgelopen jaren al stappen gezet in het verduurzamen van gemeentelijke accommodaties, het eigen woningbezit en de eigen bedrijfsvoering. De komende jaren gaan we hiermee door. Met nieuw beleid wordt gekeken worden op welke wijze verder op deze onderdelen verduurzaamd kan worden. De Sectorale Routekaart Gemeentelijk Maatschappelijk Vastgoed is een startpunt met daarin op hoofdlijnen de aanpak hoe gemeenten in een periode van 30 jaar de ambities uit het Klimaatakkoord kunnen realiseren.

Riolering en waterzuivering

Regionale samenwerking

Gemeenten, waterschap en drinkwaterbedrijf binnen het Hollands Noorderkwartier- hebben de afgelopen jaren in het kader van het landelijk Bestuursakkoord Water uit 2011 intensief samengewerkt bij het invullen van de waterketentaken: het verwerken van afvloeiend hemelwater, het aanpakken van grondwaterproblemen, het inzamelen, transporteren en zuiveren van stedelijk afvalwater en het produceren en leveren van drinkwater. Wij hebben mede daardoor de verwachte kostenstijging fors beperkt, de kwaliteit van het beheer verhoogd en de personele kwetsbaarheid verlaagd. Deze samenwerking in de waterketen willen we voortzetten om verder te verbeteren en effectief in te spelen op de vele nieuwe ontwikkelingen. Een voortzetting van de bestuurlijke samenwerkingsovereenkomst waterketen Noorderkwartier is in voorbereiding.

Riolering

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) is in 2018 geactualiseerd voor de nieuwe planperiode 2019-2022. Voor de werkzaamheden aan de riolering zal een Operationeel programma riolering 2021 worden opgesteld. Dit programma wordt ter kennis gebracht van de commissie Ruimte.

Indicatoren

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde Opmeer:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	124	172	CBS (2018)
Hernieuwbare elektriciteit (uit zon, waterkracht, wind of biomassa gewonnen)	In %	22,5	18,5	RWS Kmo (2018)

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken:

Programma 7. Volksgezondheid	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21	
Lasten	2.878.618	3.292.964	3.392.449	99.485-	N
Baten	2.817.907	3.106.349	3.261.630	155.281	V
Totaal saldo voor bestemming	60.711	186.615	130.819	55.796	V
Reserve dotaties	-	-	-	-	
Reserve onttrekkingen	9.000	50.000	65.000	15.000	V
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	51.711	136.615	65.819	70.796	V
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 7)	-	20.007	-	20.007	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	51.711	116.608	65.819	50.789	V

Wat mag het kosten ? Programma 7. Volksgezondheid				
Taakveld 7.1 Volksgezondheid	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	492.813	514.436	515.016	-580
Baten	0	0	0	0
Saldo	492.813	514.436	515.016	-580
Taakveld 7.2 - Riolering	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	667.371	658.576	819.496	-160.920
Baten	1.088.255	1.102.794	1.254.736	151.942
Saldo	-420.884	-444.218	-435.240	-8.978
Taakveld 7.3 - Afval	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	1.274.422	1.617.540	1.640.000	-22.460
Baten	1.673.167	1.971.661	1.975.000	3.339
Saldo	-398.745	-354.121	-335.000	-19.121
Taakveld 7.4 - Milieubeheer	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	353.377	434.437	353.326	81.111
Baten	0	2.051	2.051	0
Saldo	353.377	432.386	351.275	81.111
Taakveld 7.5 - Begraafplaatsen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	90.635	67.975	64.611	3.364
Baten	56.485	29.843	29.843	0
Saldo	34.150	38.132	34.768	3.364
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	0	0	0	0
Baten	9.000	50.000	65.000	15.000
Saldo	-9.000	-50.000	-65.000	15.000

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Dit programma omvat het realiseren van een evenwichtige ruimtelijke opbouw van de gemeente, de zorg voor een goed woon- en werkklimaat, de zorg voor adequate huisvestingsmogelijkheden voor de inwoners en het handhaven van de bouw- en planologische regels.

De ambities in het Coalitieakkoord zijn

- Ten behoeve van de woningbouw wordt actief gezocht naar inbrei- en nieuwe locaties en ingezet op uitbreiding van de verschillende kernen ter bevordering van de leefbaarheid.
- Bij woningbouwprojecten houdt gemeente Opmeer het doel voor ogen om alle leeftijds- en aandachtsgroepen te bedienen in betaalbare, passende dan wel levensloopbestendige huur- en koopwoningen.
- Woningbouw en onderhoud binnen het gemeentelijk woningbedrijf vindt duurzaam en onderhoudsvriendelijk plaats.
- Gelet op de druk op de woningmarkt wordt creatief maatwerk toegepast ten behoeve van particuliere initiatieven omtrent woongebruik. (o.a. bij karakteristieke stolpen, scholen en kerken)
- Extra aandacht is nodig voor de informele en preventieve aanpak van situaties van woonoverlast.
- Er moet grip komen op het zogenoemde "Regionaal Woonmatch-systeem" en oog voor de achtergronden van personen die via het Woonmatch-systeem huisvesting binnen Opmeer wordt aangeboden.
- Er moet een onderzoek plaatsvinden naar een geliberaliseerd huuraanbod van het woningbedrijf.
- We gebruiken de op grond van de Omgevingswet verruimde bestuurlijke afwegingsruimte voor medewerking aan passende initiatieven en ter voorkoming en bestrijding van leegstand van gebouwen (woningen, winkels etc.).
- Tijdens het implementatietraject van de Omgevingswet worden de organisatorische consequenties en werkwijzen vroegtijdig in beeld gebracht, risico's worden geduid en kennis wordt gedeeld.

Beleidskaders	• Structuurvisie Opmeer 2025 (Raad 19 september 2012); • Regionale Woonvisie West-Friesland (Raad 8 juni 2017) • Woonvisie gemeente Opmeer (Raad 13 december 2018) • Regionaal actieprogramma West-Friesland 2017-2021; • Strategisch Voorraadbeleidsplan Gemeentelijk Woningbedrijf Opmeer (raad 12 december 2019) • Div Bestemmingsplannen en 1 beheersverordening; • Structuurschets Westfriesland (Raad 2 februari 2017) • Kruiemelgevallenbeleid Opmeer 2019 • Beleidsvisie Fysieke leefomgeving 2020-2023; • Welstandsnota Opmeer (Raad 3 februari 2011); • Regionale Urgentieverordening Huisvestingswet Westfriesland Gemeente Opmeer 2019 (Raad 20 juni 2019)
---------------	--

	• Verordening Starterslening gemeente Opmeer 2017 (raad 21 december 2017) • Samenwerkingsovereenkomst Pilot Uitstroom regio Westfriesland • Verordening Blijverslening (raad 21 december 2017)
Autonome ontwikkelingen/ trends	• Invoering Omgevingswet; • Vragersmarkt voor woningbouw en aantrekkende vraag naar industriegrond; • gebiedsgerichte benadering, identiteit en kwaliteit.
Volumegegevens	• 1 structuurvisie • 6 bestemmingsplangebieden: -Landelijk gebied Opmeer;- Hoofdkern Hoogwoud/Opmeer/Spanbroek; Kleine kernen Aartswoud/De Weere/de Gouwe; Bedrijventerrein De Veken; Centrumgebied Opmeer-Spanbroek; Recreatieparken Perelaer en Bongerd/Wilhelminalaan; • Beheer en exploitatie van 894 huurwoningen (1-9-20); • Uitvoering Omgevingsrecht voor ca. 5000 woningen, twee recreatieparken, drie bedrijventerreinen en het landelijk gebied.

Betrokkenheid verbonden partijen

Archeologie Westfriesland

Archeologie Westfriesland heeft tot doel het ondersteunen en adviseren van de aangesloten gemeenten op het gebied van archeologie in de ruimste zin. De Archeologiedienst Westfriesland voert specialistische taken op het gebied van advisering, toetsing, booronderzoek enz. in het kader van archeologiewetgeving.

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord

De omgevingsdienst NHN zorgt, in opdracht van de gemeente, voor vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu en adviseert de gemeente over bijvoorbeeld energie of natuur.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

De belangrijkste taken van een veiligheidsregio zijn:

1. Branden voorkomen en bestrijden,
2. voorbereiden op risico's, rampen en crises en coördinatie,
3. beheersing en bestrijding van rampen en crises.

De VR NHN adviseert de gemeente en ondersteunt de gemeente bij het toezicht, bij onderwerpen als evenementen en inrichtingen.

Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking Westfriesland

Deze regeling ondersteunt voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk en ambtelijk overleg, waaronder het portefeuillehouders overleg Verkeer, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economie (VVRE) en Maatschappelijke Dienstverlening, Volksgezondheid en Sociale Aangelegenheden (MADIVOSA).

Wat willen we bereiken?

- vraaggericht, duurzaam, levensloopbestendig en divers bouwen;
- onze woningvoorraad zo goed mogelijk aansluiten bij de behoeften van de bevolking die er gebruik van maakt of gaat maken (bevorderen van kwaliteit en differentiatie van de woningvoorraad);
- we zorgen er voor dat de nog toe te voegen nieuwbouw van woningen uitgeroemd en zo duurzaam mogelijk worden ontwikkeld en gerealiseerd;
- bevorderen van een gezonde, duurzame en kwalitatief goede leefomgeving;
- realisatie van betaalbare levensloopbestendige woningen, vooral voor starters en senioren;
- meer doorstroming van goedkope huur- en koopwoningen naar nieuw te bouwen middensegment woningen;
- voldoende aanbod van betaalbare huur- en koopwoningen;
- seniorenwoningen dicht bij de voorzieningen;
- actuele exploitatieopzetten voor de in exploitatie genomen gebiedsontwikkelingen.
- goede huisvesting voor arbeidsmigranten op geschikte plaatsen
- actuele en flexibele ruimtelijke plannen als grondslag en toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen;
- het ontwikkelen, beheren en inrichten van het woon- en leefgebied door goede afstemming van intersectorale belangen;
- kwalitatief goede uitvoering van gemeentelijk taken op het gebied van het Omgevingsrecht;
- adequaat handhavingsbeleid en adequate handhaving-uitvoeringsprogramma's.

Wat gaan we ervoor doen?

Bestemmingsplannen

De Wet ruimtelijke ordening verplicht gemeenten om actuele en digitale bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen voor het gehele grondgebied te hebben. Opmeer voldoet aan deze verplichting, maar er kan aanleiding zijn om een bestemmingsplan te verbeteren. Daarnaast passen we postzegelbestemmingsplannen toe om door de gemeente gewenste nieuwe ontwikkelingen mogelijk te maken of op verzoek van initiatiefnemers. Vooralsnog gaat het om de volgende bestemmingsplannen:

- Bestemmingsplan 'Reparatieplan Hoogwoud Opmeer en Spanbroek 2019' (in voorbereiding)
- Postzegelbestemmingsplannen op verzoek van initiatiefnemers voor de respectievelijke percelen Herenweg 28a/ Wipbruglaan 4/ Westfriesdijk 3a/ Driestedenweg 4a/ Paradijs 5/ Zandwerven 9,
- Bestemmingsplan Bedrijventerrein Veken 4
- Inpassing IKC 's
- Aanpassen beheersverordening recreatiepark De Perelaer (in onderzoek op basis van regionaal traject vitale recreatieparken).

Omgevingswet

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2022. De wet heeft het doel om het beheer van en de ontwikkelingen in de 'fysieke leefomgeving' integraal te benaderen en de regelgeving te vereenvoudigen. Goede samenwerking in de keten en digitale ondersteuning zijn hierbij belangrijke randvoorwaarden. 2021 zal in het teken staan van de voorbereiding van de Omgevingswet. Een groot aantal werkzaamheden zal moeten worden verricht.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Gemeenten dienen aan te sluiten op het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De gemeentelijke systemen moeten worden aangepast om vergunningsaanvragen en meldingen digitaal te kunnen

ontvangen en verwerken. Ook zullen de gemeenten in staat moeten zijn het komende Omgevingsplan te kunnen wijzigen en daarover te kunnen communiceren via het DSO.

Omgevingsvisie- en Omgevingsplan

De wet schrijft voor dat elke gemeente een omgevingsvisie en een omgevingsplan vaststelt. De omgevingsvisie vormt de onderbouwing voor de inzet van juridische, financiële en andere instrumenten om de in de visie vastgelegde beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. Het omgevingsplan is de opvolger van het bestemmingsplan. Hierin worden de (juridisch bindende) regels voor de 'fysieke leefomgeving' opgenomen.

De gemeenten binnen Westfriesland werken samen bij de implementatie van de Omgevingswet. De samenwerking wordt beschreven in het Procesplan Regionale Implementatie Omgevingswet, dat is aangevuld met een lokaal plan van aanpak. Als een onderwerp zich daarvoor leent, wordt door de gemeenten op ambtelijk niveau samengewerkt op de schaal Noord-Holland Noord.

In het Koersdocument voor de implementatie van de omgevingswet, is de ambitie opgenomen, dat Opmeer beschikt over een omgevingsvisie (verplicht uiterlijk 1-1-2024) en in 2025 over een omgevingsplan.

De Beleidsvisie Fysieke 2020-2023 (beleidsdoelstellingen) en de Omgevingsverordening fysieke leefomgeving (regels) zijn bouwstenen voor respectievelijk de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Ook de in 2021 op te stellen toekomstvisie voor de gemeente Opmeer zal een belangrijke bouwsteen zijn.

Te nemen raadsbesluiten

Voor een aantal onderwerpen, genoemd in het koersdocument, worden voorstellen aan de raad voorgelegd:

- aanwijzing gevallen waarvoor participatie verplichting geldt,
- aanwijzing gevallen het adviesrecht van de raad geldt,
- aanwijzing gevallen waarvoor de uitgebreide procedure geldt,
- delegatie van bevoegdheden,
- instellen adviescommissie(s) Rijksmonumenten en Welstand,
- aanpassen legesverordening.

Financiën

De kosten voor de gemeente van de invoering van de Omgevingswet zijn nog niet volledig in beeld. Over de financiële effecten van het nieuwe stelsel zijn afspraken gemaakt in het "Financiële Akkoord", dat tussen de bestuurlijke koepels en het Rijk gesloten is. De gemeenten financieren zelf de implementatie van het nieuwe stelsel. Eventuele structurele besparingen voor gemeenten worden niet gekort op het gemeentefonds. De gemeenten dragen 70% van de beheerskosten van het DSO.

In 2020 worden, op landelijk niveau, de onderzoeken naar de te verwachten structurele financiële effecten afgerond, waarmee een integraal beeld kan worden gegeven en in 2022 zal vervolgens een eerste financiële evaluatie plaatsvinden. De VNG raamt de kosten voor kleine gemeenten (tot 25.000 inwoners) op €77,- per inwoner voor de gehele transitieperiode tot en met 2024. Voor Opmeer betekent dit dat de totale kosten voor de implementatie van de Omgevingswet geraamd worden op € 885.500.-.

De uiteindelijke kosten voor de gemeente zijn echter afhankelijk van de uitwerking van het ambitieniveau in de omgevingsvisie en het omgevingsplan (bv. globale beleidskaders en minder vergunningsvereisten leveren minder afwijkingsprocedures en minder legesopbrengsten), welke kosten de ketenpartners gaan maken, op welke lopende ontwikkelingen aangehaakt kan worden (zoals verbeteren dienstverlening, zaakgericht werken) en in hoeverre samengewerkt wordt met regiogemeenten.

Zodra de ramingen concreter kunnen worden gemaakt, wordt de begroting daarop aangepast (evt. via de Kadernota of Najaarsnota).

In de voorliggende (meerjaren) begroting zijn derhalve vooralsnog alleen indicatieve budgetten opgenomen.

Volkshuisvesting

Woonvisie

In de Regionale woonvisie hebben de Westfriesse gemeenten afgesproken hoeveel woningen er de komende jaren in Westfriesland en in de verschillende gemeenten gebouwd gaan worden en voor welke doelgroep. Deze visie is op 8 juni 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Op basis daarvan is het volkshuisvestingsbeleid verder uitgewerkt in een lokale woonvisie voor Opmeer. De woonvisie 2018-2022 'gelukkig woningen in Opmeer' is op 27 november 2018 vastgesteld door de gemeenteraad. De woonvisie bestaat zes thema's:

1. Kwaliteit van de woning
2. betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningen
3. vitale kernen en buurtschappen
4. aantrekkelijke nieuwbouw
5. Wonen en zorg en langer zelfstandig wonen
6. de burger aan zet.

Met de woningcorporaties die actief zijn in de gemeente Opmeer maken wij op basis van deze visies prestatieafspraken.

Subsidieregelingen

Ter stimulering van het eigen woningbezit bij starters geven wij ook in 2021 uitvoering aan de Verordening *starterslening Opmeer*. Eind 2020 zal een actualisering van deze verordening aan de raad worden aangeboden. Daarnaast wordt met de *Blijverslening* de mogelijkheid geboden om al dan niet preventief een woningaanpassing te financieren. Met deze aanpassing kunnen inwoners zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen.

Nieuwbouw

In de nieuwbouwlocatie Heerenweide zijn in alle drie fasen woningen in aanbouw. In 2021 komt de invulling van fase 3d aan de orde. Ook in fase 2 en 3 worden huurwoningen gebouwd door het gemeentelijk woningbedrijf. Alle huurwoningen van het woningbedrijf Opmeer en alle koopwoningen vanaf fase 3 worden gasloos gebouwd.

Gemeentelijk Woningbedrijf:

Voor de activiteiten van het Gemeentelijk Woningbedrijf is het activiteitenprogramma 2021 opgesteld. Dit programma brengen wij ter kennis van de commissie Ruimte. In 2021 worden 20 huurwoningen in de wijk Heerenweide fase 2a gebouwd en opgeleverd. Dit zijn 20 beneden-boven woningen voor alleenstaanden, starters en eenoudergezinnen. In fase 3 zijn 28 huurwoningen in voorbereiding genomen. Dit betreft 28 appartementen in drie woonlagen, bedoeld voor meerdere doelgroepen. Deze woningen worden gasloos en zeer energiezuinig gebouwd.

De Pilot Uitstroom regio Westfriesland duurt een periode van 2 jaar en zorgt dat het uitstroomproces in opvanglocaties wordt versneld. Per jaar worden 5 woningen beschikbaar gesteld.

Voor het Gemeentelijke Woningbedrijf is een afzonderlijke begroting en meerjarenraming opgesteld. Korte termijn wordt hiervoor verwezen naar paragraaf Onderhoud kapitaalsgoederen.

Uitvoering taken omgevingsrecht

Voor de uitvoering van de taken op het gebied van het Omgevingsrecht wordt een uitvoeringsprogramma 2021 opgesteld. Dit programma wordt ter kennis gebracht van de commissie Ruimte en is gebaseerd op de Beleidsvisie Fysieke leefomgeving 2020-2023. In het programma wordt, naast de Omgevingswet, ingegaan op de overige wettelijke ontwikkelingen rond het omgevingsrecht.

Bouwgrondexploitatie bouwlocaties

Voor de in exploitatie zijnde grondcomplexen Heerenweide, De Veken en locatie Loos aan de Breestraat worden de grondexploitatieopzetten jaarlijks geactualiseerd. Waar mogelijk verlenen wij via faciliterend grondbeleid medewerking aan initiatieven van derden en sluiten wij daarvoor exploitatieovereenkomsten af.

Indicatoren

<i>Naam indicator:</i>	<i>Eenheid:</i>	<i>Waarde Opmeer:</i>	<i>Gemiddelde waarde gemeenten <25.000 inw.</i>	<i>Bron:</i>
Gemiddelde WOZ waarde	In duizend Euro	266	270	CBS 2020
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	13,8	9,2	BAG/ABF (2019)
Demografische druk	Aandeel jongeren (<15 jaar) en ouderen (>65 jaar) t.o.v. de groep 15 tot 65 jaar in %	75,7	70	CBS (2020)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	In euro's	736	700	COELO (2020)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	In euro's	833	773	COELO (2020)

Wat mag het kosten?

Hieronder worden de totale lasten en baten, inclusief mutaties in de reserves, weergegeven die nodig zijn om de doelen van dit programma te bereiken.

Programma 8. VHR0SV	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Verschil '20-'21	
Lasten	11.066.127	12.413.649	12.937.268	523.619-	N
Baten	12.498.133	10.263.416	8.712.693	1.550.723-	N
Totaal saldo voor bestemming	1.432.006-	2.150.233	4.224.575	-2.074.342	N
Reserve dotaties	2.307.575	794.520	3.500	791.020	V
Reserve onttrekkingen	1.440.465	3.093.269	4.216.327	1.123.058	V
Totaal saldo na bestemming vóór ombuigingen	564.896-	148.516-	11.748	-160.264	N
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen (zie bijlage 2, programma 8)	-	66.400	-	66.400	N
Totaal saldo na bestemming ná ombuigingen	564.896-	214.916-	11.748	-226.664	N

Wat mag het kosten ? Programma 8. VHROSV				
Taakveld 8.1 - Ruimtelijke Ordening	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	295.632	616.676	537.821	78.855
Baten	25.300	40.000	55.000	15.000
Saldo	270.332	576.676	482.821	93.855
Taakveld 8.2 - Grondexploitatie	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	4.836.137	3.392.803	1.893.080	1.499.723
Baten	6.322.978	3.716.803	1.893.080	-1.823.723
Saldo	-1.486.841	-324.000	0	-324.000
Taakveld 8.3 - Wonen en bouwen	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	5.934.358	8.404.170	10.506.367	-2.102.197
Baten	6.149.855	6.506.613	6.764.613	258.000
Saldo	-215.497	1.897.557	3.741.754	-1.844.197
Taakveld 0.10 - Mutaties reserves	Realisatie 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Vershil '20-'21
Lasten	2.307.575	794.520	3.500	791.020
Baten	1.440.465	3.093.269	4.216.327	1.123.058
Saldo	867.110	-2.298.749	-4.212.827	1.914.078

Recapitulatiestaat

RECAPITULATIESTAAT															
	2020			2021			2022			2023			2024		
PROGRAMMA	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 0. Bestuur en ondersteuning	7.464.724	18.433.688	10.968.964	7.428.987	18.401.443	10.972.456	7.601.674	18.415.808	10.814.134	7.577.822	18.474.458	10.896.636	7.649.090	18.585.956	10.936.866
Programma 1. Openbare orde en veiligheid	1.006.566	18.250	-988.316	1.031.075	11.996	-1.019.079	1.026.075	11.996	-1.014.079	1.031.075	11.996	-1.019.079	1.026.075	11.996	1.014.079-
Programma 2. Wegen en water	1.345.371	297.093	-1.048.278	1.143.283	156.784	-986.499	1.160.353	181.784	-978.569	1.658.982	677.117	-981.865	1.489.186	500.499	988.687-
Programma 3. Economie	445.925	511.509	65.584	2.982.950	3.028.765	45.815	1.636.980	1.682.795	45.815	1.668.326	1.714.141	45.815	1.700.299	1.746.114	45.815
Programma 4. Onderwijs	1.086.280	449.297	-636.983	729.692	95.169	-634.523	716.309	95.169	-621.140	809.433	95.169	-714.264	945.542	233.979	711.563-
Programma 5. Sport, cultuur en recreatie	2.712.048	566.423	-2.145.625	2.771.246	663.136	-2.108.110	2.838.056	586.129	-2.251.927	2.874.226	619.129	-2.255.097	2.869.903	619.129	2.250.774-
Programma 6. Sociaal domein	10.335.650	2.992.433	-7.343.217	8.996.397	1.707.022	-7.289.375	8.851.151	1.707.022	-7.144.129	8.824.643	1.700.111	-7.124.532	8.821.707	1.692.022	7.129.685-
Programma 7. Volksgezondheid	3.292.964	3.156.349	-136.615	3.392.449	3.326.630	-65.819	3.392.732	3.341.630	-51.102	3.426.732	3.376.630	-50.102	3.454.987	3.411.630	43.357-
Programma 8. VHROSV	13.208.169	13.356.685	148.516	12.940.768	12.929.020	-11.748	14.466.755	14.461.007	-5.748	8.208.494	8.202.746	-5.748	8.148.312	8.142.564	5.748-
(totaal programma 's)	40.897.697	39.781.727	-1.115.970	41.416.847	40.319.965	-1.096.882	41.690.085	40.483.340	-1.206.745	36.079.733	34.871.497	-1.208.236	36.105.101	34.943.889	1.161.212-
Resultaat voor ombuigingen			-1.115.970			-1.096.882			-1.206.745			-1.208.236			-1.161.212
Door het college van B&W voorgestelde ombuigingen						1.097.000			1.214.000			1.225.000			1.225.000
Incidentele lasten en reserve toevoegingen (zie Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2020)						312.000			75.000			100.000			-
Incidentele baten en reserve onttrekkingen (zie Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2020)						240.000			75.000			-			-
Resultaat structurele begroting ná ombuigingen						72.118			7.255			116.764			63.788

Paragrafen

Inleiding

Met de - verplicht voorgeschreven - paragrafen geven we een 'dwarsdoorsnede' van de begroting, telkens gezien vanuit een bepaald perspectief. De paragrafen richten zich op het beheersproces dat niet extern gericht is.

Wel is er sprake van een behoorlijke financiële betekenis en grote politiek-bestuurlijke relevantie of waarin de randvoorwaarden vast liggen, die van belang zijn voor een goede uitvoering van de programma's. Door deze informatie samen te voegen in aparte paragrafen wordt het mogelijk gemaakt sneller en beter inzicht en overzicht te krijgen. De volgende paragrafen komen aan bod:

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Kapitaalgoederen;
- Bedrijfsvoering;
- Treasury;
- Verbonden partijen;
- Lokale heffingen;
- Grondbeleid;

Er is een relatie tussen programma's en paragrafen. Beleidsvoornemens en -wijzigingen kunnen de ambtelijke organisatie raken en de werkprocessen.

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Het doel van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is inzicht te geven in de ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente Opmeer. Het weerstandsvermogen is een indicator voor de financiële gezondheid van een gemeente en is te definiëren als de mate waarin de gemeente in staat is onverwachte tegenvallers c.q. risico's op te vangen om zijn taken voort te kunnen blijven zetten.

Voor het weerstandsvermogen zijn de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's van belang. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en het beleid aangepast behoeven te worden. De relevante risico's voor het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn te ondervangen. Het gaat hier uitsluitend om risico's die (nog) niet voldoende hard en kwantificeerbaar zijn en waarvoor dus nog geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen wordt ook wel weergegeven als de verhouding tussen de benodigde weerstandscapaciteit (risicobedrag) en de beschikbare weerstandscapaciteit. In het vervolg van deze paragraaf worden de weerstandscapaciteit en de risico's binnen de gemeente Opmeer nader uitgewerkt en toegelicht.

Actualisatie van de risico-inventarisatie

In 2019 heeft een grondige actualisatie van alle risico's plaatsgevonden. Daar heeft ook de provincie in haar rol als financieel toezichthouder om gevraagd in haar toezichtbrief 2019 aan de gemeenteraad. De actualisatie van de risico's heeft in juli 2019 plaatsgevonden in de vorm van sessies met de verantwoordelijke ambtenaren uit de verschillende vakgebieden. Tijdens de actualisatiesessies zijn alle oude risico's doorgenomen om te bepalen of deze nog altijd een risico vormen en of ze nog juist 'gescoord' zijn op kans van voordoen, financieel effect enz. Sommigen risico's zijn samengevoegd om de overzichtelijkheid te bevorderen. Vervolgens zijn nieuwe risico's toegevoegd daar waar nodig. Opvallend was dat de meeste oude risico's nog altijd actueel zijn (maar meestal wel bijgesteld moesten worden) en dat het aantal nieuwe risico's beperkt is gebleven. Het resultaat van de actualisatie is een actueel inzicht in het benodigd weerstandsvermogen en een nieuwe top 10 van de grootste risico's. Daar leest u meer over in het vervolg van deze paragraaf.

Voorafgaand aan deze actualisatie zijn overigens oude risico's met een risicobedrag kleiner dan € 25.000 geëlimineerd omdat een risico-inventarisatie dient te gaan over majeure onderwerpen. Voor risico's onder de € 25.000 bestaat de post onvoorzien in de begroting. Een enkel risico onder de € 25.000 is gehanteerd omdat deze bijvoorbeeld zeer actueel is of een grote kans heeft om zich voor te doen. Voor risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitaties zal de Reserve Grondexploitatie worden aangewend, voor risico's over het Woningbedrijf de Reserve Woningbedrijf. Aan de maximale omvang van deze risicoreserve is vooralsnog geen limiet gesteld.

In 2021 zal er weer een actualisatie sessie plaatsvinden met de verantwoordelijke ambtenaren uit de verschillende vakgebieden. Voor deze begroting zijn de bestaande top 10 risico's doorgenomen en waar nodig is het maximum bedrag van het weerstandsvermogen aangepast.

Kaders

Bij het opstellen van de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing is rekening gehouden met de kaders zoals vastgelegd in de Beleidsnota Risicomanagement en weerstandsvermogen die is vastgesteld in de raadsvergadering van 25 april 2013. Ter verduidelijking en aanvulling daarop nog een 4-tal aandachtspunten:

1. Definitie

Niet ieder risico is relevant of kan ten laste van de weerstandscapaciteit worden gebracht. Belangrijk is een goede afbakening. Onder een risico wordt verstaan de kans op een optreden van een gebeurtenis door interne en/of externe omstandigheden met een bepaald financieel gevolg.

2. Voorkennis

Om risico's goed te kunnen relateren aan de weerstandscapaciteit worden de risico's in kwantitatieve grootheden benoemd. Wanneer kwantificering van kans en effect (in bandbreedtes) niet mogelijk is, omdat de voorkennis ontbreekt, is er sprake van volstrekte onzekerheid en niet van een risico.

3. Ondergrens

Risico's relevant voor de weerstandscapaciteit dienen van materiële betekenis te zijn voor het balanstotaal of de financiële positie. Wij stellen u voor te rekenen met een ondergrens van € 25.000 als minimale tegenvaller. Risico's waarvan het maximale risico lager dan € 25.000 wordt geschat, achten we object van reguliere bedrijfsvoering. Deze risico's dienen in principe binnen de exploitatie te worden opgevangen.

4. Overige uitsluitingen

Uitgesloten is een aantal risico's dat samenhangt met de reguliere exploitatie en die met een grote mate van zekerheid periodiek terugkeren. Deze reguliere risico's, die overigens meestal vrij goed meetbaar zijn, dienen via de jaarcyclus te worden ingekaderd in bestaand beleid. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het risico van schade aan eigendommen, waarbij overigens ook achterstallig onderhoud een rol kan spelen. Er wordt voor gekozen om waar mogelijk deze risico's te verzekeren of via een voorziening af te dekken. Begrotingstechnische risico's mogen evenmin leiden tot een beroep op de weerstandscapaciteit, omdat ze beheersbaar zijn door een goede planning & control. Dat geldt ook voor de niet in geld uit te drukken risico's van bijvoorbeeld vertraging in processen of het niet realiseren van beleidsdoelstellingen.

A. Weerstandscapaciteit

Conform de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen bevat de weerstandscapaciteit de volgende onderdelen:

- de algemene reserves, (de risicoreserve en de reserve OUI, onvoorziene uitgaven en/of investeringen);
- de algemene reserve grondbedrijf;
- de (vrij besteedbare) bestemmingsreserves;
- de begrotingsruimte (bezuinigingsmogelijkheden en de post Onvoorzien);
- de onbenutte belastingcapaciteit;
- de stille reserves.

De weerstandscapaciteit per 1 januari 2021 is als volgt opgebouwd (bedragen x € 1.000):

Weerstandscapaciteit exploitatie:

Onbenutte belastingcapaciteit:

Onroerende-zaakbelastingen	1214
Rioolheffing	122
Afvalstoffenheffing	50
Totaal onbenutte belastingcapaciteit	1386
Onvoorzien	21
Weerstandscapaciteit structureel	1407

Weerstandscapaciteit vermogen:

<i>eigen vermogen: Algemene reserve (risicodeel na res.best. 2020)</i>	-349
Reserve grondexploitatie	4.380
<i>stille reserves: hogere marktwaarden obligaties / aandelen</i>	p.m.

Weerstandscapaciteit incidenteel	4.031
---	--------------

Totale weerstandscapaciteit	5.438
------------------------------------	--------------

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de onbenutte belastingcapaciteit is gekeken naar de ruimte die er nog is in de huidige tarieven van de onroerendezaakbelastingen, rioolheffing en afvalstoffenheffing. Tussen de Rijksoverheid en gemeenten is afgesproken dat de regels voor limitering van de stijging van de OZB-tarieven vervallen. Tegelijkertijd is er wel een macronorm bepaald voor alle gemeenten tezamen; deze bedraagt 3%. De collectieve lasten mogen door het vervallen van de limiteringsregels niet onevenredig toenemen. Als de macronorm wordt overschreden, kan het kabinet ingrijpen via het Gemeentefonds. Het gemeentelijke beleid over leges is dat ze in totaal kostendekkend dienen te zijn. De belastingcapaciteit van de onroerendezaakbelastingen is berekend door het % van de WOZ-waarden van onze gemeente te vergelijken met het percentage dat een gemeente minimaal moet hanteren als het een beroep wil doen op artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet, te weten 0,1853% (gebaseerd op meicirculaire).

Onvoorzien

De meest eenvoudige vorm van weerstandscapaciteit is de beschikbare ruimte binnen de begroting. In Opmeer is deze ruimte beperkt tot de post 'onvoorzien uitgaven' van € 1,85 per inwoner.

Eigen vermogen

Op 13 december 2018 is door de raad de Nota reserves en Voorzieningen 2019 vastgesteld. In de nota is aangegeven dat de minimale stand van het weerstandsvermogen voortaan in de begroting in deze paragraaf zal worden opgenomen. In beide nota's is de minimale omvang van het 'risicodeel' van de algemene reserve gehandhaafd op € 2.100.000.

Echter, via de Kadernota 2019 hebben we een negatief jaarresultaat voor 2019 geprognostiseerd van (afgerond) € 1.200.000 en voorgesteld om dit resultaat ten laste van de risicoreserve te brengen. Dat betekent dat het begrootte saldo van de risicoreserve na resultaatbestemming 2019 € 932.000 bedraagt.

Zoals eerder toegelicht heeft in juli 2019 een herijking van de risico-inventarisatie en –identificatie plaats gevonden waarop een risicosimulatie is toegepast. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag van ruim € 4,6 miljoen ten behoeve van de in de inventarisatie opgenomen ca. 30 risico's ongewenst is. De risico's treden immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang op. Op basis van de resultaten van deze risicosimulatie bedraagt de benodigde weerstandcapaciteit € 1.465.000 (exclusief het woningbedrijf en de grondexploitatie). In de risicoreserve is naar verwachting € 932.000 beschikbaar na resultaatbestemming 2019. Het ratio weerstandsvermogen komt hiermee op 0,64 hetgeen onvoldoende is (tussen de 0,6 en 0,8).

Voor risico's met betrekking tot de bouwgrondexploitaties zal de Reserve Grondexploitatie worden aangewend, voor risico's over het Woningbedrijf de Reserve Woningbedrijf. Aan de maximale omvang van deze risicoreserve is vooralsnog geen limiet gesteld.

Stille reserves

Stille reserves zijn activa die niet nodig zijn voor de bedrijfsvoering en waarvan de marktwaarde de boekwaarde overtreft. Nadrukkelijk vermelden wij hierbij dat de stille reserves pas kunnen worden benut op het moment dat de onderliggende waarden verkocht worden. Als stille reserve worden aangemerkt de aandelen van de N.V. Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG). Deze waarde is gebaseerd op het belang van de gemeente Opmeer in deze N.V.

Daarnaast is de gemeente eigenaar van diverse gebouwen, gronden en voorzieningen die veelal verhuurd zijn of in gebruik zijn gegeven en die voor nul of een verhoudingsgewijs lage boekwaarde op de balans gewaardeerd zijn. In het vrije economische verkeer vertegenwoordigen deze objecten uiteraard wel een waarde. Vooralsnog wordt voor de stille reserves "p.m." opgenomen.

B. Top 10 risico's

De risico's relevant voor het weerstandsvermogen zijn dus die risico's die niet op de een of andere wijze zijn afgedekt of op een andere manier worden opgevangen. Om inzicht in die risico's te verkrijgen is het noodzakelijk een risicoprofiel van de gemeente op te stellen. Een risicoprofiel is een gestructureerde en gekwalificeerde inventarisatie van alle risico's die een gemeente loopt, waarbij zowel de externe risico's (denk aan: economische, natuur en politiek/ maatschappelijke) als de interne risico's (denk aan: organisatorische, politiek/ bestuurlijke, uitvoeringstechnische, personele, grondexploitatie, financiële, grote projecten, juridische kwesties / afsluiten contracten / aansprakelijkheid e.a.) worden meegenomen.

Uit de eerder vermelde actualisatie van de risico-inventarisatie is een risico-top 10 af te leiden. In onderstaande tabel worden de top 10 risico's nader toegelicht exclusief Grondbedrijf en Woningbedrijf in aflopende volgorde van mogelijk maximumbeslag op het weerstandsvermogen.

Nr.	Risico	Gevolgen	Maximum beslag weerstands- vermogen (€)
1	Langdurige ziekte personeel	Vervangende (externe) capaciteit zal langdurig moeten worden ingehuurd.	225.000
2.	Jeugdzorg	Hogere uitgaven aan voorzieningen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden omdat we nog niet de tools beschikbaar hebben om een realistische begroting te maken op een onderwerp waarvan de kosten moeilijk te voorspellen	197.100

Nr.	Risico	Gevolgen	Maximum beslag weerstands- vermogen (€)
		zijn. Open-einde regeling met volumegroei, complexere zorg, stijgende tarieven, afhankelijkheid van doorverwijzingen door huisartsen. Kanttekening bij dit risico is dat het beslag op het weerstandsvermogen is bepaald vóór vaststelling van de begroting 2020 waarin een majeure verhoging van het jeugdzorgbudget aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.	
3	IKC, stijgende bouwprizen	Bij het voorstel voor een nieuwe locatiekeuze IKC zal gewerkt worden met de verwachte prijsindexatie voor de komende jaren. Het risico is dat de bouwprizen toch nog sterker stijgen dan verwacht als gevolg van aanhoudende economische vooruitgang.	122.000
4	Eigen risicodragerschap voor de WW	Financiële gevolgen van de eigen risico dragerschap voor de WW.	94.500
5	WMO	Hogere uitgaven aan voorzieningen dan waarmee in de begroting rekening is gehouden omdat we nog niet de tools beschikbaar hebben om een realistische begroting te maken op een onderwerp waarvan de kosten moeilijk te voorspellen zijn. Open-einde regeling gecombineerd met volumegroei (abonnementstarief), complexere zorg en stijgende tarieven.	63.450
6	Informatieveiligheid	Denk hierbij aan internetfraude, hacktivisme, dataverlies, etc.). Beschadiging aan hardware wat leidt tot materiële schade aan apparatuur en het verloren gaan van gegevens; gegevens raken beschadigd of verloren wat leidt tot vertraging in de bedrijfsprocessen en extra kosten; koppeling tussen gegevens en systemen wat leidt tot hogere kans op misbruik van gegevens; langdurige uitval ICT systemen wat leidt tot vertraging in het bedrijfsproces; mogelijke inbraak of toegang door onbevoegden in netwerk en/of informatiesysteem wat leidt tot uitlekken vertrouwelijke informatie; niet goed testen van updates of nieuwe programmatuur bij implementatie wat leidt tot fouten in de gegevensverwerking; verkeerd gebruik van wachtwoorden wat leidt tot ongewenste toegang tot belangrijke/vertrouwelijke	56.250

Nr.	Risico	Gevolgen	Maximum beslag weerstands- vermogen (€)
		informatie; virussen en/of hacking wat leidt tot verstoring van het bedrijfsproces en/of uitlekken van vertrouwelijke informatie; competentiegebrek en/of te laag kennisniveau (voor specialisme) wat leidt tot grotere kans op fouten en extra kosten.	
7	Verduurzaming en klimaatagenda	Het risico dat het gebouwenbestand van de gemeente (Woningbedrijf buiten beschouwing gelaten) moet worden verduurzaamd zonder extra middelen.	47.250
8	Pensioenpremies/ wachtgeldverplichting en/APPA	Bij de jaarrekening 2019 is een aanvullende storing gemaakt, maar dat is geen 100% garantie voor de toekomst: onvoldoende gereserveerd kapitaal bijvoorbeeld door rentedaling blijft een risico.	22.500
9	Gemeentefonds	De circulaire van het gemeentefonds dienen doorgerekend te worden om tot het effect voor de gemeente Opmeer te komen. Dit is specialistisch werk, met grote kans op afwijkingen. Het risico doet zich voor wanneer maatstaven algemene uitkering verkeerd zijn geraamd	33.750
10	Bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen	De deelname in gemeenschappelijke regelingen brengt financiële risico's met zich mee omdat het uitgaven- en inkomstenbeleid door de besturen van de samenwerkingsverbanden wordt bepaald en niet door de individuele gemeentebesturen. Indien een besluit is genomen door het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling, dan is de gemeente hieraan gebonden, ook al is ze er tegen. Ook het verder opschalen van samenwerkingsverbanden, brengt financiële risico's voor de individuele gemeenten met zich mee. Het risico is hogere indexatie/verhoging bijdragen aan gemeenschappelijke regeling dan de standaard indexatie.	23.800

Coronavirus

Sinds maart neemt de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van de corona-uitbraak in snel tempo toe. Veel is nog onzeker en eigenlijk iedereen (Rijk, gemeenten etc.) is op zoek naar duidelijkheid en informatie waarop verder kan worden gebouwd. Veel genomen maatregelen en landelijke regelgeving zijn al uitgewerkt. De gevolgen voor inwoners, maatschappelijke, culturele en sport instellingen/verenigingen en ondernemers zullen steeds beter in beeld komen. Met het oog hierop is voor

de korte termijn gestart met alleen uitspraken te doen/besluiten te nemen die betrekking hebben op de lokale werkterreinen en waarvan de impact (financieel en inhoudelijk) is te overzien/in te schatten.

Het college heeft diverse maatregelen genomen om inwoners en bedrijven financieel te ontlasten. De situatie en ontwikkelingen rond het Coronavirus veranderen echter per dag, waardoor op dit moment niet met voldoende zekerheid kan worden ingeschat wat de uiteindelijke gevolgen voor de gemeente zijn. De lange termijn impact op de maatschappij en economie is hoogst onzeker. Daarnaast is er door het college een Corona Noodfonds ingesteld van €500.000.

Vooralsnog worden in ieder geval de Corona maatregelen en financiële gevolgen daarvan vastgelegd. Deze vastlegging wordt gedaan in afwachting van de verder uitgewerkte maatregelen van het Rijk, bankinstellingen en –eventueel- anderen initiatieven (VNG/gemeenten).

Naast dit pakket is de uitvoering van de verruimde bijzondere bijstand, die het rijk als maatregel heeft aangekondigd vanaf 24 maart 2020 operationeel. Die maatregel richt zich op inkomensondersteuning voor zelfstandige ondernemers en zzp-ers.

Tot slot, als zich precare situaties voordoen rond inwoners, instellingen, ondernemers of bedrijven die om onmiddellijke actie vragen wordt in overleg met de betrokkenen getracht ondersteuning op maat te bieden, die onherstelbare schade voorkomt.

Opmeer heeft geen sterke solide financiële positie. De Algemene Reserve is onvoldoende om grote financiële tegenslagen op te vangen. De financiële consequenties hiervan worden verwerkt in de kadernota 2020.

C. Risico's Grondbedrijf en Woningbedrijf

Grondexploitatie

De resultaatverwachting uit de grondexploitaties is inclusief reservevorming in het kader van bovenwijkse/infrastructuurle voorzieningen en verminderd met eventueel reeds gerealiseerde winstnemingen. De winstprognoses zijn gebaseerd op actuele exploitatieopzetten. Het behalen van de geraamde resultaten is afhankelijk van ontwikkelingen, zoals veranderingen in uitgiftetempo (plancapaciteit versus opname/vraag capaciteit), vraaguitval in het duurdere segment, renteontwikkelingen, kostprijsontwikkelingen en ontwikkelingen van de bouw-grondprijzen. De exploitatieopzetten worden jaarlijks aan de hand van deze ontwikkelingen geactualiseerd en laten positieve resultaten zien. Zie hiervoor ook de paragraaf Grondbeleid.

De reserve Bovenwijkse voorzieningen is bedoeld om de kosten van toekomstige projecten te kunnen dekken. De reserve wordt gevoed uit inkomsten uit gebiedsontwikkelingen De Veken en Heerenweide. Er wordt een stevig beslag op de opbrengsten uit grondexploitatie gelegd voor de bezuinigingstaakstelling 2019 en 2020 en de investeringen in het centrumplan Opmeer.

Gemeentelijk Woningbedrijf

Voor het Gemeentelijk Woningbedrijf is een financiële meerjarenbegroting (zie paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen) opgesteld. Belangrijke financiële besluiten in relatie tot het Woningbedrijf worden aan deze meerjarenbegroting getoetst. Voor het beheer van het woningenbestand is een meerjarenonderhoudsplan opgesteld, dat in eigen beheer wordt geactualiseerd. De consequenties van dit meerjarenonderhoudsplan (voeding van de onderhoudsvoorzieningen) worden eveneens in de financiële meerjarenbegroting van het Woningbedrijf verwerkt. Verder zijn de consequenties van

nieuwbouwvoornemens, de verhuurdersheffing en investeringen in de verduurzamingsopgave in de (meerjaren)begroting opgenomen. Op dit moment kent het Woningbedrijf geen huurder als gevolg van leegstand. Ter voorkoming van leegstand, handhaving van een voldoende weerstandsniveau en het behoud van de mogelijkheid om te investeren in nieuwbouw en/of het bestaande bezit, heeft de gemeenteraad eind 2019 een Beleidsplan Strategisch voorraadbeheer vastgesteld waarin het huurprijsbeleid en het beleid voor de verkoop van huurwoningen is vastgelegd. De opbrengsten van deze verkopen worden geboekt in de algemene bedrijfsreserve van het Woningbedrijf en worden vervolgens (gedeeltelijk) ingezet voor afboeking van de onrendabele top in de stichtingskosten van nieuwbouwprojecten ter verkrijging van betaalbare huurprijzen.

Vennootschapsbelasting

Afgelopen jaren is aangifte vennootschapsbelasting gedaan voor het Woningbedrijf en het Grondbedrijf. Hierbij is voor het Woningbedrijf aangifte gedaan om belastingrente te voorkomen. Tegen de (definitieve) aanslag is bezwaar ingediend. De Belastingdienst / Ministerie van Financiën heeft na succesvol bezwaar van de gemeente Opmeer het standpunt ingenomen dat gemeentelijke woningbedrijven vooralsnog niet belastingplichtig zijn. Of dat in de toekomst anders wordt is op dit moment ongewis. De lasten vennootschapsbelasting van het Grondbedrijf zijn opgenomen in de begroting (voorzichtigheidsprincipe).

D. Financiële kengetallen

Vanaf de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 wordt door het BBV een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voorgeschreven. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken.

	Kengetallen	Rek 2019	Begr 2020	Begr 2021	Begr 2022	Begr 2023	Begr 2024	Norm
1a	Netto schuldquote	-23%	-27%	-24%	-23%	-26%	-29%	<100% is voldoende >130% is onvoldoende
1b	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-19%	-24%	-21%	-20%	-22%	-26%	Geen VNG norm
2	Solvabiliteitsratio	75%	59%	56%	51%	52%	52%	>30% is voldoende <20% is onvoldoende
3	Grondexploitatie	7%	3%	3%	3%	3%	3%	Geen VNG norm
4	Structurele exploitatieruimte	-2%	-3%	0%	-4%	-3%	-4%	Structurele lasten en baten zijn in evenwicht
5	Belastingcapaciteit	113%	107%	115%	115%	115%	115%	Geen VNG norm

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte

leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de gronden die de gemeente bezit is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

5. Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten vallen de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

De schuldquote van de gemeente Opmeer is sterk omdat de gemeente weinig geld heeft geleend. Echter is de solvabiliteit van de gemeente behoorlijk aan het dalen door het afnemen van de sterke reservepositie die de Opmeer in het verleden had. Kanttekening daarbij is dat de algemene reserve klein is en de middelen vooral in de bestemmingsreserves zitten en dus niet beschikbaar zijn zonder beleidsaanpassingen.

Het kengetal grondexploitatie is laag (goed) aangezien de gemeente Opmeer relatief weinig grondexploitaties kent en de boekwaardes daarvan beperkt zijn vergeleken met de baten.

De structurele exploitatieruimte van de gemeente Opmeer staat zonder ombuigingen negatief. Met de voorgestelde van ombuiging zal Opmeer weer voldoen aan de norm. De voorgestelde ombuigingen zijn realistisch en dusdanig opgesteld dat Opmeer haar inwoners gebruik kan maken van goede voorzieningen

De belastingcapaciteit van de gemeente Opmeer is hoog vergeleken met de voorgestelde stijging van 30% in het kader van de ombuiging.

Paragraaf 2: Kapitaalgoederen

Een groot deel van het grondgebied van de gemeente Opmeer (4.163 ha) bestaat uit openbare ruimte. In deze openbare ruimte vinden vele activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor deze activiteiten zijn kapitaalgoederen zoals wegen, gebouwen, riolering, bomen, openbare verlichting en kunstwerken nodig. Deze kapitaalgoederen zijn van belang voor het verwezenlijken van de gemeentelijke programma's, zoals milieu, onderwijs en jeugd, ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte. Een groot deel van de begroting heeft daarom betrekking op deze kapitaalgoederen. De kwaliteit van de openbare ruimte is zeer belangrijk voor onze inwoners en bedrijven. Met een goed onderhoudsniveau wordt een goed vestigingsklimaat bereikt, worden klachten voorkomen en risico's beperkt.

De gemeente Opmeer streeft naar de aanwezigheid van veel groen, een goede kwaliteit en een goed onderhoud van de openbare ruimte. De infrastructuur is passend en goed onderhouden. In de beheerplannen wordt daarbij als uitgangspunten genomen:

- een wegeninfrastructuur die zorg draagt voor een goede bereikbaarheid, doorstroming en een veilig gebruik;
- handhaven en waar noodzakelijk en mogelijk uitbreiding van het groene karakter van het bebouwd gebied en de industrieterreinen;
- de openbare omgeving is schoon, verzorgd, bruikbaar en veilig.
- duurzaamheid

Het beheer van de openbare buitenruimte en infrastructurele werken vindt plaats op basis van actuele beheerplannen die tenminste 1 x per 4 jaar worden geactualiseerd.

Een aantal beheerssystemen is opgesteld om inzichtelijk te maken welke kapitaalwerken op korte en middellange termijn uitgevoerd moeten worden, incl. de daarbij behorende budgetten. Het gaat om de volgende beheerplannen:

- Onderwijshuisvesting (2008)
- Speelvoorzieningenplan (2011)
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022
- Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024
- Groenbeleidsplan 2018-2021
- Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2021
- Beheerplan gemeentelijke gebouwen 2018-2021
- Wegenbeheerplan 2018-2021
- Stedelijk waterplan 2018-2021

Door de opstelling en tijdige actualisatie van deze plannen ontstaat inzicht in de behoefte aan middelen om de noodzakelijke beheer- en onderhoudswerken te kunnen uitvoeren en de begroting daarop tijdig af te stemmen. Met de actualisering wordt voldaan aan de BBV voorschriften (notitie materiele vaste activa 2017). De uit te voeren werkzaamheden in het begrotingsjaar 2021 zijn in hoofdzaak beschreven in programma's 2 en 5 van deze begroting. Via de monitor Waarstaatjegemeente.nl wordt de klanttevredenheid over deze voorzieningen periodiek gemeten.

De kapitaalgoederen zijn van belang voor het verwezenlijken van een groot deel van de gemeentelijke programma's, zoals milieu, onderwijs en jeugd, ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte.

Beleidskader wegen

Voor de wegen geldt het Wegenbeheersplan 2018 - 2021. Om de benodigde kwaliteit van de wegen nu en in de toekomst te kunnen handhaven, is het belangrijk om hiervoor voldoende budget beschikbaar te stellen. Om een gemiddeld jaarbudget te kunnen vaststellen, is langer dan de planperiode, vooruit gekeken en is de budgetbehoefte over een periode van 10 jaar berekend. Voor de looptijd van dit plan (2018-2021) wordt jaarlijks in programma 2 van deze begroting het benodigd budget geraamd. Afhankelijk van de omvang van de in enig jaar uit te voeren werken vindt een onttrekking of toevoeging plaats van/aan de reserve Wegen, waardoor de uitgaven een gelijkmatig karakter hebben resp. de kosten van voorgenomen onderhoudswerkzaamheden financieel zijn gedekt. De Reserve onderhoud wegen heeft per 1 januari 2021 een omvang van ca € 1.346.000

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en de gemeenten met waterschapswegen op hun grondgebied zijn in gesprek over de overdracht van het beheer en onderhoud van deze wegen naar de gemeenten. De gemeenten hebben voor deze overdracht een programma van eisen opgesteld. Als datum waarop deze overdracht moet plaatsvinden wordt uitgegaan van 1-1-2022. De effecten van een eventuele overdracht zijn uitgewerkt in een businesscase en zijn nog niet in de budgetramingen voor het wegenbeheer verwerkt.

Civiele kunstwerken

De gemeente Opmeer heeft 40 bruggen, 6 vissteigers, 7 kano-aanlegplaatsen en 94 duikers in beheer. In 2020 (raadsvergadering 18 juni 2020) is het beheerplan Civiele kunstwerken geactualiseerd voor de periode 2020-2024. Er is een kostenraming opgesteld voor de in de gemeente Opmeer aanwezige en bij de gemeente in beheer en onderhoud zijnde kunstwerken (bruggen e.d.). Uit dit beheerplan blijkt dat de voor het beheerplan geïnspecteerde objecten in een redelijke tot goede staat van onderhoud verkeren. In het beheerplan zijn aanbevelingen opgenomen voor het onderhoud en beheer. De financiering van het planmatig onderhoud van de kunstwerken is op grond van de BBV gewijzigd. Investerings worden afgeschreven. Voor klein onderhoud is een bedrag opgenomen in de exploitatiebegroting. De reserve bruggen is hiermee komen te vervallen.

Openbare verlichting

Voor de openbare verlichting geldt het beleidsplan Openbare verlichting 2018-2021. In het beleidsplan wordt de visie weergegeven voor het beheren van de openbare verlichting en de kosten daarvan. Het beleidsplan bevat een uitvoeringsschema voor de jaren 2018 tot en met 2022. Een aanzienlijk deel (22%) van de lichtmasten is binnen een periode van vier jaar aan vervanging toe. De vervanging vindt pas plaats als de noodzaak uit meetproeven blijkt. De kosten van beheer en onderhoud van de openbare verlichting zijn in programma 2 van de exploitatiebegroting en meerjarenraming opgenomen.

Beleidskader riolering

Met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) wordt invulling gegeven aan de taken van de gemeente die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken die op 1 januari 2008 in werking is getreden. Op grond van deze wet is de gemeente belast met lokale ruimtelijke inpassing van de maatregelen op het gebied van de waterhuishouding en heeft de gemeente een zorgplicht voor stedelijk water. In overleg met de waterpartners zijn de beleidsuitgangspunten opgesteld, die voortkomen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW).

Voor de periode -2019-2022 is een GRP vastgesteld op 13 december 2018. In dit GRP is het beleid en financiering van het rioolbeheer vastgelegd.

De kosten voor de uitvoering van het rioleringsplan worden gedekt door de bestemmingsreserve Gemeentelijke riolering en de rioolheffing. De aanleg van nieuwe riolering in bestemmingsplannen wordt

bekostigd uit de exploitatieopzet van deze plannen. Voor de planperiode is een heffing vastgesteld van € 199,60 die jaarlijks met de inflatiecorrectie wordt aangepast. De stand van de voorziening Riolering bedraagt per 1 januari 2021 ca. € 4.931.000 en biedt voldoende dekking voor de te verwachten kosten. In het jaarlijks op te stellen operationeel uitvoeringsprogramma en het daarop volgende jaarverslag worden de bestedingen verantwoord.

Beleidskader water

Voor het beheer en onderhoud van de waterpartijen is het Stedelijk waterplan 2018-2021 opgesteld. Dit plan is op 21 september 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. De gemeente Opmeer is verantwoordelijk voor het onderhoud van de walkanten en het baggeren van de watergangen die eigendom zijn van de gemeente. De gemeente Opmeer beheert ongeveer 120.000 m² oppervlaktewater en ongeveer 25 km oevers met oeverbescherming. Door het structureren van de aanpak voor het onderhoud zijn de kosten inzichtelijk gemaakt en is een planning opgesteld. De kosten van het baggerwerk variëren sterk in de loop der jaren.

In het beheerplan zijn voor de komende jaren de noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden geïnventariseerd. Voor het onderhoud van deze voorzieningen is een reserve Baggerwerkplan ingesteld. De stand van deze bestemmingsreserve bedraagt per 1 januari 2021 ca. € 179.000. In programma 2 van de begroting en meerjarenraming zijn de benodigde onderhoudsbudgetten verwerkt. De komende jaren worden met het Hoogheemraadschap HHNK gesprekken gevoerd over de overdracht van het stedelijk waterbeheer aan HHNK.

Beleidskader gebouwen

De gemeente Opmeer heeft 33 gebouwen in beheer, bestaande uit algemene gebouwen, dierenverblijf, sport- en sociaal culturele gebouwen. Daarnaast zijn er nog 7 scholen waarvan het beheer onder de schoolbesturen valt. Voor het beheer van de gemeentelijke gebouwen is het beheerplan Gemeentelijke gebouwen 2018-2021 opgesteld. Dit plan is op 1 februari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad.

In het beheerplan is de zorg voor een groot aantal wettelijke taken voor het beheer van gebouwen opgenomen. Het is van belang dat de gemeentelijke gebouwen in een goede staat verkeren waarbij als uitgangspunten worden gehanteerd: schoon, heel en veilig en streven naar duurzaamheid. In het plan zijn de kosten van het gebouwenbeheer voor de planperiode inzichtelijk gemaakt en is een doorkijk opgenomen voor een periode van 10 jaar.

Voor de vijf gebouwen die ondergebracht gaan worden in de nieuwe IKC's wordt al het planmatig onderhoud niet meer uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een verlaging van de onderhoudskosten voor de komende vier jaar.

De voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen heeft per 1 januari 2021 een omvang van ca. € 478.000.

Beleidskader beeldende kunstwerken

De gemeente heeft 14 kunstwerken in beheer. De kunstwerken worden planmatig beheerd. De meerjarenonderhoudsplanung wordt jaarlijks geactualiseerd. Voor het beheer is een jaarlijks budget benodigd van ca. € 12.000. Afhankelijk van de omvang van de uit te voeren werken vindt een onttrekking of toevoeging plaats van/aan de reserve onderhoud kunstwerken. De voorziening heeft per 1 januari 2021 een omvang van ca € 19.000.

Gemeentelijk Woningbedrijf

Op 19 december 2019 is het Strategisch voorraadbeleid gemeentelijk woningbedrijf Opmeer 2020 vastgesteld door de gemeenteraad. Het geactualiseerde plan geeft richting aan de strategie van onze woningportefeuille en houdt rekening met demografische ontwikkelingen, veranderende trends en financiële en juridische ontwikkelingen. Daarnaast gaat het in op het beheer van de bestaande voorraad, verkoop en de nieuwbouwactiviteiten. Verduurzaming van de bestaande voorraad is een belangrijk item. De wensportefeuille en het streefhuurbeleid spelen ook een belangrijke rol. Het gaat hierbij onder meer om veranderende woonwensen, huurprijsbeleid, demografie, kwaliteit, energie, economie e.d. Op basis van deze ontwikkelingen zijn de strategische doelen voor het woningbedrijf geformuleerd. Het beleidsplan vormt de koers van het woningbedrijf voor de komende acht jaren.

Op basis van de vastgestelde regionale woonvisie is de Woonvisie Opmeer 2018-2022 'Gelukkig wonen in Opmeer' gemaakt. Deze is op 13 december 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Deze plannen houden rekening met demografische ontwikkelingen, veranderende trends en financiële en juridische ontwikkelingen. Het gaat hierbij onder meer om veranderende woonwensen, huurprijsbeleid, demografie, kwaliteit, energie, economie e.d.

De in de genoemde plannen voorgestelde maatregelen moeten, als het gaat om activiteiten van het Woningbedrijf, worden bekostigd uit de bedrijfsreserve van het Woningbedrijf en de huuropbrengsten. De investeringen in het vastgoed worden gebaseerd op de 'Investeringsregeling Woningbedrijf Opmeer'.

Het verkoopbeleid is in het nieuwe Strategisch Voorraadbeleidsplan geactualiseerd. De opbrengsten van verkopen worden geboekt in de algemene bedrijfsreserve van het Woningbedrijf en worden vervolgens (gedeeltelijk) ingezet voor afboeking van de onrendabele top in de stichtingskosten van nieuwbouwprojecten ter verkrijging van betaalbare huurprijzen.

Jaarlijks wordt een activiteitenplan opgesteld waarin de voorgenomen activiteiten staan vermeld van het Woningbedrijf. Op hoofdlijnen wordt inzicht gegeven in de voornemens van het Woningbedrijf over de uitvoering van de Woonvisie en de volkshuisvestelijke prestatievelden (kwaliteit woonegelegenheden, leefbaarheid, wonen en zorg, verhuren van de woningen, betrekken van/overleg met bewoners bij beleid en beheer en continuïteit financiën).

Voor het Woningbedrijf is een financiële meerjarenraming (10 jaar) opgesteld. De raming houdt rekening met effecten van de verhuurdersheffing, huurbeleid e.d. Belangrijke financiële besluiten in relatie tot het Woningbedrijf worden aan deze meerjarenbegroting getoetst. De onderhoudskosten en beoogde investeringen (nieuwbouw Heerenweide) zijn in de meerjarenramingen verwerkt. Deze meerjarenbegroting is voortschrijdend en wordt jaarlijks geactualiseerd. De algemene reserve van het Woningbedrijf beweegt zich in de meerjarenprognose rond de € 14.000.000. De meerjarenbegroting van het Woningbedrijf wordt u separaat aangeboden.

Beleidskader Groen

Op 19 april 2018 heeft de gemeenteraad het Groenbeleidsplan 2018-2021 vastgesteld. De gemeente Opmeer beheert totaal (2018) ca 589.000 m2 groen. Dit is onder te verdelen in openbaar groen, sportvelden en begraafplaatsen.

In het plan worden op basis van beschikbare financiële kengetallen de totale kosten van het groenbeheer geraamd op ca. € 873.000 per jaar ex BTW (arbeid, materiaal en materieel). De gemiddelde landelijke beheerkosten van openbaar groen bedragen € 82,- per inwoner. De gemiddelde kosten van groenbeheer bedragen in Opmeer € 66,- per inwoner.

Uit deze cijfers blijkt dat er sprake is van een efficiënt groenbeheer. Voor renovatie van openbaar groen zou op jaarbasis in theorie een bedrag van ca. € 89.000 benodigd zijn. In de begroting is een bedrag van € 28.000 op jaarbasis beschikbaar. Ingeval van integrale gebiedsrenovaties worden de omvormingskosten meegenomen in de totale projectbegroting. Het beperkte beschikbare budget dwingt wel tot het langer in stand houden van (verouderd) groen dan op basis van de gemiddelde levensduur gewenst zou zijn. De raad heeft hiermee geaccepteerd dat er sprake zal zijn van enige achterstand in de renovaties van openbaar groen. Jaarlijks wordt voor de uitvoering van zowel het groenbeleidsplan als het bomenbeleidsplan een operationeel plan opgesteld en aan de raadscommissie Ruimte voorgelegd. De uitvoeringskosten worden jaarlijks in de exploitatiebegroting opgevoerd.

Verkoop percelen openbaar groen

De gemeente voert beleid met betrekking tot verkoop openbaar groen. In het groenbeleidsplan (groenuitgiftebeleid) zijn de te verkopen percelen aangewezen.

Financiële consequenties

Voor het onderhoud van de wegen, riolering, het huurwoningenbestand en (overige gemeentelijke) gebouwen zijn reserves/voorzieningen beschikbaar. De kosten van onderhoud van schoolgebouwen worden gedekt ten laste van de reserve Onderwijshuisvesting.

Voor de normale en planmatige onderhoudskosten van kapitaalgoederen worden jaarlijks in de onderhoudsbegroting ramingen opgenomen. Deze komen weer ten laste van onderhoudsvoorzieningen en/of reserves. Wanneer buitengewoon onderhoud en/of renovatie moet worden verricht, worden hiervoor afzonderlijke ramingen opgenomen of investeringskredieten aangevraagd.

Actie	Activiteiten in begroting 2021
Actualiteit beheerplannen	Actualiseren wegenbeheerplan, beheerplan openbare verlichting, groenbeleidsplan, stedelijk waterplan, beheerplan gemeentelijk gebouwen
Uitvoering beheerplannen	Opstellen operationele programma's
Woningbedrijf	Actueel houden meerjarenbegroting; Activiteitenplan 2021.

In bijlage 1 van de begroting vindt u ook een samenvattende tabel inzake de stand van zaken op het gebied van kapitaalgoederen.

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

Inleiding

De bedrijfsvoering van de gemeente betreft het sturen en beheersen van de organisatorische bedrijfsprocessen om de, door het politiek bestuur geformuleerde, beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren. In deze paragraaf wordt op de verschillende onderdelen ingegaan.

Privacybescherming

De digitale economie groeit sneller dan andere economische sectoren. Om de kansen die met deze groei gepaard gaan ten volle te kunnen benutten, is volledig vertrouwen nodig van de burger in onze toenemende digitaliserende samenleving. De AVG gaat over de bescherming van natuurlijke personen in verband met de geautomatiseerde en geïndexeerde verwerking van persoonsgegevens en zorgt voor versterking en uitbreiding van privacy-rechten voor betrokkenen. Voor overheden en bedrijven in het algemeen en voor gemeenten in het bijzonder, resulteert dit in meer verplichtingen bij het verwerken van persoonsgegevens. In onderstaande tekst wordt uiteengezet welke beheersmaatregelen de gemeente Opmeer in 2021 treft om de privacybescherming te borgen.

De Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

In 2021 besteden wij in het bijzonder aandacht aan:

Verantwoording over privacy via PCF

Voor de verantwoording over privacybescherming maken we gebruik van een Privacy Control Framework (PCF) waarmee we de voortgang van privacy binnen de gemeente monitoren.

Gegevensdeling

Het wetsvoorstel meervoudige problematiek sociaal domein verankert een duidelijke taak voor gemeenten om te komen tot een integrale en gecoördineerde aanpak voor meervoudige problematiek. Tevens regelt het een duidelijke taak voor gemeenten om zorg te dragen voor een meldpunt voor inwoners met niet-acute zorgen over zichzelf of een ander. In 2021 werkt de organisatie dit wetsvoorstel graag verder uit om intern te kunnen toepassen.

Privacy van medewerkers & COVID19

Het kabinet handhaaft het advies om ook na september 2020 zoveel mogelijk thuis te werken. Er is geen einddatum aan het advies verbonden. In dit kader wordt in 2021 aandacht besteed aan de verwerking van persoonsgegevens van werknemers.

Samenwerking regio Westfriesland

In dit kader is belangrijk op te merken dat op het domein van informatieveiligheid en privacy in de regio Westfriesland nauw wordt samengewerkt en overlegd. Zo is specifiek voor de functie van Informatiebeveiligingsfunctionaris (CISO: Chief Information Security Officer) binnen de samenwerking van Koggenland, Opmeer en Medemblik voor iedere gemeente 0,9 fte (extra) aangetrokken.

Veilig mailen met externen en inwoners

Het mailverkeer is landelijk gezien de grootste oorzaak van privacy- en securityincidenten. We hebben een oplossing geïmplementeerd die het mogelijk maakt om veilig met samenwerkingspartners en betrokkenen te mailen.

Informatie- en gegevensmanagement

De digitale transformatie

De coronacrisis heeft ervoor zorggedragen dat iedere medewerker tijd- en plaats onafhankelijk zijn werk kan doen en kent enorme leercurves sindsdien. We zien ook dat het steeds meer beleidsterreinen bij elkaar brengt en het bewustzijn rijst dat er serieuzer nagedacht mag worden over de verschillende silo's

heen, wat de rode draad van digitalisering in onze samenleving betekent. Samenwerken intern en extern is naar het volgende level gebracht, hierdoor is het noodzakelijk de medewerkers mee te ontwikkelen en ze goed te begeleiden en op te leiden.

Digitale Werk Omgeving (DWO)

De Digitale Werk Omgeving (DWO) is een project binnen de organisatievisie en de visie van Shared Service Center De Som. De aanleiding voor dit project is als volgt: De manier van werken is veranderd, we moeten meer doen, met minder geld in hetzelfde tijdsbestek.

Digitalisering van de werkprocessen

Vanuit de Organisatievisie 2020 is het project digitaliseren van de werkprocessen benoemd. Voor dit project is er een inventarisatie gehouden in de organisatie waar behoefte is om te digitaliseren. Een voorbeeld van een succesvol traject is de implementatie van de digitale handtekening. De digitale handtekening zorgt ervoor dat stukken digitaal gemaakt, getekend, verzonden en gearcheerd kunnen worden. Daarnaast is Ibabs geïmplementeerd om ook digitaal te vergaderen (ter vervanging van Slimvergaderen *Informatievoorziening Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)*

Per 1 januari 2022 gaat de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet wordt digitaal ondersteund door het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Hiervoor moeten overheden aansluiten met hun lokale software. Het elektronisch berichtenverkeer met de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO-LV) verloopt via Digikoppelingen. Er is een Digikoppeling nodig om informatie uit te wisselen.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

BAG is een registratie waarin basisgegevens over alle gebouwen en adressen in een gemeente zijn verzameld. Deze registratie is een wettelijke verplichting waarvan wij de bronhouder zijn. De Basisregistratie gebouwen geeft voor alle panden, verblijfsobjecten, standplaatsen en ligplaatsen een identificatie.

Regionale samenwerking

Regionaal is met het Pact 7.1 afgesproken om samen maatschappelijke vraagstukken op te pakken en de regio te versterken. In het verlengde hiervan is voor Informatiemanagement een strategische agenda opgesteld. Hierin benoemen we dat we samenwerken aan concrete Westfriese projecten en in themagerichte expertteams samen onderzoeken en leren hoe we onze informatievoorziening beter en slimmer kunnen ontwikkelen.

Personeel en organisatie

CAO

De verwachting is dat in de nieuwe Cao vooral aandacht zal zijn voor zaken als de duurzame inzetbaarheid van medewerkers en de harmonisatie van de verlofregelingen. Die laatste lopen binnen gemeenten nogal uiteen. Een sectorale regeling die voor alle gemeenten nagenoeg hetzelfde is, past binnen het streven van de VNG om, ook op die manier, de mobiliteit tussen de verschillende gemeenten te bevorderen.

Duurzame inzetbaarheid medewerkers

Daarnaast behoort vitaliteit van werknemers tot een van de aandachtspunten in die nieuwe Cao. De verwachting is dat daarin bepalingen worden opgenomen die een duurzame inzetbaarheid voor oudere werknemers moeten waarborgen. Dit past goed in het personeelsbeleid van Opmeer. Ook hierin wordt in 2021 nadrukkelijk aandacht gevraagd voor deze leeftijdsgroep. Maar er is ook oog voor jonge, getalenteerde medewerkers. Die willen we graag voor onze organisatie behouden. Daar zal de komende periode nadrukkelijk aandacht aan worden besteed door middel van persoonlijke ontwikkelingsplannen. Investeren in de ontwikkeling van medewerkers is sowieso nodig om te voorkomen dat er achterstanden in kennis en kunde ontstaan. De wereld om ons heen verandert snel en vraagt veel van de gemeente en medewerkers. Voortdurende ontwikkeling en het volgen van opleidingen is daarom noodzakelijk. Aan het

onderhouden van digitale vaardigheden, maar ook de kennis op het vakgebied zal daarom in 2021 ook veel aandacht worden besteed.

Organisatieontwikkeling

In het verlengde van de bovenstaande paragraaf, wat duidelijk samenhangt met de strategische personeelsplanning voor de ambtelijke organisatie, staat ook de leiderschapsontwikkeling op de agenda. Het ontwikkelen van een leiderschapsstijl waarbij vertrouwen, coachen en inspireren centraal staan waarbij vooral wordt ingezet op autonomie, vertrouwen en eigenaarschap van medewerkers laag in de organisatie. Dit past goed in de organisatievisie van Opmeer. Dit vraagt van het management om situationeel te leiden en tegelijkertijd medewerkers te ontwikkelen naar het gewenste niveau van volwassenheid.

Ook wordt ingezet op een versterking van de organisatie in het strategisch vermogen en het integraal werken. Het streven is om op die manier Opmeer te ontwikkelen naar een opgavegestuurde gemeente. Onder meer met ondersteuning van een strategisch adviseur, is dit één van de belangrijkste speerpunten voor dit jaar.

Arbeidsomstandigheden

De arbeidsomstandigheden zijn momenteel behoorlijk aan verandering onderhevig. Door COVID- 19, maar ook door een bewuste keuze om anders te werken. Thuiswerken, flexibeler, meer integraal en regionaal werken worden in een hoog tempo normaal. Het is niet langer meer anders. Door de omstandigheden zijn we het inmiddels gewend. Opmeer heeft als werkgever ook een zorgplicht voor haar medewerkers.

Financiën

De huidige financiële situatie in onze gemeente vereist continu aandacht. Na een bezuinigingsronde in 2020 staan we voor de begroting 2021 opnieuw voor een bezuinigingstraject, teneinde een structureel sluitende meerjarenbegroting te kunnen presenteren. Door middel van het verhogen van het kostenbewustzijn binnen de gehele organisatie en het versterken van de rol van financieel adviseurs en controller kan er aan de voorkant al meegedacht worden. Daarnaast wordt continu gewerkt aan het doorontwikkelen van onze management- en bestuursrapportages. In 2021 willen we onze nieuwe Kadernota aanbieden.

Om onze processen te bewaken, voeren we interne controle uit op de meest kritische werkprocessen. Onze accountant is tevreden over dit proces. Zijn controlebevindingen en aanbevelingen nemen wij over in een follow-up, zodat management en college de voortgang hierop kunnen vernemen. Op dit moment is er een wetswijziging in de maak. Die houdt in dat niet de accountant, maar het college van B&W de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken bij de jaarrekening moet afgeven. De verwachting is dat dat dient te gebeuren vanaf het boekjaar 2021.

Juridische Zaken

De Wet elektronische publicaties schrijft voor dat de decentrale overheden per 1 januari 2021 nieuw vastgestelde beleidsregels digitaal gaan publiceren in het eigen digitale publicatieblad en geconsolideerd gaan worden in de decentrale regelingenbank. Per 1 januari 2022 moet de gemeente een volledige collectie actuele beleidsregels beschikbaar hebben in de decentrale regelingenbank. De beleidsregels in Opmeer worden al digitaal gepubliceerd. Vóór 2022 moeten echter reeds vastgestelde beleidsregels die nog niet eerder digitaal zijn gepubliceerd, maar nog wel van kracht zijn, alsnog worden gepubliceerd. Dit zal in 2021 worden uitgevoerd. De uitbraak van het coronavirus in maart 2020 heeft gezorgd voor extra juridische ondersteuning. Vooral in de beginfase van de pandemie, was veel juridische ondersteuning nodig. Sinds er versoepelingen zijn gekomen, neemt de juridische ondersteuning af. Wanneer er mogelijk een nieuwe golf komt en de maatregelen weer worden aangescherpt, dan bestaat de kans dat de vraag naar juridische ondersteuning ook in 2021 weer toeneemt.

Communicatie

Eind 2020 is een plan van aanpak communicatieplan opgesteld. Vanuit dit plan wordt een bijgestelde werkwijze van communiceren ingevoerd waarbij o.a. het intern communiceren via het Sociaal Intranet wordt versterkt en het extern communiceren via een digitale Nieuwsbrief.

Paragraaf 4: Treasury

De treasuryfunctie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complex geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Onder de treasuryfunctie valt niet het verstrekken van leningen aan derden.

De wettelijke basis van de treasuryfunctie is de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido). Deze wet stelt regels over het financieringsgedrag van gemeenten. Gemeenten dienen nadere regels op te stellen in een treasuryparagraaf.

Treasurystatuut/algemeen treasurybeleid

Het thans geldende Treasurystatuut is op 13 december 2018 vastgesteld door de gemeenteraad.

In het Treasurystatuut zijn de volgende doelstellingen opgenomen inzake het treasurybeleid van de gemeente Opmeer.

- Het aantrekken van voldoende financiële middelen en het uitzetten van overtollige gelden met als doel het uitvoeren van de programma's binnen de door de gemeenteraad vastgestelde kaders van de begroting;
- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens en resultaten tegen ongewenste financiële risico's, zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut, waarbij uitsluitend de publieke taak wordt gediend en voorzichtig en behoudend wordt geopereerd.

Algemene ontwikkelingen/treasurybeleid

De gemeente Opmeer heeft al een reeks van jaren een liquiditeitsoverschot. Als beleid is geformuleerd dat dit overschot wordt aangewend voor:

- vervroegde aflossing van geldleningen, waar dit op grond van de leningsovereenkomsten mogelijk is (NB In de bestaande overeenkomsten is dit uitgesloten);
- financiering van nieuwe kapitaalsinvesteringen, zodat hiervoor geen nieuwe leningen behoeven te worden aangetrokken;
- tijdelijke overschotten door middel van deposito's uitzetten of aanhouden in rekening courant bij de schatkist (ingande 2014).

De reeks van jaren dat er een liquiditeitsoverschot is geweest, is dit beleid ook daadwerkelijk gevolgd. In het kader van de invoering van het schatkistbeleggen wordt het financieringsoverschot zoveel mogelijk ingezet voor de grondexploitatie Heerenweide.

Per 1 september 2018 was het gehele liquiditeitsoverschot uitgezet in banktegoeden.

In 2020 hebben wij een nieuwe lening afgesloten ter grootte van € 14.000.000 als projectfinanciering voor de nieuwe kindcentra. De aflossing in 40 jaarlijkse termijnen zal voor het eerst geschieden per 1 september 2021.

Rentevisie

De rentestand is nog steeds ongekend laag. Verwacht wordt dat de rentetarieven in 2021 ongeveer gelijk blijven aan het niveau van 2020. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat de Europese Centrale Bank

haar monetaire beleid nog niet wil veranderen. Deze rentevisie is mede gebaseerd op de rentevisies van ING en die van de Bank voor Nederlandse Gemeenten.

Treasurybeheer

Risicobeheer

De Wet Fido schrijft voor dat de renterisico's binnen de gemeente bewaakt dienen te worden. Het renterisico op korte termijn wordt inzichtelijk gemaakt met de kasgeldlimiet, het renterisico op langere termijn wordt in beeld gebracht met de renterisiconorm. In de onderstaande tabel 'Kasgeldlimiet in het jaar 2021' wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm uit hoofde van de Wet Fido. Zoals uit dit overzicht blijkt, is er dankzij de aanwezige liquide middelen gedurende het hele jaar sprake van een grote ruimte binnen de kasgeldnorm.

Kasgeldlimiet in het jaar 2021	Kw1	Kw2	Kw3	Kw4
Omvang begroting per 1 januari 2021	41.416.847			
-1 Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	3.520.432	3.520.432	3.520.432	3.520.432
-2 Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	0	0	0	0
Schuld in rekening courant	0	0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
-3 Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	250.000	250.000	250.000	250.000
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	25.930.000	25.930.000	25.930.000	25.930.000
Toets kasgeldlimiet				
-4 Totaal netto vlottende middelen (3)-(2)	26.180.000	26.180.000	26.180.000	26.180.000
Toegestane kasgeldlimiet (1)	3.520.432	3.520.432	3.520.432	3.520.432
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1)-(4)	29.700.432	29.700.432	29.700.432	29.700.432

In de onderstaande tabel 'Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld' wordt het renterisico van de vaste schuld c.q. de renterisiconorm gecomprimeerd in beeld gebracht.

Dit overzicht geeft voor de jaren 2021 - 2024 een ruime onderschrijding van de rente-risiconorm te zien. Hieruit kan worden afgeleid dat de spreiding van de lening portefeuille zodanig is dat de renterisico's zeer beperkt zijn. De eerstvolgende renteherziening op 1 lening vindt plaats in 2022.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld	2021	2022	2023	2024
1 Renteherzieningen	0	1.786.627	0	0
2 Aflossingen	570.074	545.208	482.103	488.695
3 Renterisico (1 + 2)	570.074	2.331.835	482.103	488.695
4 Renterisiconorm	8.049.545	8.095.217	6.950.947	6.976.020
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	7.479.471	5.763.382	6.468.844	6.487.325
5b Overschrijding renterisiconorm (3>4)				
Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal 2021	40.247.727	40.476.085	34.754.733	34.880.101
4b Percentage (gemeenteregeling)	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
4 = (4a x 4b/100)	8.049.545	8.095.217	6.950.947	6.976.020

In de onderstaande tabel 'Kredietrisico's op verstrekte gelden' worden de kredietrisico's op de verstrekte gelden in beeld gebracht.

Kredietrisico op verstrekte gelden	Met/zonder (hyp. zekerheid)	Restant-schuld	%
Gemeenten/provincies		n.v.t.	
Overheidsbanken		n.v.t.	
Woningcorporaties met garantie WSW		n.v.t.	
Semi-overheidsinstellingen		n.v.t.	
Financiële instellingen (A en hoger)			
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	zonder	1.758.760	Div%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	met	1.176.690	Div%
Niet toegestane instellingen volgens Treasurystatuut		n.v.t.	
Totaal		2.935.450	

Gemeentefinanciering

Financieringspositie

De financieringspositie bij de aanvang van het jaar 2021 ziet er als volgt uit.

De financieringspositie in het jaar 2021 (x € 1.000)		1-jan	31-dec
Algemene reserves en bestemmingsreserves	ca.	40.691	34.700
Voorzieningen	ca.	6.856	6.730
Saldo nog niet afgeloste vaste geldleningen	ca.	16.076	15.506
Subtotaal		63.623	56.936
Boekwaarde investeringen		40.577	35.212
Financieringsoverschot (+ =overschot; - = tekort)		23.046	21.724

Leningenportefeuille

De onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties van de leningenportefeuille en de invloed van deze mutaties op de gemiddelde rente.

MUTATIES IN LENINGPORTEFEUILLE	Bedrag	Gem.rente
Stand per 1 januari 2021	16.076.084	1,23%
Nieuwe leningen	0	
Reguliere aflossingen	570.074	
Vervroegde aflossingen	0	
Renteaanpassing (oud percentage)	0	
Renteaanpassing (nieuw percentage)	0	
Stand per 31 december 2021	15.506.010	1,23%

In verband met de liquiditeitspositie van de gemeente Opmeer in het jaar 2021 zullen in dat jaar voor de financiering van de nieuwe investeringen naar verwachting geen nieuwe vaste geldleningen hoeven te worden aangetrokken.

Relatiebeheer

Als huisbankier van de gemeente Opmeer wordt aangemerkt de Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG).

Organisatie

De treasuryfunctie wordt, zoals opgenomen in het Treasurystatuut uitgevoerd door de op grond van dat statuut aangewezen medewerkers van de gemeente.

EMU-saldo

De Economische en Monetaire Unie (EMU) is een groep van EU-lidstaten die de Euro als betaalmiddel hebben ingevoerd. Ter beheersing van de waarde van deze munt is besloten de uitgaven en inkomsten van de deelnemende landen te volgen en uit te drukken in het EMU-saldo. Het EMU-saldo is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de collectieve sector (Rijk, medeoverheden en sociale fondsen). Om die reden is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting/jaarrekening een overzicht opnemen van hun bijdrage aan het EMU-saldo.

In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% Bbp mag bedragen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van definities en conventies van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen (ESR 1995). Deze definities bepalen dat het EMU-saldo het saldo van de gehele overheid is: Rijk, sociale fondsen en overige publiekrechtelijke lichamen (lokale overheid) en wat daarin wordt meegeteld. Lokale overheden zijn daarom medeverantwoordelijk voor het Nederlandse EMU-saldo. Het is voorgeschreven dat de gemeenten in hun begroting een overzicht opnemen van hun EMU-saldo. In onderstaande tabel wordt het exploitatiesaldo van de gemeente Opmeer omgezet naar het EMU-saldo voor het jaar 2021.

Omschrijving		(bedrag * €)
1	Exploitatiesaldo* voor toevoeging aan/onttrekking uit reserves	-4.703.337
2	Afschrijvingen	5.998.012
3	Bruto dotaties aan voorzieningen	238.440
-4	Investerings in materiële activa die op de balans ultimo begrotingsjaar worden geactiveerd	573.000
5	Voor begrotingsjaar toegekende bijdragen van Rijk, provincies, EU en overige inzake de investeringen die niet via de exploitatie lopen	0
+6a	Opbrengsten uit desinvesteringen in vaste activa (tegen verkoopprijs)	0
-6b	De boekwinst op desinvesteringen in vaste activa	0
-7	Aankopen grond, bouw- en woonrijp maken	3.632.678
+8a	Opbrengsten uit verkoop van grond (tegen verkoopprijs)	3.429.651
-8b	De boekwinst op grondverkoop	0
-9	Betaling in begrotingsjaar ten laste van de voorzieningen	364.783
-10	Betalings in begrotingsjaar die niet via de exploitatie verlopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die niet vallen onder een van de andere genoemde posten.	0
-11	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen in begrotingsjaar	0
EMU-saldo gemeente Opmeer		392.305

* een tekort wordt weergegeven middels een –teken.

Paragraaf 5: Verbonden partijen

Algemeen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen - en mogelijk risico's - is het gewenst dat hieraan in de begroting en jaarstukken aandacht wordt besteed. Onder *bestuurlijk belang* wordt verstaan een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met een *financieel belang* wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

De gemeente Opmeer heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, waaronder de deelname in gemeenschappelijke regelingen (GR) met centrumgemeenteconstructie, gemeenschappelijke regelingen met eigen bestuur, vennootschappen, stichtingen en verenigingen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen. Indien een gemeenschappelijke regeling wordt opgeheven, komen de kosten van de opheffing/afbouw voor rekening van de deelnemende gemeenten. Voor de financiële consequenties hiervan is geen speciale reserve of voorziening beschikbaar.

Deelnemingen mogen niet meer worden geconsolideerd. Dit houdt in dat de cijfers integraal in de jaarrekening worden verwerkt. Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of duurzaam lagere waarde. Gelet op de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) kunnen de gemeenten slechts deelnemingen aanhouden vanwege een publiek belang.

Hierbij een overzicht van de verbonden partijen:

Aard verbonden partij	Verbonden partij	Bijdrage 2021	Programma
Gemeenschappelijke regeling			
	1 Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking WF	€ 17.000	0/4/8
	2 Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	€ -	7
	3 Het Westfries Archief	€ 96.000	0
	4 Archeologie West-Friesland	€ 13.500	5
	5 Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	€ 66.000	7
	6 Shared Service Centre ICT DeSom	€ 497.000	0
	7 Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€ 669.000	1
	8 GGD Hollands Noorden	€ 457.000	6 / 7
	9 Recreatieschap West-Friesland	€ 68.000	5
	10 WerkSaam	€ 385.000	6
Vennootschappen en coöperaties			
	11 Alliander N.V.	€ -	
	12 Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ -	
	13 N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	€ -	
	14 C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3	€ -	
	15 C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4	€ -	
Stichting en verenigingen			
	NVT		
Overige verbonden partijen			
	NVT		

Risico-inschatting

Hieronder wordt weergegeven de onderwerpen waarop de verbonden partijen zijn beoordeeld voor de bepaling van het risicoprofiel / -waardering:

Omrekeningstabel benoemde risico's GR-en / m.n. financieel en politiek / bestuurlijk benoemd:

Klasse	Bijdrage	Punten	Solvabiliteit	Stemverhouding
1	< 100.000	2	2	2
2	< 250.000	5	4	4
3	< 500.000	10	6	6
4	<1.000.000	15	8	8
5	>1.000.000	20	10	10

Dit leidt tot de volgende score (aflopend qua risico):

	Bijdrage	Solvabiliteit	Stemverhouding	Totaal
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	15	8	8	31
Shared Service Centre ICT DeSom	15	10	4	29
GGD Hollands Noorden	15	6	8	29
WerkSaam	10	8	6	24
Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord	2	10	8	20
Het Westfries Archief	2	8	6	16
Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking WF	2	2	10	14
Recreatieschap West-Friesland	2	4	6	12
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	2	10	12
Archeologie West-Friesland	2	2	6	10
N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord	0	8	2	10
C.V. Ontwikkelings- en Exploitiemaatschappij De Veken 3	0	8	2	10
C.V. Ontwikkelings- en Exploitiemaatschappij de Veken 4	0	8	2	10
Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland	0	2	6	8
Alliander N.V.	0	2	2	4

Facts per verbonden partij

Per verbonden partij zijn de belangrijkste kerngegevens opgenomen:

Gemeenschappelijke regelingen

1. Ondersteuning bestuurlijke en regionale samenwerking West-Friesland

Vestigingsplaats	Hoor
Doel deelname	Het doel van deze regeling is om voor de regio Westfriesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk overleg te ondersteunen. Dit betreft regiozaken algemeen, urgentie- en kalchtencommissie en personeelskosten leerlingenvervoer.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2019	NVT
Vermogen per 31-12-2019	NVT
Resultaat 2018	€ 0
Bijdrage 2021	€ 17.000

2. Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West Friesland

Vestigingsplaats	Hoor
Doel deelname	Behartigen van nog enkele resterende taken op het gebied van milieu.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2019	€ 889.285
Vermogen per 31-12-2019	€ 167.392
Resultaat 2019	€ 109.173
Bijdrage 2021	Het CAW is namens de deelnemende gemeenten aandeelhouder van de NV HVC. De gemeente betaalt geen bijdrage, maar ontvangt garantstellingsprovisie en dividend van de HVC vanuit het CAW

3. Het Westfries Archief, regionaal historisch centrum voor West-Friesland

Vestigingsplaats	Hoor
Doel deelname	Een professionele, publieksgerichte, archiefdienst waar burgers, instellingen en overheden terecht kunnen met vragen.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Belang	Belang Opmeer is 5,5%.
Vermogen per 01-01-2019	€ 358.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 426.000
Resultaat 2019	€ 67.599
Bijdrage 2021	€ 96.000

4. Archeologie West-Friese gemeenten: 'Archeologie West-Friesland'

Vestigingsplaats	Hoor
Doel deelname	Het uitvoeren van specialistische taken op het gebied van advisering, toetsing, booronderzoek enz. in het kader van archeologie, regionale geschiedsbeoefening.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West-Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2019	NVT
Vermogen per 31-12-2019	NVT
Resultaat 2019	NVT
Bijdrage 2021	€ 13.500

5. Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD NHN)

Vestigingsplaats	Hoor
Doel deelname	Uitvoering van gemeentelijke milieutaken
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijk, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoor, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Schagen, Schermer, Stede Broec en Texel.
Belang	Belang Opmeer bedraagt 5,2%.
Vermogen per 01-01-2019	€ 2.594.658
Vermogen per 31-12-2019	€ 3.142.317
Resultaat 2019	€ 31.841
Bijdrage 2021	€ 66.000

6. Shared Service Centre ICT DeSom

Vestigingsplaats	Hoor
Doel deelname	Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Deelnemers buiten Opmeer	De gemeenten Stede Broec, Enkhuizen, Drechterland en Medemblik
Vermogen per 01-01-2019	€ 616.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 1.054.000
Resultaat 2019	€ 727.000
Bijdrage 2021	€ 497.000

7. Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Vestigingsplaats	Schagen
Doel deelname	Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied.
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Schagen, Schermer, Stede Broec en Texel.
Belang	Belang Opmeer bedraagt 1,8%.
Vermogen per 01-01-2019	€ 5.010.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 5.327.000
Resultaat 2019	€ 486.000
Bijdrage 2021	€ 669.000

8. GGD Hollands Noorden

Vestigingsplaats	Schagen
Doel deelname	Het gezamenlijk behartigen van de belangen, die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan, ten behoeve van de gezondheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied
Deelnemers buiten Opmeer	Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Graft-de Rijp, Heerhugowaard, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Langedijk, Medemblik, Schagen, Schermer, Stede Broec en Texel.
Vermogen per 01-01-2019	€ 241.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 1.600.000
Resultaat 2019	€ 1.373.000
Bijdrage 2021	€ 457.000

9. Recreatieschap West-Friesland (RSW)

Vestigingsplaats	Stede Broec
Doel deelname	Behartigt voor Westfriese gemeenten de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2019	€ 2.534.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 2.121.000
Resultaat 2019	€ 12.000
Bijdrage 2021	€ 68.000

10. WerkSaam

Vestigingsplaats	Hoorn
Doel deelname	WerkSaam Westfriesland is ontstaan uit Op/Maat en is opgericht door de 7 Westfriese gemeenten om uitvoering te geven aan de Participatiewet ingaande 1-1-2015. WerkSaam richt zich op arbeidsparticipatie, begeleide arbeidsparticipatie, inkomensregelingen en voert plus-, extra en overige taken uit voor de deelnemende gemeenten.
Deelnemers buiten Opmeer	De andere zes West Friese gemeenten
Vermogen per 01-01-2019	€ 7.470.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 7.144.000
Resultaat 2019	€ 2.000
Bijdrage 2021	€ 385.000

Vennootschappen**11. Alliander N.V.**

Vestigingsplaats	Arnhem
Doel deelname	Op 18 december 2017 zijn de aandelen van GKNH overgedragen aan de deelnemende gemeente. De gemeente Opmeer heeft nu een deelneming in Alliander van 70.606 aandelen. Alliander heeft diverse dochterbedrijven, waaronder Liander dat het regionaal netbeheer voor gas en elektriciteit verzorgt en Liandon dat complexe energieinfrastructuren levert.
Deelnemers buiten Opmeer	De grootste aandeelhouders van Alliander zijn de provincies Gelderland, Friesland en Noord-Holland en de gemeente Amsterdam. Deze aandeelhouders bezitten gezamenlijk ongeveer 76% van de aandelen. De overige aandeelhouders, die elk minder dan 3% van de aandelen bezitten, zijn 72 kleinere gemeenten en de provincie Flevoland. Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit 350 miljoen aandelen met een nominale waarde van 5 euro per stuk. Het aantal uitstaande aandelen bedraagt 136.794.964.
Dividend 2021	€ 43.882

12. BNG Bank N.V.

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel deelname	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Deelnemers buiten Opmeer	Alle Nederlandse gemeenten, provincies en het Rijk
Belang	De gemeente Opmeer heeft 19.188 aandelen à € 2,50
Vermogen per 01-01-2019	€ 4.991.000.000
Vermogen per 31-12-2019	€ 4.887.000.000
Resultaat 2017/2018	€ 163.000.000
Dividend 2021	€ 48.546

13. N.V. Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord

Vestigingsplaats	Alkmaar
Doel deelname	Integraal economisch ontwikkelingsbeleid voor de regio Noord-Holland Noord
Belang	De gemeente Opmeer bezit 1,6% van het aandelenkapitaal. De nominale waarde van de aandelen van Opmeer is € 1.000.

14. C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3

Vestigingsplaats	Opmeer
Doel deelname	De ontwikkeling en exploitatie van de 3e fase Industrierrein de Veken te Opmeer (totaal ca. 22 ha bruto) vindt plaats voor rekening en risico van de CV Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 3.
Deelnemers buiten Opmeer	Zie belang
Belang	De vennoten (Scholtens Projecten BV te Wognum en de gemeente Opmeer) zijn ieder voor 50% gerechtigd in het te behalen exploitatieresultaat.

15. C.V. Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij de Veken 4

Vestigingsplaats	Opmeer
Doel deelname	De ontwikkeling en exploitatie van de 4e fase Industrierrein de Veken te Opmeer vindt plaats voor rekening en risico van de CV Ontwikkelings- en Exploitatiemaatschappij De Veken 4.
Deelnemers buiten Opmeer	Zie belang
Belang	De vennoten (Scholtens Projecten BV te Wognum en de gemeente Opmeer) zijn ieder voor 50% gerechtigd in het te behalen exploitatieresultaat.

Paragraaf 6: Lokale heffingen

Algemeen beleid

De gemeentelijke belastingen/lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente. De lokale heffingen zijn ook een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de inwoners en de bedrijven direct in de portemonnee. Bij de lokale heffingen kan een onderscheid worden gemaakt tussen retributies en belastingen. Retributies dienen als vergoeding voor gemaakte kosten bij de dienstverlening en de geraamde opbrengsten mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten voor de uitoefening van de taak. Dit betekent dat de kostendekkendheid niet meer mag zijn dan 100%. Ruim de helft van de lokale heffingen bestaat uit retributies (leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing). Bij belastingen, zoals de onroerendezaakbelasting (OZB), hondenbelasting en de toeristenbelasting, is er geen directe relatie met een prestatie van de gemeente. Deze belastingen zijn in beginsel vrij besteedbaar en de tarieven daarvan kunnen door de raad autonoom worden vastgesteld.

In de retributies mag de BTW die gedeclareerd kan worden bij het BTW-compensatiefonds (BCF), dit betreft zowel de exploitatie-BTW als de investerings-BTW, vanaf 2003 extracomptabel in de tarieven worden meegenomen. Immers, de gemeenten werden toen gekort op de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds voor de BTW die gemeenten kunnen declareren bij het BCF. Dit is dus een wettelijk vastgelegde compensatie die in de tarieven van de retributies mag worden meegenomen.

Opmeer beschikt over een leidraad invordering waarin het beleid is opgenomen.

In de raadsvergadering van 15 december 2020 worden de belastingverordeningen 2021 vastgesteld, inclusief de definitieve indexatie van de tarieven.

Wijziging op grond van gewijzigde voorschriften BBV

Vanaf de begroting 2017 wordt de overhead (de apparaatskosten) binnen de begroting niet meer toegerekend aan de taakvelden (producten). De overhead dient daarom nu extra comptabel in de tarieven te worden meegenomen.

Onder overhead wordt verstaan: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, verminderd met eventuele inkomsten voor specifieke diensten. Hieronder vallen dus alle leidinggevende functies, de medewerkers van belastingen, financiën, P&O, I&G-beheer, DIV, etc. maar ook de kosten van huisvesting, ICT, etc.

De toerekening vindt plaats op basis van de methode: totale kosten overhead (voor 2021: € 5.290.550) / aantal productieve uren per fte (1.375) / omvang fte medewerkers primair proces (57,68 fte) = opslag in euro's (voor 2021: € 66,71) x aantal productieve uren betreffende de taakvelden.

Belang vaststellen kostendekkendheid

De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden.

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle

tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of en met hoeveel procent het tarief verhoogd wordt. Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

Specifiek beleid

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De WOZ-objecten worden jaarlijks getaxeerd. Op dit moment wordt nog getaxeerd, waardoor niet alle WOZ-waarden voor 2021 bekend zijn. Hiervoor is een raming opgenomen. De WOZ-waarden 2021 hebben een waarde peildatum 1 januari 2020. Naar verwachting zal de gemiddelde stijging van de WOZ-waarde van de woningen uitkomen op circa 7,0%; en de niet-woningen op 1,0%.

De grondslag voor de OZB wordt gevormd door de waarde van het onroerend goed, die jaarlijks wordt vastgesteld (de periodieke herwaardering of permanente marktanalyse). Opmeer hanteert het uitgangspunt dat de gemiddelde waardeverandering (of daling), die voortvloeit uit de jaarlijkse waardering, wordt gecompenseerd door een evenredige tariefsverlaging (of evenredige tariefsverhoging). Daarmee wordt bereikt dat waardenmutaties niet leiden tot een wijziging in de totale opbrengst, maar slechts tot individuele verschillen in aanslagen. Dat is het geval als de waarde van een woning meer of juist minder is gestegen dan het Opmeerse gemiddelde. Dan levert de herwaardering een voordeel of juist een nadeel op voor de belastingplichtige eigenaar. Uitgangspunt bij de tarieven OZB is dus dat de gemeente over het totaal van de economische waarden een bepaalde opbrengst OZB wil genereren.

Areaaluitbreiding

Naar verwachting bedraagt de areaaluitbreiding van de WOZ- waarde van de woningen voor 2021 ca. € 14 miljoen.

De leges

De tarieven voor 2021 worden definitief vastgesteld door de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 15 december 2020. De verordening en de tabel zijn geïntegreerd om deze beter te kunnen bewerken en publiceren. Voor een aantal tarieven gelden wettelijke tarieven, zoals rijbewijzen en reisdocumenten.

Titel 1 algemene dienstverlening

Kostendekkendheid 2021		Kosten	Opbrengst	%Kostendek-
Titel 1. Algemene dienstverlening		x €1.000	x €1.000	kendheid
hoofdstuk 1	Burgerlijke stand	31	23	76%
hoofdstuk 2	Reisdocumenten	37	25	66%
hoofdstuk 3	Rijbewijzen	66	45	68%
hoofdstuk 7	Bestuursstukken	-	1	0%
Totaal		134	94	70%

Bij titel 1 is weinig ruimte om de tarieven te verhogen omdat de opbrengsten voornamelijk veroorzaakt worden door paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte. De berekende kostendekkendheid is vóór ombuigingen.

Titel 2 dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning

Kostendekkendheid 2021	Kosten	Opbrengst	%Kostendek-
Titel 2. Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	x €1.000	x €1.000	kendheid
hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	160	159	99%
hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	9	6	69%
Totaal	169	165	98%

De kostendekking van titel 2 is net onder de 100% kostendekkendheid. Hoewel er getoetst wordt op de gehele verordening wordt u geadviseerd om onder deze grens te blijven. Het is namelijk goed mogelijk dat de jurisprudentie wijzigt m.b.t. kruissubsidiering, met als gevolg een toename van bezwaar en beroepsprocedures. De berekende kostendekkendheid is vóór ombuigingen.

Titel 3 dienstverlening vallend onder de Europese Dienstenrichtlijn

Kostendekkendheid 2021	Kosten	Opbrengst	%Kostendek-
Titel 3. Europese dienstenrichtlijn	x €1.000	x €1.000	kendheid
hoofdstuk 1 Horeca	6	5	85%
hoofdstuk 3 Organiseren van evenementen of markten	8	2	29%
hoofdstuk 6 Brandbeveiligingsverordening	1	0	12%
Totaal	15,1	7,4	49%

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening, die o.a. bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis hiervan is dit bij veel gemeenten niet kostendekkend. De berekende kostendekkendheid is vóór ombuigingen.

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing dient ter dekking van de kosten van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. De gemeente heeft hierin een wettelijke taak. De uitvoering is in handen van H.V.C. De tarieven voor 2021 worden definitief vastgesteld door de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 15 december 2020.

Kosten	Bedrag x €
	1.000
0.9 BCF / BTW	321
0.64 Overige belastingen	9
2.1 Verkeer en vervoer	13
5.7 Openbaar groen en openluchtrecreatie	9
6.3 Inkomensregelingen	39
7.3 Afval	1.306
Personeelskosten	61
Overhead	87
Totaal Kosten	1.845

Opbrengsten	Bedrag x €
	1.000
1.1 één persoonshuishouden:	360
1.2 Meerpersoonshuishoudens	1.435
Totaal Opbrengsten	1.795

Totaaloverzicht	Bedrag x € 1.000
Totaal kosten	1.845
Totaal baten	1.795
Kostendekkendheidspercentage	97%

Rioolheffing

Voor de periode 2019-2022 is een Gemeentelijke Riolerings Plan (GRP) vastgesteld op 13 december 2018. In dit GRP is het beleid en financiering van het rioolbeheer vastgelegd.

De heffingsmaatstaf voor de rioolheffing is de WOZ-waarde van een perceel. Hierdoor worden alle percelen die belang hebben van de rioleringszorgplicht (op het gebied van afval-, hemel-, en grondwater) in de heffing betrokken. De gemeente beschikt al jaren over een (egalisatie)reserve riolering om ongewenste schommelingen in de tarieven te voorkomen. De tarieven voor 2021 worden definitief vastgesteld door de gemeenteraad tijdens de raadsvergadering van 15 december 2020..

Kosten	Bedrag x € 1.000
0.9 BCF / BTW	167
2.1 Verkeer en vervoer	22
2.4 Economische havens en waterwegen	30
2.4 Economische havens en waterwegen	8
6.3 Inkomensregelingen	32
7.2 Riolering	746
0.61 Personeelskosten	97
0.64 Perceptiekosten	14
Overhead	139
Totaal Kosten	1.255

Opbrengsten	Bedrag x € 1.000
1.1 Woningen	995
1.2 Niet woningen	138
Totaal Opbrengsten	1.133

Totaaloverzicht	Bedrag x € 1
Totaal kosten	1.255
Totaal baten	1.133
Kostendekkendheidspercentage	90,28%

Tariefontwikkeling lokale heffingen

De tarieven van de lokale heffingen 2021 worden tegelijkertijd met de belastingverordeningen 2021 vastgesteld door de gemeenteraad in de vergadering van 15 december 2020. Publicatie vindt opvolgend plaats.

Opbrengsten

In onderstaande tabel is een weergave van de opbrengsten opgenomen, vóór ombuigingen:

Omschrijving heffing x € 1.000	Begroting 2021	Begroting 2020	Rekening 2019	Rekening 2018
Onroerendezaakbelastingen	2.235	2.030	1.801	1.753
Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	0	0	0	0
Forensenbelasting	64	64	48	47
Hondenbelasting	29	29	28	26
Toeristenbelasting	4	4	13	11
Subtotaal	2.332	2.127	1.890	1.837
Bestemmingsheffingen				
Afvalstoffenheffing	1.795	1.680	1.581	1.560
Secretarieleges (incl. rijksleges)	136	120	131	214
Leges voor bouwvergunningen, evenementenvergunning, etc.	171	187	153	147
Rioolheffing	1.133	965	1.133	1.195
Subtotaal	3.235	2.952	2.998	3.116
Totaal generaal lokale heffingen	5.567	5.079	4.888	4.953
Kwijtschelding				
Afvalstoffenheffing / Rioolheffing	61	61	61	66

Woonlasten en belastingdruk

Jaarlijks doet het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen uitgebreid onderzoek naar de gemeentelijke lastendruk. Deze worden weergegeven in de jaarlijks uitgegeven Atlas van de lokale lasten.

Van elke euro die huishoudens en bedrijven aan belastingen en sociale premies betalen gaat 3,4% naar de gemeenten. De overige decentrale overheden nemen samen 1,6 % voor hun rekening, en de Rijksoverheid dus 95%.

Overzicht lokale lastendruk (gemiddeld per inwoner en per woning) vóór ombuigingen

Omschrijving x € 1.000	Begroting 2021	Begroting 2020	Rekening 2019	Rekening 2018
OZB woningen	1.568	1.414	1.273	1.207
Rioolrecht woningen	995	847	958	1.046

Afvalstoffenheffing	1.795	1.680	1.654	1.560
Totaal	4.358	3.941	3.885	3.813

Omschrijving x € 1,-	Begroting 2021	Begroting 2020	Rekening 2019	Rekening 2018
Aantal inwoners (raming)	11.896	11.837	11.526	11.405
Lokale lastendruk per inwoner	€ 366	€333	€ 337	€ 334
Aantal woningen (raming)	4.920	4.900	4.835	4.835
Lokale lastendruk per woning	€ 886	€ 804	€ 804	€ 789

Kwijtschelding

Voor burgers die niet in staat zijn de afvalstoffenheffing en het rioolrecht te betalen, is kwijtschelding mogelijk. Hiertoe heeft de gemeente een kwijtscheldingsverordening vastgesteld. Of dit mogelijk is hangt af van de omvang van het vermogen en/of de betalingscapaciteit van de belastingplichtige. Bij de bepaling hiervan wordt rekening gehouden met 100% van de kosten van levensonderhoud zoals opgenomen in de landelijke richtlijnen voor het kwijtscheldingsbeleid. Het gevoerde kwijtscheldingsbeleid wordt voorlopig ongewijzigd voortgezet.

Steeds meer zaken Digitaal

U ontvangt de aanslag gemeentelijke belastingen in uw berichten box van MijnOverheid indien u dit heeft aangegeven.

Het is mogelijk om via de website een taxatieverslag en het aanslagbiljet op te vragen. Indien een burger het wenst, wordt op aanvraag alsnog een taxatieverslag of kopie aanslagbiljet op papier verstrekt.

Het blijft mogelijk om digitaal bezwaar te maken tegen de WOZ-waarde en/of de individuele belastingen. Hiervan wordt steeds meer gebruik gemaakt.

Daarnaast is het mogelijk om digitaal automatische incasso te regelen. Hier maakt ruim 60% van de belastingplichtigen al gebruik van. Vanaf 2020 worden de digitale aanslagen voorzien van een betaallink/QR code indien u geen automatische incasso heeft afgegeven.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Grondbeleid is één van de middelen voor een gemeente om de ruimtelijke doelstellingen te verwezenlijken, op het gebied van onder meer volkshuisvesting, bedrijfshuisvesting, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen. Tevens is de gemeentelijke positie in publiek-private samenwerkingsverbanden een onderdeel van het grondbeleid. Het grondbeleid kan tot (extra) baten voor de gemeente leiden, maar ook tot (extra) lasten. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's van het grondbeleid zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente.

Visie grondbeleid

Bij actief grondbeleid worden gronden ontwikkeld, die in eigendom zijn of komen van de gemeente. Er wordt een actief grondbeleid gevoerd bij het realiseren van bestemmingsplannen voor zowel woningbouw als bedrijventerreinen.

Op verzoek van derden kan medewerking worden verleend (facilitair grondbeleid) aan het ontwikkelen van (veelal kleinschalige, maar soms ook grotere) projecten. Het belang van een actief grondbeleid is de mogelijkheid om actief sturing te geven aan de kwaliteit van de ruimtelijke ontwikkeling. Daarnaast biedt actief grondbeleid de mogelijkheid van volledig kostenverhaal, inclusief een bijdrage aan de infrastructuur en het voorzieningenniveau van de gemeente.

Een financieel uitgangspunt bij grondexploitaties is het realiseren van een sluitende exploitatie, waarin alle kosten, onder meer voor voorbereiding en het realiseren van het openbaar gebied, worden verhaald uit de grondopbrengst. Daar waar risico's bestaan op een niet sluitende grondexploitatie of gronden geheel of gedeeltelijk in eigendom zijn bij marktpartijen wordt samenwerking gezocht met de marktsector en wordt de gewenste ontwikkeling op basis van publiek-private samenwerking nagestreefd. Bij faciliterend grondbeleid beperkt de gemeente zich tot haar publieke taak. De planrealisatie geschiedt dan volledig voor rekening en risico van de marktpartij. Ook bij deze particuliere ontwikkelingen, waaraan de gemeente medewerking verleent, streeft de gemeente maximaal verhaal na van de door de gemeente te maken kosten. De Wet ruimtelijke ordening biedt hiervoor de juridische basis. Indien er sprake is van een bouwplan (zoals omschreven in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro)) moeten de kosten, zoals opgenomen op de limitatieve kostensoortenlijst van artikel 6.2.4. van het Bro, op de particuliere initiatiefnemer/ ontwikkelaar worden verhaald.

De gemeente Opmeer prefereert hierbij de zgn. anterieure privaatrechtelijke overeenkomst. Indien er geen overeenkomst kan worden gesloten, dan wordt een exploitatieplan vastgesteld en worden de kosten op basis van dit plan verhaald.

Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd:

- Grondvoorraad voor de korte en middellange termijn (5 tot 10 jaar) ter grootte van het toegestane bouwvolume voor woningbouw, bedrijfsvestigingen en overige behoeften. Bij overige behoeften kan men denken aan welzijnsvoorzieningen, gebouwen voor publieke functies, sportterreinen en begraafplaatsen;
- Voor de verwerving geldt de vastgestelde ruimtelijke structuurvisie als uitgangspunt;
- De gemeente zal risico's zoveel mogelijk beperken;
- Bij voorkeur is de verwerving van gronden via de weg van minnelijk overleg, maar waar nodig zal de gemeente voor het verwerven van gronden gebruik maken van de Wet voorkeursrecht gemeenten en/of de Onteigeningswet;
- In geval van PPS-overeenkomsten maakt de gemeente afspraken over ten minste de volgende punten: uit te geven kavels, ruimtelijke ordeningsaspecten, beeldkwaliteitsplan (verplicht bij

nieuwe bouwlocaties buiten bestaand stedelijk gebied), infrastructuur, wijk- en bovenplanse voorzieningen, fasering en huisvesting van de doelgroepen van beleid;

- Voor het grondprijnsbeleid volgt de gemeente de residuele methode (uitgifteprijs wordt bepaald op basis van de vrij op naam prijs minus de bouwkosten, bijkomende kosten, winst en risico) en de comparatieve methode (grondprijs wordt bepaald aan de hand van de marktwaarde van vergelijkbare stukken grond in de regio);
- Het grondbedrijf wordt zowel als financieringsmiddel als in de uitvoering en begeleiding actief ingezet;
- Kostenverhaal bij voorkeur op basis van actieve grondpolitiek;
- Bij medewerking aan particuliere ontwikkelingen vindt verhaal van kosten bij voorkeur plaats via het privaatrechtelijk spoor en indien dat niet mogelijk is wordt het publiekrechtelijk spoor ingezet.
- Kosten van planschade worden binnen de mogelijkheden van jurisprudentie en de Wet verhaald op de particuliere grondexploitant.
- Het grondbeleid wordt gevoerd binnen de kaders van de notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (juli 2019) van de Commissie BBV.

Beleidskaders

Structuurvisie Opmeer 2025.

Elke gemeente moet op grond van de Wet ruimtelijke ordening beschikken over een structuurvisie voor het gehele grondgebied, waarin de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid zijn vastgelegd. De raad heeft op 6 september 2012 de Structuurvisie Opmeer 2025 vastgesteld. In de structuurvisie zijn de resultaten van facetbeleid verwerkt zoals het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan, de Woonvisie, bedrijventerreinvisie en de Detailhandelsvisie West-Friesland. De Structuurvisie bevat een uitvoeringsparagraaf en vormt het uitvoeringsprogramma voor het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. Verder biedt de structuurvisie de basis voor het gemeentelijk kostenverhaal bij ruimtelijke ontwikkelingen. Jaarlijks doen wij in het jaarverslag 'Uitvoering omgevingsbeleid' verslag over het gevoerde ruimtelijk beleid en de realisatie van de beleidsvoornemens.

Woonvisie Westfriesland/ Woonvisie Opmeer

Op 8 juni 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met de nieuwe Woonvisie Westfriesland en het nieuwe Regionale Actieprogramma 2017-2021 (RAP) (In 2020/2021 wordt het regionale actieprogramma vervangen door een Woonakkoord. Hierin worden tussen provincie en gemeenten nieuwe afspraken gemaakt over het woningbouwbeleid). In deze beleidsstukken zijn nieuwe kwantitatieve en kwalitatieve afspraken met betrekking tot de woningbouw vastgelegd. Voor de bepaling van de woningbehoefte is de periodieke bevolkingsprognose van de provincie Noord-Holland leidend. Voor Opmeer is de indicatieve behoefte voor de periode 2019-2040 geraamd op 300 woningen. De gemeente Opmeer beschikt over voldoende plancapaciteit (bouwgronden in exploitatie, strategische reserve en potentiële inbreilocaties) om in de aangegeven behoefte te kunnen voorzien. Een deel van deze productie zal taakstellend in het binnenstedelijk gebied moeten worden gebouwd. De in uitvoering zijnde bouwlocaties vallen allen onder dit criterium. Op 20 december 2018 heeft de gemeenteraad voor de gemeente Opmeer de Woonvisie 2018-2022 "Gelukkig wonen in Opmeer" vastgesteld. Deze woonvisie is een uitwerking van de regionale woonvisie voor het grondgebied van Opmeer en bevat een nadere detaillering van de ambities en te ondernemen acties voor de genoemde periode.

Ontwikkelingen

Onderstaand wordt een overzicht gegeven van de bouwgrondcapaciteit van de gemeente Opmeer, c.q. de stand van zaken van exploitaties waarin de gemeente samenwerkt met een private partij. Aangegeven is het verwachte uitgiftetempo en de resterende capaciteit per 1 januari 2020.

Plan	Netto Restcapaciteit uitgeefbaar	2020	2021	2022	2023
Heerenweide	123	65	27	31	
Inbreilocaties					
Burg Hoogenboomlaan 35	6		6		
Driestedenweg 28	3				
Spanbroekerweg 231	3	3*			
Locatie Boranca	10		10		
Scheringamuseum	PM				
Zandhove	PM				
Herenweg 38-40 Spanbroek	4		4*		
Bedrijventerreinen					
De Veken 3 (de Veken 3 CV)	0,35 ha	0,35			
De Veken 3 uitbreiding	0,48 ha	0,48			
De Veken 4 fase 1	5,29 ha netto			3	2
Locatie 't Bon kantoren	0,15 ha ***				

Kolommen 2021-2023 bevatten ramingen

* = in aanbouw

***= aangehouden i.v.m. onderzoek tunnel N241

Bouwgronden in exploitatie bij gemeente of samenwerkingsverbanden waarin de gemeente participeert.

Bedrijventerrein De Veken

Voor de ontwikkeling en exploitatie van bedrijventerrein De Veken fase 3 (inclusief de uitbreiding) en op termijn het bedrijventerrein De Veken 4 heeft de gemeente met Scholtens Projecten BV een samenwerkingsverband (Commanditaire Vennootschappen de Veken 3 CV en De Veken 4CV) opgericht. Via de jaarverslaglegging van deze vennootschappen wordt de raad jaarlijks over de resultaten van deze commanditaire vennootschappen geïnformeerd.

De Veken 3

Het resterende nog uit te geven oppervlakte bedraagt per 1 januari 2020 nog ca. 0,35 ha. Er is op dit terrein nog een kavel uitgeefbaar. Deze gronden zijn in 2020 verkocht. De exploitatieopzet voor De Veken 3 is in 2020 geactualiseerd en laat een positief eindsaldo zien, op einddatum (2021), van ca € 2.080.000. Nu de kavels in deze fase volledig zijn uitgegeven en het openbaar gebied volledig is gerealiseerd zal het eigendom en beheer van het openbaar gebied, overeenkomstig de gesloten exploitatieovereenkomst, aan de gemeente worden overgedragen.

De Veken 3 uitbreiding

In dit gebied is nog een oppervlak van ca. 0,48 ha uitgeefbaar. In 2020 is dit laatste kavel verkocht. Voor De Veken 3 (uitbreiding) is de exploitatieopzet in 2020 geactualiseerd en geeft een positief resultaat te zien van ca € 2.839.000 op einddatum (2022). Nu de kavels in deze fase volledig zijn uitgegeven en het openbaar gebied volledig is gerealiseerd zal het eigendom en beheer van het openbaar gebied, overeenkomstig de gesloten exploitatieovereenkomst, aan de gemeente worden overgedragen.

De Veken 4

De eerste fase is vastgesteld op 5,2 ha en is opgenomen in de structuurvisie Noord-Holland 2040. Op 17 december 2015 heeft de gemeenteraad deze exploitatieopzet voor fase 1 vastgesteld en de gronden De Veken 4 fase 1 aangewezen als gronden in exploitatie. De gronden in fase 2 zijn aangewezen als strategische reserve. De boekwaarde van deze gronden (ca 19 ha) is vastgezet op de agrarische waarde. Deze waarde is op basis van een taxatie onderbouwd.

Mei/Juni 2018 is door de gemeenten in Westfriesland en de provincie Noord-Holland een convenant werklocaties gesloten. De ontwikkeling van De Veken 4 fase 1 is hierin als mogelijkheid opgenomen. De bestemmingsplanvoorbereiding is in 2018 weer opgepakt. De grondexploitatie opzet is laatstelijk in 2020 geactualiseerd en geeft op einddatum (2026), na aftrek van fondsbijdragen en rentekosten, een positief saldo van ca € 411.000-. Wij bezien of de gronden De Veken 4 in eigendom kunnen worden overgedragen aan de commanditaire vennootschap De Veken 4 CV.

Locatie Loos/'t Bon

Voor dit terrein is op 7 mei 2009 door de raad een exploitatieopzet vastgesteld. Deze opzet is laatstelijk in 2020 geactualiseerd en geeft op einddatum (2022) een saldo dat nihil is. Op deze locatie is nog ca 1500 m2 uitgeefbaar. De uitgifte van deze grond is opgeschort in afwachting van besluitvorming over de eventuele aanleg van een tunnel in de N241 in de kern Opmeer. Een klein deel van dit perceel wordt betrokken in de voorgenomen reconstructie van de N241. Dit deel is in eigendom aan de provincie overgedragen tegen de in de exploitatieopzet vastgestelde waarde.

Heerenweide

Voor de ontwikkeling en exploitatie van het plan is in 2011 een exploitatieovereenkomst gesloten met de, in dit gebied een belang hebbende, projectontwikkelaars. Ook is een exploitatieopzet vastgesteld. Deze gaf een positief eindresultaat te zien van € 2.517.456. De realisatie daarvan is echter zeer afhankelijk van ontwikkelingen in de woningmarkt en vooral de markt voor vrije sectorkavels. De exploitatieopzet is per 1 januari 2020 herzien en geeft op einddatum (2024), na aftrek van fondsbijdragen en rente een positief eindresultaat te zien van ca € 4.177.000.

Fase 1 is afgerond.

Fase 2 is bouwrijp en gedeeltelijk woonrijp gemaakt, in de verkoop gebracht en de geplande woningen zijn in aanbouw genomen en grotendeels opgeleverd. Het gemeentelijk woningbedrijf heeft in deze fase 20 beneden/boven woningen in voorbereiding genomen. De woningen worden in 2021 opgeleverd.

Fase 3 is bouwrijp gemaakt.

In deze derde fase wordt volledig aardgasvrij gebouwd. Het gemeentelijk woningbedrijf heeft 27 appartementen in voorbereiding genomen. De plandelen waar woningen zijn opgeleverd worden woonrijp gemaakt. In fase 3a, 3b en 3c zijn projectmatige woningen en kavels in aanbouw genomen. Fase 3d wordt in 2021 ontwikkeld.

Bovenwijkse voorzieningen:

In de exploitatieovereenkomst met de ontwikkelaar zijn afspraken gemaakt over de hoogte van de bijdrage aan de reserve bovenwijkse voorzieningen. Per 2016 is het niet meer toegestaan om dotaties te doen aan een voorziening voor bovenwijkse voorzieningen. Sparen voor bovenwijkse voorzieningen die na het afsluiten van een grondexploitatie zullen worden aangelegd, is nog wel mogelijk via een door de raad in te stellen bestemmingsreserve. Toevoegingen aan deze bestemmingsreserve kunnen alleen plaatsvinden via resultaatbestemming of via een ander specifiek daartoe door de raad genomen besluit. In Opmeer wordt de bijdrage jaarlijks, in geval van winstneming toegevoegd aan de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen.

Winstneming:

Op grond van de BBV-voorschriften moet op basis van het realisatiebeginsel tussentijds winst genomen worden als de mogelijkheid zich daartoe aandient. Bij meerjarige projecten betekent dit dat de winst niet pas aan het eind van een project als gerealiseerd wordt beschouwd maar gedurende de looptijd tot stand komt. Het toerekeningsbeginsel, voorzichtigheidsbeginsel en realisatiebeginsel zijn hierbij uitgangspunt. Voor het bepalen van de winst geldt het Percentage of completion (Poc-methode) Deze methode houdt rekening met de fase waarin een grondexploitatie verkeert, zowel wat betreft opbrengsten als kosten. Het resultaat van een ontwikkeling moet goed worden ingeschat. Door jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatieberekeningen worden de verwachtingen onderbouwd. Deze winstneming wordt bij het opstellen van de jaarrekening 2020 berekend en verantwoord.

Samenvattend overzicht Grondexploitaties stand 1/1-2020

Project	Eindwaarde x (€1000)	looptijd		Resterend Programma per jaar	
			Woningen in aantallen	kantoren	Bedrijven in ha uitgeefb.
De veken 3	2.080	2000-2021			0,35
De veken 3 uitbreiding	2.839	2014-2022			0,6-1
De veken 4 1 ^e fase	0,411.	2020-2026			1
Loosterrein	0,0	2009-2021			
Heerenweide	4.177	2013-2024	ca 50 per jaar		

<u>Grond exploitatie</u>	<u>Uit te geven grond in m2</u>	<u>aantallen</u>	<u>Grondprijzen per m2</u>	<u>Einddatum</u>	<u>Resultaat</u>
Loos	1447	2 kantoren	€ 152-160	2022	€ nihil
Heerenweide	22.381	123 woningen	Gem. € 328	2024	€ 4.177.000
			(vrije kavel)		
Veken 3	3.477	1 bedrijf	€ 125	2021	€ 2.080.000

<u>Grond exploitatie</u>	<u>Uit te geven grond in m2</u>	<u>aantallen</u>	<u>Grondprijzen per m2</u>	<u>Einddatum</u>	<u>Resultaat</u>
Veken 3 uitbr.	4.886	1 bedrijf	€ 137,50	2022	€ 2.839.000
Veken 4	52.944	15 bedrijven	€ 140-150	2026	€ 411.000

Faciliterend grondbeleid

In 2021 wordt een aantal projecten door het Grondbedrijf begeleid. Het gaat om voorgenomen projecten en projecten in uitvoering waarover met de initiatiefnemers over verhaal van gemeentelijke kosten, exploitatieafspraken zijn/worden gemaakt in een anterieure exploitatie overeenkomst. Het gaat onder meer om het centrumplan Hoogwoud (overeenkomst 2015), Bouwplan locatie Boranca De Weere, Herinvulling Scheringamuseum, De Veken 4 fase 1, centrum Hoogwoud(huis van Egmond), Bedrijfsuitbreiding Herenweg 28 Hoogwoud, herontwikkeling locatie Zandhove en diverse kleine postzegelplannen

Risico's en reserves

Voor de wenselijke omvang van de reserve zijn diverse factoren van belang, zoals de omvang van de geïnvesteerde bedragen (de boekwaarden), de looptijd van de exploitaties, conjuncturele risico's, de risico's van prijs- en rentestijgingen voor de exploitatiekosten, prijsdalingen voor de grondverkopen, tegenvallende subsidies, contingeringsproblemen en afzetstagnaties. Bij samenwerking met projectontwikkelaars is ook de soliditeit van de betreffende ontwikkelaar een risicofactor. Tenslotte is de mate waarin voornoemde risico's zijn afgedekt een belangrijk element. Kortom, er is een groot aantal factoren van belang, dat zich niet laat vastleggen in concrete cijfers.

De meest bepalende factor is naar onze mening het verwachte verloop van de boekwaarden, omdat dit een weergave is van het vermogensbeslag waarover de gemeente risico loopt. Daarnaast is het van belang te onderkennen dat er sprake is van verschillende risicoprofielen. Wanneer de gemeente projecten volledig in eigen beheer uitvoert, is er sprake van een hoger risicoprofiel dan wanneer de uitvoering volledig door en voor risico van een ontwikkelingsmaatschappij geschiedt. Ook is sprake van verschillende risicoprofielen op basis van de uiteindelijke bestemming van de uit te geven bouwrijpe terreinen: zoals woningen (sociale- of vrije sectorbouw), industrie, kantoren en scholen.

Om de financiële risico's binnen de exploitatie van complexen te kunnen opvangen wordt een zodanige uitgifteprijs berekend waarmee onverwachte risico's kunnen worden opgevangen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de maximaal haalbare uitgifteprijs op basis van de residuele en/of comperatieve waardemethoden. Uiteraard kan de winstmarge in gunstige zin worden beïnvloed indien de uitgifte van de bouwterreinen gunstiger verloopt dan de planning. Wanneer er tijdens de exploitatie majeure verliezen dreigen, kan worden overwogen de uitgifteprijs tussentijds naar boven bij te stellen als daarvoor ruimte aanwezig is danwel zullen de verliezen genomen moeten worden ten laste van het begrote resultaat c.q. de reserve Grondexploitatie. De reserve Grondexploitatie had op 1 januari 2020 een omvang van € 4.734.000.

Actie	Activiteiten in begroting 2021
Verder invullen locatie Loos Breestraat Opmeer.	Verdere gronduitgifte afhankelijk van besluitvorming over de aanleg van een tunnel in de N241 ((er is op de locatie nog 1500 m2 beschikbaar)
Exploitatie De Veken 3 (incl. uitbreiding)	uitgifte rest kavels

Actie	Activiteiten in begroting 2021
i.s.m. De Veken BV	Jaarverslag 2020 uitbrengen Overdracht openbaar gebied aan de gemeente
Exploitatie Heerenweide	woningbouw in fasen 2a, en 3 Woonrijp maken alle fasen 2 en 3 (gefaseerd) Winstneming conform POC-methode
Voorbereiding nieuw bestemmingsplan, exploitatieopzet en -overeenkomst nieuw Bedrijfsterrein De Veken 4 in samenwerking met De Veken 4 CV.	Voorbereiden De Veken 4). overdracht gronden aan De Veken 4 CV
Actualiseren exploitatieopzetten voor in ontwikkeling zijnde locaties.	Actualiseren van alle grondexploitatie-opzetten en informeren gemeenteraad
Sluiten en volgen van exploitatieovereenkomsten voor particuliere ontwikkelingen.	In voorkomende situaties exploitatieovereenkomsten sluiten met daarin aandacht voor verhaal gemeentelijke kosten en kwaliteitsafspraken.

Overig

Geprognotiseerde meerjarenbalans

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EUM- saldo wordt in het nieuwe BBV een geprognotiseerde balans voorgeschreven. Met het opnemen hiervan krijgt de raad meer inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en in de financieringsbehoefte.

					x € 1.000	
Balans	31-dec-19	31-dec-20	31-dec-21	31-dec-22	31-dec-23	31-dec-24
Activa						
Vaste activa staat C	40.666	37.086	31.661	25.538	23.879	22.134
vast financiële activa staat C	2.724	2.603	2.460	2.318	2.174	2.035
Voorraden						
Onderhanden werk GREX	2.617	888	1.091	1.091	1.091	1.091
Grond- en hulpstoffen						
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr	11.830	27.318	25.996	24.579	25.136	26.021
Liquide middelen	242	242	242	242	242	242
Overlopende activa	670	670	670	670	670	670
Totaal	58.749	68.807	62.120	54.438	53.192	52.193
Passiva						
Eigen vermogen staat D	44.202	40.691	34.700	27.800	27.401	27.154
Voorzieningen staat D	7.074	6.856	6.730	6.493	6.128	5.865
Vaste schulden staat E	2.289	16.076	15.506	14.961	14.479	13.990
Kasgeldleningen	-	-	-	-	-	-
Netto vlottende schulden , 1 jaar	3.050	3.050	3.050	3.050	3.050	3.050
Overlopende passiva	2.134	2.134	2.134	2.134	2.134	2.134
Totaal	58.749	68.807	62.120	54.438	53.192	52.193

Overzicht toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN	2020			2021			2022			2023			2024		
2020 t/m 2024	Vermeerderd	Verminderd	Saldo per	Vermeerderd	Verminderd	Saldo per	Vermeerderd	Verminderd	Saldo per	Vermeerderd	Verminderd	Saldo per	Vermeerderd	Verminderd	Saldo per
STAAT D	Bij	Af	31-12-2020	Bij	Af	31-12-2021	Bij	Af	31-12-2022	Bij	Af	31-12-2023	Bij	Af	31-12-2024
Algemene reserves:															
Risicoreserve			939.501		1.288.000	-348.499			-348.499			-348.499			-348.499
Reserve Onvoorziene ontwikkelingen	439.005	537.500	945.032	51.673	250.000	746.705		110.000	636.705		35.000	601.705		35.000	566.705
Subtotaal algemene reserves	439.005	537.500	1.884.532	51.673	1.538.000	398.205	0	110.000	288.205	0	35.000	253.205	0	35.000	218.205
Bestemmingsreserves:															
Egalisatiereserve Kapitaallasten PAWO-/gem.huis project		84.492	331.466		84.492	246.974		84.492	162.482		84.492	77.990		77.990	
Egalisatiereserve kap.lasten 2004		166.772													
Egalisatiereserve Afschrijvingslasten BBV-sporthal		68.746	2.164.830		68.746	2.096.084		68.746	2.027.338		68.746	1.958.592		68.746	1.889.846
Egalisatiereserve Afschrijvingslasten BBV-algemeen		149.180	814.115		142.926	671.189		129.363	541.826		129.363	412.463		129.363	283.100
Reserve Bovenwijkse voorzieningen	32.759	410.494	486.017	20.565	85.000	421.582		110.000	311.582		244.100	67.482		67.482	0
Reserve onderwijshuisvesting		354.128													
Reserve verbetering huisvesting primair onderwijs	313.628		6.913.628			6.913.628			6.913.628	100.000		7.013.628		138.810	6.874.818
Reserve Vervanging Gymnastiekmaterialen	10.000	7.181	48.653	10.000	7.181	51.472	10.000	7.181	54.291	10.000	7.181	57.110	10.000	7.181	59.929
Reserve Restauratie Monumenten	3.500	7.389	10.988	3.500		14.488	3.500		17.988	3.500		21.488	3.500		24.988
Reserve Speelvoorzieningen	40.798	49.462	209.920	40.798	124.381	126.337	40.798	50.461	116.674	40.798	83.461	74.011	40.798	83.461	31.348
Reserve Openbaar Groen															
Reserve overheveling budgetten		375.000													
Reserve Inkomensdeel WWB		15.000	38.089		15.000	23.089		15.000	8.089		8.089				
Reserve onderhoud wegen	41.216		1.346.219	53.708		1.399.927	72.598		1.472.525	72.598	361.233	1.183.890	72.598	361.233	895.255
Bestemmingsreserve Westfrisiaweg	-1.614														
Bestemmingsreserve WMO			1.966			1.966			1.966			1.966			1.966
Reserve Wachtgelden en reïntegratieactiviteiten			13.574			13.574			13.574			13.574			13.574
Reserve Organisatie ontwikkeling															
Reserve Bruggen		30.500	268.489			268.489			268.489			268.489			268.489
Reserve Baggerwerkplan		58.137	198.236		18.822	179.414		18.822	160.592		18.822	141.770		18.822	122.948
Reserve Sociaal Domein			64.632			64.632			64.632			64.632			64.632
Reserve brutoactivering Centrum Hoogwoud		22.980	533.231		14.206	519.025		14.206	504.819		14.206	490.613		14.206	476.407
Reserve brutoactivering Centrumplan Opmeer			700.000			700.000			672.000			644.000			616.000
Reserve Woningbedrijf	791.020	2.638.150	19.554.445		3.686.208	15.868.237		6.053.618	9.814.619	793.700		10.608.319	992.731		11.601.050
Reserve Grondexploitatie	1.872	320.119	4.700.657		320.119	4.380.538		320.119	4.060.419		320.119	3.740.300		320.119	3.420.181
Reserve brutoactivering kruising Zuiderzeestr.	112.500		112.500		4.500	108.000		4.500	103.500		4.500	99.000		4.500	94.500
Reserve Friciekosten voormalige Muziekschool			98.173		12.000	86.173		12.000	74.173		12.000	62.173		12.000	50.173
Reserve Afvalstoffen			196.500		50.000	146.500			146.500			146.500			146.500
Subtotaal bestemmingsreserves	1.345.679	4.757.730	38.806.328	128.571	4.633.581	34.301.318	126.896	6.916.508	27.511.706	1.020.596	1.384.312	27.147.990	1.119.627	1.331.913	26.935.704
			38.158.762			34.301.318			27.511.706			27.147.990			26.935.704
Totaal reserves	1.784.684	5.295.230	40.690.860	180.244	6.171.581	34.699.523	126.896	7.026.508	27.799.911	1.020.596	1.419.312	27.401.195	1.119.627	1.366.913	27.153.909
Voorzieningen:															
Voorziening riolering	0	138.058	5.318.404	0	138.058	5.180.346		138.058	5.042.288		138.058	4.904.230		138.058	4.766.172
Voorziening Graven	5.000	7.054	166.883	5.000	7.054	164.829	5.000	7.054	162.775	5.000	7.054	160.721	5.000	7.054	158.667
Onderhoud gem. gebouwen	226.372	305.681	567.402	226.372	217.021	576.753	226.372	291.000	512.125	226.372	452.000	286.497	226.372	352.000	160.869
Onderhoud kunstwerken	8.374	6.726	25.585	7.068	2.650	30.003	7.068	39.500	-2.429	7.068	6.000	-1.361	7.068	4.000	1.707
Pensioenaanspraken	pm	pm	750.590	pm	pm	750.590	pm	pm	750.590	pm	pm	750.590	pm	pm	750.590
Wachtgelden	pm	pm	27.419	pm	pm	27.419	pm	pm	27.419	pm	pm	27.419	pm	pm	27.419
Totaal voorzieningen	239.746	457.519	6.856.283	238.440	364.783	6.729.940	238.440	475.612	6.492.768	238.440	603.112	6.128.096	238.440	501.112	5.865.424
			6.856.283			6.729.940			6.492.768			6.128.096			5.865.424
Totaal reserves en voorzieningen	2.024.430	5.752.749	47.547.143	418.684	6.536.364	41.429.463	365.336	7.502.120	34.292.679	1.259.036	2.022.424	33.529.291	1.358.067	1.868.025	33.019.333

Investeringsplan 2021-2024

Vervangingsinvesteringen

INVESTERINGS-OVERZICHT - categorie A - (vervangingsinvesteringen)								
OMSCHRIJVING:	Jaar van investering	Investerings- bedrag	afschr. duur	afschrijv.	Afschrijv. Lasten 2021	Afschrijv. Lasten 2022	Afschrijv. Lasten 2023	Afschrijv. Lasten 2024
<u>Afdeling Groen (561400)</u>								
Verv.bladzuiger afd.Groen (wijz. conform Kadernota 2018)	2021	7.900	5	1.580	0	1.580	1.580	1.580
Verv.hogedrukreiniger afd.Groen (wijz.conform Kadernota 20	2021	11.000	7	1.571	0	1.571	1.571	1.571
Verv.veegmachine afd.Groen (wijz.conform Kadernota 2018)	2021	25.000	8	3.125	0	3.125	3.125	3.125
Verv. Zoutmenginstallatie (Kadernota 2017)	2020	10.000	10	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Verv. prikrol sportvelden (Kadernota 2017)	2021	10.000	10	1.000	0	1.000	1.000	1.000
Verv.rolbezem afd. Groen (kadernota 2017)	2021	7.000	10	700	0	700	700	700
Verv. Versnippermachine (Kadernota 2017)	2021	36.000	8	4.500	0	4.500	4.500	4.500
Vervanging actiewagen afd. Groen	2021	15.000	10	1.500	0	1.500	1.500	1.500
Vervanging maaimachine	2021	52.000	8	6.500	0	6.500	6.500	6.500
Vervanging keepwagen	2022	10.100	15	673	0	0	673	673
Verv.sneeuwschuiver van vrachtwagen	2023	11.000	15	733	0	0	0	733
Verv.2 elektrische auto's (Kadernota 2020)	2024	52.000	10	5.200	0	0	0	0
<u>I&G (550200)</u>								
Aanschaf mobiele devices	2022	182.000	3	60.667	0	0	60.667	60.667
Aanschaf vaste apparatuur werkplekken	2023	147.000	3	49.000	0	0	0	49.000
TOTAAL-GENERAAL:		576.000		137.750	1.000	21.476	82.816	132.549

Nieuwe investeringen

INVESTERINGS-OVERZICHT - categorie B - Nieuwe investeringen								
OMSCHRIJVING:	Jaar van investering	Investerings- bedrag	afschr. duur	afschrijv.	Afschrijv. Lasten 2021	Afschrijv. Lasten 2022	Afschrijv. Lasten 2023	Afschrijv. Lasten 2024
<u>Gemeentehuis</u>								
Nieuwe drankenautomaat gemeentehuis-afd.Groen (Kadernota 2020)	2021	40.000	5	8.000	0	8.000	8.000	8.000
<u>Wegen, straten en pleinen (621000)</u>								
Reconstructie N241/kruisingen Pade en Middelweg	2021	1.100.000	60	18.333	0	18.333	18.333	18.333
Bijdr. Provincie aanpassing kruispunt N239/ Zuiderzeestraat (afschrijving tlv reserve Brutoactivering kruispunt Zuiderzeestraat)	2021	112.500	25	4.500	0	4.500	4.500	4.500
<u>Wonen en bouwen (684000)</u>								
Centrumplan Opmeer (afschrijving tlv reserve Brutoactivering Centrumplan Opmeer)	2021	700.000	25	28.000	0	28.000	28.000	28.000
TOTAAL GENERAAL:		1.952.500		58.833	0	58.833	58.833	58.833

Overzicht incidentele baten en lasten begroting 2021

Op grond van artikel 19 van het BBV moet in de toelichting op de programmabegroting een overzicht van incidentele baten en lasten worden opgenomen. In onderstaand overzicht worden de lasten en baten opgenomen die eenmalig zijn en een invloed hebben op het begrotingssaldo.

	Omschrijving incidentele lasten	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5.7	Actualisatie groenbeleidsplan	15.000			
7.4	Overdracht bodembeheertaken naar gemeenten	15.000			
8.1	Opstellen Omgevingsvisie	80.000			
8.1	Vorbereiding Omgevingsplan	50.000	75.000		
8.1	Invoering omgevingswet	80.000			
0.10	Toevoeging aan res. OUI Bdr. CV 3/4 Wfrwg.	51.673			
0.10	Toevoeging aan res. Bovenw.vz. Bdr.VC Veken 4	12.290			
0.10	Toevoeging aan res. Bovenw.vz. Bdr.VC Veken 3	8.275			
0.10	Toevoeging aan reserve verbetering huisvesting			100.000	
	Totaal incidentele lasten	312.238	75.000	100.000	0
Taakv.	Omschrijving incidentele baten	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
5.7	Opbrengst verkoop openbaar groen	15.000			
0.10	Onttrekking aan reserve OUI ivm overdracht bodembeheertaken naar gemeenten	15.000			
0.10	Onttrekking aan reserve OUI ivm opstellen Omgevingsvisie	80.000			
0.10	Onttrekking aan reserve OUI ivm opstellen Omgevingsplan	50.000	75.000		
0.10	Onttrekking aan reserve OUI ivm invoering Omgevingswet	80.000			
	Totaal incidentele baten	240.000	75.000	0	0
	Saldo incidentele lasten en baten	-72.238	0	-100.000	0

Bijlagen

Bijlage 1: Tabel Onderhoud Kapitaalgoederen

Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen	Ramingen t.l.v. expl/voorz**	Volledig en reëel in begroting?**	Achterstallig onderhoud (AOH)?***	voorzieningen /reserves voor AOH?***
Wegen (incl. kunstwerken en verlichting)	Wegenbeheerplan 2018-2021	Handhaving van de bestaande situatie	Wegenbeheerplan 2018-2021	De stand van de reserve onderhoud wegen bedraagt per 1-1-2020 € 1,1 miljoen. Met een beschikbaar budget in de expl. Jaarlijks van € 0,3 miljoen blijft de reserve voldoende op peil en bedraagt per 31-12-2023 € 1,5 miljoen	Exploitatie	Ja	Nee	
	Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024	Goed: geen actie binnen 10 j. Matig: actie binnen 6-10 j. Slecht: onderhoud binnen 5 j.	Beheerplan civiele kunstwerken 2020-2024	Het in de begroting geraamde budget wordt gebruikt voor klein onderhoud. Investerings worden gekapitaliseerd.	Exploitatie	Ja	Nee	
	Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2021	Conform de praktijkrichtlijn ROVL-2011	Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2021	Het in de begroting 2020 geraamde budget voor vervangingsonderhoud openbare verlichting is toereikend om het geplande onderhoud uit te voeren.	Exploitatie	Ja	Nee	
Riolering	Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022	Voor kwetsbare riolen geldt dat het risico onacceptabel	Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2022	Periode 2019-2078 is beschouwd. De voorziening bedraagt op	Exploitatie	Ja	Nee	

Categorie*	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheers- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Financiële consequenties conform plannen	Ramingen t.l.v. expl/voorz**	Volledig en reëel in begroting?**	Achterstallig onderhoud (AOH)?***	voorzieningen /reserves voor AOH?***
		is als uit de beoordeling van een inspectie blijkt dat de ingrijpmaatstaf 4 of hoger is. Voor niet kwetsbare riolen geldt een maatstaf van 5		1-1-2020 € 5,2 miljoen Het kostendekkend tarief is € 199				
Beschoeiingen waterkanten en baggeren	Stedelijk waterplan 2018-2021	De kwaliteit mag geen gevaar vormen voor de gezondheid van gebruikers.	Stedelijk waterplan 2018-2021	Het waterplan geeft inzicht in de benodigde kosten. Deze worden jaarlijks verwerkt in de begroting.	Exploitatie	Ja	Nee	
Groen (incl. sportfaciliteiten)	Groenbeleidsplan 2018-2021	Gemiddeld Kwaliteitsniveau B (voldoende, functioneel)	Groenbeleidsplan 2018-2021	Het beperkte beschikbare budget dwingt tot het langer in stand houden van (verouderd) groen dan op basis van de gemiddelde levensduur gewenst zou zijn.	Exploitatie	Ja	Nee	
Gebouwen (incl. onderwijs)	Beheerplan gemeentelijke gebouwen 2018-2021,	Huidige conditie geldt als uitgangspunt voor onderhoud. Deze conditie is redelijk of goed	Beheerplan gemeentelijke gebouwen 2018-2021,	Per 1-1-2020 bedraagt de voorziening gebouwen € 0,6 miljoen. Er is een jaarlijkse toevoeging van € 0,3 miljoen beschikbaar om in 2027 op € 50.000 te komen.	Voorziening	Ja	Nee	

Bijlage 2a: Voorgestelde ombuigingen 2021

Ombuigingen	2021	2022	2023	2024
Verhuurtarieven evenemententerrein verhogen tot max kostendekkend niveau		6.000	6.000	6.000
Leges burgerzaken verhogen tarieven tot 95 % kostendekkendheid	6.000	6.000	6.000	6.000
Verhoging tarief woonforensenbelasting met 30%	26.000	26.000	26.000	26.000
Verhoging tarief toeristenbelasting tot € 1,-	4.000	4.000	4.000	4.000
Sloten en waterpartijen overdragen aan HHNK	-	60.000	60.000	60.000
Sociaal domein (specificatie zie bijlage 2)	201.000	252.000	262.500	262.500
Bijdrage woningbedrijf	200.000	200.000	200.000	200.000
Verhoging tarief OZB met 30%	660.000	660.000	660.000	660.000
Totaal ombuigingen	1.097.000	1.214.000	1.224.500	1.224.500

Bijlage 2b: Analyse SD, Deel 2 Ombuigingen

Inleiding

Vanaf 2015 hebben gemeenten zorgen over de bekostiging van de uitgaven binnen het SD; in de afgelopen jaren zijn deze zorgen steeds groter geworden. Gemeenten raken in steeds grotere financiële problemen doordat de rijksmiddelen voor de uitvoering van met name de Jeugdwet en de Wmo niet opwegen tegen de uitvoeringskosten. Tot nu toe is slechts sprake geweest van incidentele tegemoetkomingen door het rijk (de gemeenten krijgen in 2022 300 miljoen euro extra voor jeugdzorg), wat geen oplossing biedt voor de structurele tekorten. Na de verkiezingen in 2021 willen de gemeenten met het nieuwe kabinet afspraken maken over structurele financiële stabiliteit in het SD voor alle gemeenten (groot en klein), inclusief een rechtvaardige herverdeling van het gemeentefonds op het gebied van het sociaal domein.

Zover is het nog niet. Gemeenten doen intussen hun uiterste best om meer grip te krijgen op de kosten voor het SD. Het college heeft hiervoor de gemeenteraad in juni een analyse aangeboden van de ontwikkeling van de kosten voor het sociaal domein en de verklaringen hiervoor van 2015-2020 (deel 1) en toegezegd de raad in het kader van de voorstellen voor ombuigingen in de conceptbegroting 2021-2024 voorstellen voor te leggen waarmee de uitgaven van het SD zouden kunnen worden verlaagd, inclusief gevolgen (deel 2). Dit ligt nu voor u.

Uitgegaan werd van een bijdrage van € 300.000 vanuit het SD voor het sluitend maken van de (meerjaren) begroting. Dit is een forse taakstelling, als wordt bedacht dat we structureel te weinig rijksmiddelen ontvangen en een tekort is geprognosticeerd in 2020 van afgerond 1 miljoen euro. In de afgelopen maanden hebben we vastgesteld dat deze taakstelling niet volledig haalbaar is zonder te grote ingrepen in voorzieningen voor met name kwetsbare inwoners van Opmeer. We stellen daarom voor om (via een ingroeiscenario) te volstaan met 262.500 structureel vanaf 2023. Dit is nog steeds ambitieus, er zal hard aan getrokken moeten worden om dit te realiseren. We verwachten dat we dit vooral kunnen doen door verlaging van de uitgaven door strakker te sturen op de toegang tot zorgvoorzieningen en de verstrekking van ondersteuning en hulpverlening. Dit betekent dat als een algemene voorziening passend en toereikend is, jongeren en hun ouders niet in aanmerking komen voor een individuele voorziening. Pas als jongeren en/of hun ouders, binnen hun eigen mogelijkheden, geen andere oplossing kunnen vinden voor de hulpvraag, komen ze voor een individuele voorziening in aanmerking komen.

- **Zorgzwaarte en -duur**

Het grootste deel van deze besparing verwachten we te behalen door de zorgzwaarte en de zorgduur in de jeugdhulp terug te dringen. Dit kan worden gerealiseerd met behulp van het resultaat gestuurd werken (RGW) door het wijkteam, dat per 1 januari 2020 in samenwerking met de andere Westfriese gemeenten is ingevoerd (voor nadere toelichting zie hieronder onder 1). Het grote voordeel van Opmeer is de relatief kleine schaal waarop het wijkteam opereert en de korte lijnen die daarbij horen. Dat maakt het mogelijk om relatief eenvoudig en snel aanpassingen in werkprocessen door te voeren, zoals de borging van het 4-ogen principe, controle van perspectiefplannen via externe verwijzers en het vergroten van kostenbewustzijn van het Wijkteam.

Het is cruciaal dat we deze doelstellingen ook daadwerkelijk realiseren, daarom is voor enkele onderdelen gekozen voor een fasering van de realisatie ervan. Er moet namelijk wel rekening mee gehouden worden dat de implementatie van deze nieuwe werkwijze tijd vraagt en uit ervaringen van andere regio's in het land blijkt dat de effecten van het resultaat gestuurd werken pas na verloop van tijd zichtbaar worden.

- **Budgetplafonds**

In de eerdergenoemde Analyse (deel 1) is ook de mogelijkheid van de invoering van zgn. budgetplafonds benoemd. De Jeugdwet is een open-einde regeling en daarom hebben de meeste gemeenten geen budgetplafonds. Het is echter wel mogelijk om een budgetplafond in te stellen zodat er geen overschrijdingen zijn op de begroting. Er zijn twee mogelijkheden:

In regionaal verband hierover afspraken maken met zorgaanbieders;

Intern en lokaal een budgetplafond hanteren.

Door lopende regionale contractuele afspraken met zorgaanbieders lijkt de eerste mogelijkheid (voorlopig) niet aan de orde. Zo'n maatregel heeft grote gevolgen voor de wettelijke zorgplicht, inwoners kunnen hierdoor mogelijk niet tijdig de noodzakelijke hulp ontvangen, met mogelijk crisissituaties tot gevolg en er ontstaan wachtlijsten. Nog in 2020 wordt in regionaal verband nader onderzocht of en zo ja, welke mogelijkheden er zijn.

Het hanteren van een intern budgetplafond (de tweede optie) heeft ook grote gevolgen voor de wettelijke zorgplicht en ook hierdoor kunnen wachtlijsten ontstaan waardoor inwoners niet op tijd de juiste hulp krijgen. In plaats van hiervoor te kiezen, stellen we voor om met behulp van de hieronder nader toegelichte maatregelen de kosten voor het SD te verlagen.

Toelichting bezuinigingen SD 2021-2024

In onderstaande tabel staat in één oogopslag uit welke onderdelen de voorgestelde bezuinigingen zijn opgebouwd. Ze worden onder de tabel nader toegelicht.

	Omschrijving	Huidig budget	U/I	2021	2022	2023	2024
1	Resultaatgestuurd werken i.c.m. aanvullende maatregelen	1.612.914	U	65.000	130.000	130.000	130.000
2	Onderzoek naar duurste casussen	779.932	U	22.500	34.000	45.000	45.000
3	Samenwerking huisartsen	2.306.520	U	20.000	20.000	20.000	20.000
4	Het Wijkteam OpMEER voert meer trajecten zelf uit	2.306.520	U	30.000	30.000	30.000	30.000
5	Voorliggende, algemene voorzieningen	3.599.029	U	17.000	17.000	17.000	17.000
6	Vergroting kostenbewustzijn inwoners	3.599.029	U	3.000	3.000	3.000	3.000
7	Poortwachtersfunctie dyslexiezorg versterken	46.625	U	5.000	5.000	5.000	5.000
8	Subsidies voor zorginfrastructuur	9.824	U	10.000	10.000	10.000	10.000
9	Overheveling budget cliëntondersteuning	8.841	U	2.500	2.500	2.500	2.500
10	Incidentele bijdrage Transformatiefonds Jeugdhulp	2.306.520	I	26.000	0	0	0
	Totaal			201.000	251.500	262.500	262.500

1. Resultaat gestuurd werken (in combinatie met aanvullende maatregelen)

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	1.612.914	65.000	130.000	130.000	130.000

- **Wat is resultaat gestuurd werken?**

Vanaf 1 januari 2020 is het RGW ingevoerd. Deze nieuwe manier van inkopen heeft een aantal positieve effecten. Omdat de jeugdhulp- en maatschappelijke ondersteuningsaanbieders een resultaatverplichting aangaan wat betreft de zorg die ze gaan verlenen, worden ze gestimuleerd om effectiever en kostenbewuster te werken. Voor de cliënt kan er meer maatwerk geleverd worden en het is voor hem/haar overzichtelijker hij/zij omdat er nog maar één zorgaanbieder verantwoordelijk is voor het resultaat. Doordat de gemeente geen producten meer inkoopt maar resultaten, staat de ondersteuningsbehoefte van de cliënt centraal. Hiermee verdwijnen de perverse productieprikkel uit het zorgsysteem en kan de gemeente vooral zich concentreren op de behaalde resultaten. Als laatste is het voor de cliënt overzichtelijk.

- **Arrangementen**

Met deze nieuwe manier van werken is een andere bekostiging van kracht. De bestaande producten zijn vervangen door een indeling in een tiental profielen passend bij de ondersteuningsbehoefte van de jeugdige/het gezin. Voorafgaand aan een verwijzing naar een specialistische zorgaanbieder wordt eerst met de jeugdige/het gezin bepaald welke resultaten behaald zouden moeten worden. Afhankelijk daarvan zet de zorgaanbieder binnen het gekozen profiel een bepaalde intensiteit voor de behandeling of begeleiding in. Dit 'arrangement' omvat dan alles wat nodig is om de gewenste resultaten te behalen.

- **Het perspectiefplan**

Met de invoering van het RGW is de verordening jeugdhulp aangepast. De zorgaanbieders zijn verplicht om bij aanvang van een traject het perspectiefplan aan de gemeentelijke toegang aan te bieden. Het perspectiefplan is het document waarin wordt vastgelegd welk perspectief de inwoner met behulp van de ondersteuning wil bereiken. Het maakt duidelijk welke doelen worden gesteld, wat daarin prioriteit heeft en welke concrete resultaten daaraan gekoppeld zijn. De integrale benadering met een onderling samenhangend pakket van informele ondersteuning (het eigen netwerk), algemene en individuele voorzieningen, maakt het perspectiefplan tot een belangrijk instrument van het RGW.

- **Verwachte besparing door het RGW**

Vanaf de implementatie per 1 januari 2020 is de inkoopsystematiek aangepast en de verwachting is dat deze methodiek een besparing gaat opleveren. Er was nog geen financiële doelstelling gekoppeld aan het RGW. Omdat er inmiddels meer bekend is over de effecten ervan én we het proces verder aanscherpen kunnen we hierover meer met grotere zekerheid zeggen (inclusief de monitoring op realisatie). Uit de praktijk blijkt dat de meeste besparing te behalen is op lichtere trajecten. De 25% zwaardere/duurdere trajecten laten zich moeilijker sturen om een besparing te behalen. Over de 75% lichtste trajecten (in 2019 een bedrag van € 500.000 voor Jeugd en € 150.000 voor Wmo - begeleiding licht en middel) verwachten we dat het mogelijk is een besparing van 20% te realiseren.

We baseren ons hiervoor mede op ervaringen elders. In de jeugdhulpregio West-Brabant West werken de negen gemeenten nu 5 jaar met resultaatgerichte financiering. Er is een duidelijke verschuiving zichtbaar van complexe naar reguliere gespecialiseerde jeugdhulp. De gemiddelde kosten van jeugdhulp per inwoner liggen aanmerkelijk lager dan in de rest van het land. We gaan wel uit van een zogenaamd ingroeiscenario, waarin in 2021 al gedeeltelijk resultaten worden geboekt en vanaf 2022 naar verwachting de volledige doelstelling (130.000) wordt behaald.

- **Aanvullende maatregelen**

Om het RGW tot een succes te maken én om ervoor te zorgen dat deze besparing wordt gerealiseerd zijn er nog een aantal bijbehorende en aanvullende maatregelen noodzakelijk. Deze aanvullende maatregelen zijn nodig om in combinatie met het RGW de uiteindelijk vanaf 2022 structureel € 130.000 lagere uitgaven te realiseren.

Deze aanvullende maatregelen zijn:

Tegengaan van rijgen van hulp;
Controle perspectiefplannen externe verwijzers;
Lokale betrokkenheid bij contractmanagementgesprekken;
Controle afspraken, kwaliteit en rechtmatigheid;
Besluitvormingsprocessen Wijkteam OPmeer;
Expertteam specialistische jeugdhulp;
Vergroten kostenbewustzijn Wijkteam OPmeer.

- **Tegengaan van rijgen van hulp**

Uit ervaring van andere regio's, waar het RGW al eerder is ingevoerd, is gebleken dat deze werkwijze in eerste instantie kan leiden tot hogere kosten. Zorgaanbieders proberen binnen de arrangementen een hogere intensiteit te dwingen dan nodig is. Daarnaast zien we ook dat er toch dezelfde voorzieningen worden ingezet, doordat de hulpvraag net iets anders wordt geformuleerd. Deze manier van omzeilen van de regels noemen we rijgen van hulp. We gaan dit voorkomen door de professionals van het Wijkteam te scholen in het voeren van gesprekken (onderhandelingen) hierover met de zorgaanbieders.

- **Controle perspectiefplannen externe verwijzers**

Met de invoering van het RGW worden alle perspectiefplannen op casusniveau kritisch beoordeeld door het Wijkteam. Ook de perspectiefplannen behorende bij de arrangementen die via externe verwijzers (huisartsen, medisch specialisten en gecertificeerde instellingen) worden ingezet worden beoordeeld.

Waar nodig zal contact op worden genomen met de zorgaanbieder over het in te zetten arrangement en de intensiteit. Daardoor is er meer zicht op en controle van de inzet van jeugdhulp via externe verwijzers. Daarnaast biedt deze werkwijze de mogelijkheid om het verwijsgedrag te bespreken met externe verwijzers.

- **Lokale betrokkenheid contractmanagementgesprekken**

Contractmanagement is een belangrijk onderdeel van het RGW. In deze systematiek wordt namelijk uitgegaan van een 70/30 bekostiging: 70% van het arrangementstarief wordt aan de zorgaanbieder bevoorschot en 30% wordt achteraf betaald wanneer het afgesproken resultaat is behaald. In dit proces heeft contractmanagement een essentiële rol. Door lokaal betrokken te blijven bij de contractmanagement gesprekken met voor Opmeer belangrijke zorgaanbieders versterken we de relatie met zorgaanbieders en kunnen we beter grip houden op de samenwerking, het naleven van de gemaakte afspraken en de kosten.

- **Controle afspraken, kwaliteit en rechtmatigheid**

De gemeente is verantwoordelijk voor de Jeugdhulp en Wmo die door de zorgaanbieders aan inwoners wordt verstrekt. Er wordt dan ook toezicht gehouden op de kwaliteit en rechtmatigheid hiervan, bij voorbeeld of de ondersteuning wel daadwerkelijk is geleverd, en of de ondersteuning wordt voortgezet terwijl dit niet nodig is. Dit kan bewust of onbewust zijn. Met de invoering van het RGW betalen we voor een vooraf gesteld resultaat en niet meer voor (extra) uren ondersteuning. In regionaal verband worden steekproefcontroles gedaan en recht- en doelmatigheidsonderzoeken uitgevoerd.

- **Besluitvormingsprocessen WIJkteam OpMEER**

Dit houdt in dat nog strakker bij (dure) maatwerkvoorzieningen wordt gekeken naar mogelijkheden binnen het eigen netwerk, vanuit voorliggende en algemene voorzieningen of het onderwijs (zodat de gemeente niet kosten voor haar rekening neemt die de financiële verantwoordelijkheid van andere organisaties/partijen is).

- **Expertteam specialistische jeugdhulp**

Met de invoering van het RGW is dit regionaal expertteam opgericht. Indien van toepassing wordt het expertteam ingeschakeld om mee te kijken naar een verwijzing naar de dure vormen van zorg. Hierdoor wordt de poortwachtersfunctie voor de toegang tot de hoogspecialistische jeugdhulp versterkt. Dit team van specialisten heeft kennis van de regionale ontwikkelingen en beoordeelt mede de resultaatgerichtheid van het in te zetten traject.

- **Vergroting kostenbewustzijn**

De professionals van het WIJkteam OpMEER worden geschoold om het kostenbewustzijn nog verder te vergroten waardoor zij nog beter kunnen beoordelen welke (goedkopere) alternatieve en creatieve oplossingen er zijn om de noodzakelijke zorg niet alleen kwalitatief verantwoord maar ook goedkoper in te kopen. Daarnaast wordt het WIJkteam OpMEER beter en vaker geïnformeerd over de uitgaven binnen de jeugd en Wmo, om hen hiervan nog meer bewust te maken.

2. Onderzoek naar duurste casussen

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	779.932	22.500	37.750	45.000	45.000

Een groot deel van het zorgbudget wordt gebruikt voor de ondersteuning van een relatief klein aantal cliënten/gezinnen. Vanuit het regionale Transformatiefonds jeugd neemt Opmeer deel aan het project 'Multi-probleemgezinnen'. Doel van dit project is een analyse en advies over de ondersteuning voor deze gezinnen en hiervan te leren voor toekomstige vergelijkbare casussen. De verwachte verbeteringen in efficiëntie en effectiviteit moeten resulteren in verbeteringen in processen en werkwijze en uiteindelijk tot een besparing. Dit levert naar verwachting een besparing op van 5% van de totale kosten. Het onderzoek wordt eind 2020 afgerond, waarna implementatie van best-practices plaatsvindt in 2021. Hiervoor geldt het volgende ingroeiscenario als bij het resultaatgestuurd werken: 50% in 2021 en vanaf 2022 100%.

3. Samenwerking huisartsen

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	2.306.520	20.000	20.000	20.000	20.000

Jeugdhulpverlening die via de huisarts wordt ingezet heeft vaak een hogere intensiteit dan de trajecten die door het Wijkteam OpMEER worden ingezet. De intensiteit van het in te zetten arrangement is afhankelijk van de zorgbehoefte van de jeugdige/het gezin. Op dit moment weten we nog niet precies of dit structureel is en wat de oorzaak hiervan is. Een eerste stap is om het Wijkteam OpMEER beter te positioneren en de bekendheid te vergroten om zo meer in gezamenlijkheid met de medisch verwijzers de juiste route te kunnen vormgeven en de juiste ondersteuning in te zetten.

Door de inzet van consultants van het Wijkteam OpMEER bij huisartsen willen we voorkomen dat onnodig duurdere jeugdhulp wordt ingezet. In een aantal gemeenten, waaronder Hoorn, worden praktijkondersteuners ingezet en (deels) bekostigd door de gemeente. Dit vraagt een forse investering. De inzet van een praktijkondersteuner heeft in een aantal gemeenten wel geresulteerd in besparingen als gevolg van een verandering in het verwijsgedrag van huisartsen en een betere communicatie. Een (goedkoper) alternatief is om niet externe praktijkondersteuning te financieren, maar medewerkers van het wijkteam te zetten voor een spreekuur in de praktijken. In dat geval is deze maatregel op korte termijn uitvoerbaar.

De samenwerking met de huisartsen in Opmeer is goed: er is periodiek overleg tussen de consultants en de huisartsen. Door deze samenwerking verder te intensiveren kunnen kinderen tijdig de juiste hulp krijgen, worden ze niet onnodig doorverwezen of krijgen juist snel specialistische hulp als dat nodig is. De besparing is een gevolg van trajecten die dan door het Wijkteam OpMEER zelf worden uitgevoerd. Als het wijkteam het doet, is minder tijd nodig, omdat het dichtbij de cliënt opereert. Een aantal trajecten die nu via de huisarts worden ingezet, kunnen we zelf uitvoeren. Het gaat om trajecten waarbij opvoedvaardigheden van ouders in verband met ontwikkelings- en/of gedragsproblemen van het kind een rol spelen of er sprake is van een instabiele opvoedomgeving.

De gevolgen zijn vooral positief: de samenwerking met huisartsen krijgt hierdoor een stimulans, de hulpverlening aan inwoners verbetert en deze maatregel heeft zowel een preventieve werking en positieve gevolgen voor de instroom, doorstroom en uitstroom van trajecten die nu extern worden ingekocht.

Hiervoor moet de samenwerking met de huisartsen geïntensiveerd worden en de professionals van het Wijkteam OpMEER een plaats krijgen binnen de praktijken van de huisartsen. We verwachten dat we al in 2020 kunnen starten, waardoor de verwachte besparing vanaf 2021 gerealiseerd kan worden.

4. Het Wijkteam OpMEER voert meer trajecten zelf uit

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	2.306.520	30.000	30.000	30.000	30.000

Net als bij de trajecten die via huisartsen worden ingezet kan het Wijkteam OpMEER ook via de eigen toegang meer trajecten zelf uitvoeren. We zijn hierbij uitgegaan van een gemiddelde trajectprijs van € 10.000. Het gaat dan om een drietal trajecten waarbij opvoedvaardigheden ouders in verband met ontwikkelings- en/of gedragsproblemen van het kind een rol spelen of er sprake is van een instabiele opvoedomgeving. We gaan ervan uit dat we dit met de huidige capaciteit kunnen uitvoeren.

5. Voorliggende, algemene voorzieningen

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	3.599.029	17.000	17.000	17.000	17.000

Dit houdt in dat het wijkteam gaat beoordelen of zgn. jeugd- en Wmo-indicaties of lopende indicaties kunnen worden omgezet naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ). De professionals van het Wijkteam Opmeer worden geschoold om meer/betere handvatten te krijgen voor de afbakening van wetten (passend onderwijs, Zorgverzekeringswet, Wlz, etc.). Ook heeft de VNG een 'tool' beschikbaar gesteld met behulp waarvan de caseloads kunnen worden gescreend op mogelijkheden om een beroep te doen op voorliggende/algemene voorzieningen. Hierbij hoort ook het uitgangspunt dat bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd de indicatie op basis van de Jeugdwet in principe wordt stopgezet, en strakker wordt beoordeeld of een beroep kan worden gedaan op Zorgverzekeringswet of Wmo.

6. Vergroting kostenbewustzijn inwoners

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18- en 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	3.599.029	3.000	3.000	3.000	3.000

Dit behelst het vergroten van het kostenbewustzijn van inwoners door het vermelden van de kostprijs van de aan hen verstrekte jeugdhulp in de beschikking. Kennis van de (hoge) kosten vergroot het bewustzijn bij hen en kan een positief effect hebben op het gesprek over de mogelijkheden van inzet van het eigen netwerk of gebruikmaking van andere voorliggende, algemene voorzieningen. Ook wordt onderzocht of het mogelijk is in aanvulling hierop een vrijwillige (inkomensafhankelijke) eigen bijdrage jeugdhulp te vragen. Dit kan drempel voor het inzetten van een voorziening en/of jeugdhulp hoger maken, waardoor de kosten dalen.

7. Poortwachtersfunctie dyslexiezorg versterken

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	46.625	5.000	5.000	5.000	5.000

De zorg voor kinderen tot 13 jaar met ernstig enkelvoudige dyslexie (EED) valt ook onder de Jeugdwet. Gemeenten hebben daarmee de taak om deze dyslexiezorg te organiseren en te financieren. EED betekent dat het kind naast dyslexie geen ggz-stoornis, beperking of andere taal- of leerstoornis heeft die belemmerend is voor dyslexieonderzoek en/of -behandeling. Voor de behandeling is samenwerking

en samenhang nodig tussen de ondersteuning op school en de zorg door de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Het Wijkteam gaat de aanvragen van de ouders en scholen toetsen en beoordelen of deze doorverwezen mogen worden naar een zorgaanbieder. De verwachting is dat meer aanvragen worden afgewezen. Er staat € 5.000 begroot op deze post, maar in 2019 is in totaal € 46.625 uitgegeven aan trajecten EED (18 jeugdigen), in 2020 gaat het om 14 jeugdigen en een totaalbedrag van € 21.065 tot en met juni 2020. De verwachte besparing is 2 trajecten met ingang van 2021.

Deze maatregel vraagt om nauwe contacten met het onderwijs. Alle aanvragen gaan gecontroleerd worden, een extra poortwachtersfunctie dus voor de toegang. We verwachten dat het wijkteam dit met de huidige capaciteit kan doen. Daarnaast moeten aanvullende voorwaarden worden opgenomen in de zgn. Nadere regels op basis van artikel 6, lid 1 van de verordening (die bepaalt dat het college voorwaarden kan stellen voor de inzet van EED). Hiervoor moeten nieuwe afspraken worden gemaakt met het onderwijs.

8. Subsidies voor zorginfrastructuur

Taakveld 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	9.824	10.000	10.000	10.000	10.000

Subsidies voor zorginfrastructuur zijn niet meer van toepassing. Dit is een eenmalige subsidie geweest, tot en met 2019.

9. Overheveling budget cliëntondersteuning

Taakveld 6.2 Wijkteams	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Lasten	8.841	2.500	2.500	2.500	2.500

Het budget voor specialistische cliëntondersteuning kan overgeheveld worden naar en deels gecombineerd worden met het budget voor onafhankelijke cliëntondersteuning. Een bedrag van € 6.500 wordt overgeheveld, hiermee is hiervoor voldoende geld beschikbaar. Het restant kan bezuinigd worden.

10. Incidentele bijdrage Transformatiefonds Jeugdhulp

Taakveld 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	Huidig budget	2021	2022	2023	2024
Baten	2.306.520	26.000	0	0	0

De Jeugdwet is drie jaar na invoering geëvalueerd. De evaluatie laat zien dat met de decentralisatie van de jeugdzorg naar gemeenten per 1 januari 2015, een goede beweging in gang is gezet. Maar de evaluatie laat ook zien dat nog niet alle doelen gerealiseerd zijn (tijdig passende hulp, meer in samenhang) en dat er nog tal van knelpunten aanwezig zijn. Ook het inhoudelijke veranderingsproces dat met de Jeugdwet beoogd werd – de transformatie – kost tijd en is een continu proces van doorontwikkeling. Daarom hebben de Ministeries van VWS, VenJ, de VNG en de Branches Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZJ) gezamenlijk met gemeenten, instellingen en cliëntenvertegenwoordiging een landelijk actieprogramma opgezet: Actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Om de inzet van de gemeenten op deze actielijnen een extra impuls te geven hebben gemeenten en het Rijk samen een transformatiefonds opgericht. Hieruit krijgt Opmeer een eenmalige bijdrage van 26.000. Dit is bestemd voor de projecten Buurtgezinnen, Multi-problem en de aanpak (v)rechtscheidingen binnen het project 'Samen uit elkaar'.

Bijlage 2c: Geactualiseerd overzicht "niet verwerkte voorstellen ombuigingen" uit 2019 (begroting 2020)

P	Nr.	Naam Taakveld	Afdeling	Naam Budget	Huidig budg	2020	2021	2022	2023	Toelichting / concrete maatregelen	Realistisch	Consequenties	Ingroeiscenario	Bestuurlijke impact	Dwarsverbanden met andere
0	39	0.4 Overhead	P&O	reiskosten dienstreizen gemeentepers oneel		U	15.000	15.000	15.000	Vergoeding reiskosten van € 0,28 cent naar € 0,19 cent per km.	Nee, in de regio wordt ook €0,28 cent aangehouden (muv Medemblik) en als Opmeer is een kleine werkgever. Als arbeidsvoorwaarden behouden.	Slechte concurrentiepositie als werkgever.	nee	Imago vermindering als aantrekkelijk werkgever	Aantrekkelijk werkgeverschap.
0	40	0.4 Overhead	P&O	Reiskosten w-w		U	42.000	42.000	42.000	Afschaffen w-w	Nee, als Opmeer al kleine werkgever. (Medemblik wil hier ook al van terugkomen) Als arbeidsvoorwaarden behouden.	Slechte concurrentiepositie als werkgever.	nee	Imago vermindering als aantrekkelijk werkgever	Aantrekkelijk werkgeverschap.
0	41	0.4 Overhead	P&O	stagevergoedingen	4.947	U	4.947	4.947	4.947	Geen mogelijkheid meer bieden voor stagiaires	nee, als werkgever mogelijkheid bieden voor stagiaires. Echter in fase van tot op goede formatie komen.	Leerbedrijf verliezen.	nee	Imago gemeente Opmeer als werkgever vermindert.	Aantrekkelijk werkgeverschap.
0	45	0.2 Publiekszaken	Publiekszak en	Landelijke aanpak adreskwaliteit	12.500	U	5.000	7.500	7.500	Door deze bezuiniging is het niet mogelijk de benodigde personele capaciteit te genereren voor een (integrale) aanpak van signalen/casusatiek en daarmee woonadresfraude terug te dringen/te voorkomen (denk aan een aantal uren voor een toezichthouder die actief gaat controleren, in plaats van alleen op papier). Budget benodigd voor de landelijke aansluiting, echter bedoelde integrale aanpak laten vervallen		Geen gemeentebrede integrale aanpak op adresonderzoek. Een integrale aanpak op adresonderzoek levert ook op andere vlakken voordelen op, bijvoorbeeld sociaal domein, uitkeringen etc.	ja, in 2020 inzet nodig op in ieder geval de landelijke vereisten en overige jaren laten vervallen van integrale aanpak.	achterstand tov andere gemeenten	uitkeringen in het kader van soc.domein.
0	46	0.1 Bestuursorganen	P&O	Burgemeester en wethouders	320.000	U	0	0	0	1 wethouder minder (0,5 fte), na de volgende gemeenteraadsverkiezingen. Is voorbehouden aan de raad.	Na de verkiezingen afhankelijk van bestuurlijke constellatie		Na de volgende gemeenteraadsverkiezingen	Geen.	Geen.
2	67	2.1 - Verkeer en vervoer	Realisatie en Beheer	Vervanging armaturen/masten (OV)	95.880	U	-1.400	1.450	1.450	verwijderen van lichtmasten	Ja. Door 33 lichtmasten weg te halen nemen de beheerkosten af. (Evenemententerrein de Weijver, bosplan Hoogwoud en diverse wandelpaden Hoogwoud)	Tegenspraak inwoners. Imago schade gemeente. Onveiligheidsgevoel gebruikers/omwonenden	nee	ja, zie consequenties	nee
2	70	2.1 - Verkeer en vervoer	Realisatie en Beheer	onderhoud wegen	478.152, maar komende jaren gem. 250.000	u	50.000	50.000	50.000	verlagen dotatie aan de voorziening of onttrekken aan de reserve	Nee, Door verdere bezuiniging wordt risico hoger dat reserve niet meer toereikend is voor toekomstig onderhoud. De omvang van de reserve is gebaseerd op een actueel beheerplan. Een bezuiniging van nog eens 20% op het al lage onderhoudsbudget voor de komende jaren is niet realistisch.	In 2018 is bij het opstellen van het beheerplan wegen een doorrekening gemaakt voor 10 jaar. De verwachting is dat de kosten na 2022 significant hoger worden. Ook is in het beheerplan geen rekening gehouden met,	nee	risicoaansprakelijkheid voor goede staat van wegen en opbare ruimte.	ja, dotatie/onttrekking aan de reserve wegenonderhoud
2	72	2.1 - Verkeer en vervoer	Realisatie en Beheer	onderhoud verkeersborden en snelheidsdisplay	15.500	u	1.250	1.250	1.250	geen snelheidsdiplays plaatsen	Nee, De snelheidsdisplay is van belang om het verkeer te attenderen op het verkeersgedrag. Verder registreert de display het verkeersgedrag en deze registratie is weer van belang voor onderzoek naar de verkeersveiligheid, klachten	niet meer kunnen inspelen op verzoeken om iets te doen tegen hardrijders	nee	Bestuur wordt regelmatig aangesproken op handhaving van max snelheid. Dit is een	nee
4	88	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Zorg & Welzijn	Peuterspeelzalen subsidie	142.796	U	30.000	30.000	30.000	Er zijn drie opties om te bezuinigen op peuteropvang 1) Locaties sluiten. 2) Subsidieregeling peuteropvang beperken 3) Bijdrage in uurprijs voor kwaliteit stopzetten; Optie 1 levert geen bezuiniging op, optie 2 een bedrag van € 10.000 en optie 3 nog eens € 20.000	Nee, In scenario 2 wordt de subsidie met 10.000 verlaagd. Berend Botje zal naar aanleiding daarvan waarschijnlijk maatregelen nemen in de exploitatie. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de beschikbare opvangcapaciteit. En daarmee het gebruik ervan, en daardoor ook voor het bereik van kinderen met leer- en/of ontwikkelingsachterstanden. Scenario 3 heeft gevolgen voor de aanpak (in een vroeg stadium) van leer- en/of ontwikkelingsachterstanden. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van of ouders kinderopvang toeslag ontvangen en of hun kind een zgn. VVE-indicatie heeft (door GGD). In de afgelopen jaren zijn de kosten voor kinderopvang (maximum uurtarieven) gestegen. Door deze bezuiniging zullen, om hetzelfde aanbod in stand te houden, de eigen bijdragen van ouders stevig moeten stijgen. Risico's hiervan zijn: minder	1) Mogelijk verminderd gebruik van peuteropvang door langere reistijd en hiermee samenhangend verminderde voorbereiding op basisschool en hogere druk op basisschool en mogelijke onderwijsachterstanden. 2) Segregatie, verminderd gebruik van peuteropvang en toenemende onderwijsachterstanden. 3) Verminderde kwaliteit peuteropvang, mogelijk samenhangende met verminderd gebruik, minder doelmatig in te zetten uren van beroepskrachten met als mogelijke gevolgend -toename van probleemgedrag,	Mogelijk om de overgang en impact voor inwoners te spreiden over meerdere jaren.	Groot, eerder is nadrukkelijk gekozen voor een aanbod in alle kernen en een subsidieregeling die het gebruik van peuteropvang onder alle lagen van de bevolking stimuleert. Het bereik is nu dan ook groot. Wijzingen in de speiding van locaties en de subsidieregeling zullen dit naar verwachting in negatieve zin beïnvloeden.	Onderwijs, onderwijsachterstanden, armoedebeleid, participatie, integratie (nieuwkomers)/Inburgering.

Bijlage 2c –vervolg-2-

P	Nr.	Naam Taakveld	Afdeling	Naam Budget	Huidig budg	2020	2021	2022	2023	Toelichting / concrete maatregelen	Realistisch	Consequenties	Ingroeiscenario	Bestuurlijke Impact	Dwarsverbanden met andere	
5	106	5.1 en 5.3 Sportbeleid en cultuurpresentatie	Zorg & Welzijn	Combinatiefunctionarissenregeling / muziekeducatie		U		<92843>	<92843>	<92843>	Het betreft hier de combinatieregeling sport & cultuur. Van daaruit komt de rijksbijdrage. Dat maakt dat ze aan elkaar zijn verbonden. Op basis hiervan is gekeken naar drie scenario's. 1. (alleen) Muziekeducatie volledig stoppen) (en doorgaan met sport) = inhoudelijk blijft er dan niets over van de muziekeducatie nieuwe stijl. SMO kan zich opheffen en samenwerking met partijen eindigt. 2. (alleen) Sport stoppen (= beëindiging activiteiten Sportservice): hiermee komen we onder het bodemperscentage om aan deze regeling deel te kunnen nemen. De rijksbijdrage voor muziekeducatie valt dan ook weg, waardoor we de kosten voor de instandhouding van de educatie zelf		Op het gebied van sportbeoefening en ondersteuning van verenigingen e.d. valt heel veel weg; SMO/muziekeducatie neemt niet deel aan IKC, heeft gevolgen voor het beoogde IKC-concept; gemeente trekt in vierde jaar al stekker uit muziekeducatie nieuwe stijl. Het staat haaks op beleid van preventie en ontwikkeling van kinderen;		Groot. Van deze voorzieningen maken veel inwoners gebruik.	IKC
5	107	5.1 en 5.3 Sportbeleid en cultuurpresentatie	Zorg & Welzijn	Combinatiefunctionarissenregeling / muziekeducatie		U	0	<11346>	<11346>	<11346>	zie uitleg maatregel 106. Dit bedrag voor muziekeducatie kan bovendien ingezet worden als matchingsgeld om daarmee de gemeentelijke bijdrage voor de nieuwe CMK periode 2021-2023 te verhogen van 0,55 cent naar 0,79 cent per inwoner. De subsidie vanuit de provincie wordt daarmee dan automatisch ook verhoogd van 0,55 cent			idem	IKC	
5	108	5.1 en 5.3 Sportbeleid en cultuurpresentatie	Zorg & Welzijn	Combinatiefunctionarissenregeling / muziekeducatie		U	0	126.096	126.096	126.096	zie uitleg maatregel 106	Nee, zie toelichting bij de scenario's 1 en 2.		idem	IKC	
5	109	5.2 Sportaccommodaties	Zorg & Welzijn	Gemeentelijke sportterreinen	2.275	u	2.275	2.275	2.275	sportcomplex hofv 'afstoten': constructie met diaconie behouden, maar alle kosten in rekening brengen bij hofv. Dit bedrag betreft de canon met de diaconie.	Nee (mede n.a.v. recente besluitvorming raad over locatie IKC).			Waarschijnlijk groot. Zal niet los worden gezien van besluitvorming over locatie IKC	Spanbroek/Opmeer	
5	110	5.2 Sportaccommodaties	Zorg & Welzijn	Gemeentelijke sportterreinen	64.276	u	4.500	4.500	4.500	sportcomplex hofv 'afstoten': constructie met diaconie behouden, maar alle kosten in rekening brengen bij hofv. Dit bedrag betreft de onderhoudskosten voor 1 veld.	idem.			Waarschijnlijk groot.		
5	111	5.2 Sportaccommodaties	Zorg & Welzijn	Gemeentelijke sportterreinen	30.335	i	-1.647	-1.647	-1.647	huur hofv vervalt bij bovenstaande. Dit bedrag betreft de huur van 1 veld, ze betalen afgerond 2500 per jaar voor 1,5 veld (=incl. trainingsveld).	idem.			Waarschijnlijk groot.		
5	115	5.6 Media	Zorg & Welzijn	Bibliotheek steunpunt	13.051	U	0	13.051	13.051	13.051	Beeindiging subsidie jeugdbibliotheek Hoogwoud en De Weere of voorkomen kostenstijging door vrijwilligers van de steunpunten onder te brengen bij de westfriesse bibliotheek.	Ja. Toelichting: centrale bibliotheek is nabij, goed alternatief. Sluiting zal weerstand oproepen.	Het stopzetten van de subsidie heeft waarschijnlijk als gevolg dat beide jeugdbibliotheken gesloten worden. Dat heeft mogelijk consequenties voor de bereikbaarheid van de bibliotheek voor kinderen vanuit De Weere en Hoogwoud.	Ja, de jeugdbibliotheek Hoogwoud is tot stand gekomen vanuit een inwoners initiatief. Betrokkenen moeten geïnformeerd en meegenomen worden in dit traject. Met de westfriesse bibliotheek en de jeugdbibliotheek Hoogwoud zal bekeken moeten worden of de vrijwilligers ondergebracht kunnen worden bij de westfriesse bibliotheek. Voor het steunpunt De Weere	n.v.t	Onderwijs, opbouwwerk
5	116	5.6 Media	Zorg & Welzijn	Openbare bibliotheek	153245 (obv voorstel WFB 2020: € 13,01/inwoner (11.779) = basispakket	U	0	139.997	141.038	142.080	Volledige sluiting van de bibliotheek	Ja. Is bestuurlijke keuze, zie met name kolom Consequenties	Dit vergt de nodige voorbereiding en een consultatie van betrokken partijen, waaronder de inwoners (WsoB: 'Bij een voorgenomen besluit van een partij als bedoeld in het eerste lid dat tot gevolg heeft dat een openbare bibliotheekvoorziening ophoudt te bestaan of redelijkerwijs niet meer kan voldoen aan de verplichtingen in deze wet, overlegt zij eerst met de andere partijen op wie dit van invloed kan zijn waaronder de ingezetenen. Zo nodig maken zij afspraken over de	Ja. Het is mogelijk om de start van het IKC als stp op de horizon te nemen en deze tijd te benutten om kostenefficiënte bibliotheekvormen te onderzoeken: bijvoorbeeld door beperkte openstelling, minder inzet van betaalde krachten, bewust kiezen voor een servicepunt zonder aanvullende dienstverlening.	Groot.	Ja: IKC traject, convenant bibliotheekwerk 2018 - 2019 tussen de gemeenten in Westfriesland (uitgezonderd Hoorn) en de Stichting Westfriesse Bibliotheken.
5	117	Taakveld 5 en 6	Zorg & Welzijn	Divers		i	10.000	10.000	10.000	10.000	Extra verhoging tarieven gymzalen, sportvelden, muziekschool, mfa, zwembad en De Weijer met 10%. Deze prijzen zijn eerder extra geleidelijk en daarna jaarlijks. We willen de activiteiten laagdrempelig houden. Te hoge tarieven dragen daar niet aan bij.	Ja.	Kosten van sportaanbieders, muziek- en dansdocenten, organisatoren evenementen, bezoekers zwembad komen meer onder druk te staan.			

Bijlage 2c –vervolg-3-

P	Nr.	Naam Taakveld	Afdeling	Naam Budget	Huidig budg	2020	2021	2022	2023	Toelichting / concrete maatregelen	Realistisch	Consequenties	Ingroeiscenario	Bestuurlijke impact	Dwarsverbanden met andere
5	119	5.1 Sportbeleid en activering	Zorg & Welzijn	Activiteitenkosten lokaal actief	23.974	u	19.420	19.420	19.420	Dit budget wordt gebruikt voor incidentele subsidies en bemiddeling door het Vrijwilligerspunt.	Ja	Geen mogelijkheden meer voor toewinning van (vaak kleine) tussentijds ingediende subsidies.			
5	120	5.2 Sportaccommodaties	Zorg & Welzijn	Zwembad "t Woudmeer":	u	0	130.000	130.000	130.000	sluiting van zwembad 't Woudmeer	Is bestuurlijke keuze. Het is een waardevolle voorziening in de zomerperiode op het moment dat veel andere zijn gesloten. Belangrijk ook in preventieve zin (ontwikkeling van het kind, voorkomen overlast, zwemles voor inwoners met mantelzorgers).	Bij sluiting krijgen we te maken met frictiekosten. Ook moet gekeken worden naar eventuele afboeking van de boekwaarde.		Groot.	
5	121	5.3 Cultuurpresentatie	Zorg & Welzijn	Gemeentelijke muziekschool	i					muziekschool sluiten	De huidige verhuur levert het vermelde bedrag op. Onderhoudskosten pand?	Hiermee worden de huidige gebruikers (drie muziekdocenten, 'Meer bewegen voor ouderen' en drie dansdocenten) gedupeerd. De muziekdocenten kunnen wellicht onderdak vinden in de basisscholen. Voor de			IKC
6	132	6.1 Samenkracht en participatie	Zorg & Welzijn	Mantelzorgwaarde	24.418	U	4.425	4.425	4.425	Verlaging budget met 4.425,- door: -verlaging van mantelzorgwaarde van 100,- naar 75,- -Vermindering en workshops	Ja. Ondanks deze verlagingen blijven mantelzorgers jaarlijks een bijstand van waardering ontvangen. De gemeente voldoet daarmee alsnog aan haar wettelijke plicht om een bijstand van waardering (financieel/natura) te geven aan mantelzorgers.	De mantelzorgers zullen teleurgesteld zijn over de financiële verlaging en de vermindering van de activiteiten. De mantelzorgers ervaren de verlaging financieel/natura.	Nee, is niet nodig en kan vanaf 2020 kan dit direct ingaan. Wel dient de beleidsregel aangepast te worden i.v.m. de verlaging financieel/natura.	N.v.t.	Wmo (HHT) en jeugdzorg. Door vermindering van deze waardering is niet de verwachting dat er een enorme toeloop zal
6	147	6.1 Samenkracht en participatie	Zorg & Welzijn	Uitv. Kader kwetsbare inwoners	30.000	U			0	Het budget dat in 2018 voor de uitvoering van de Toekomstvisie Kwetsbare inwoners 2018-2023 is gereserveerd verlagen. Het gaat om preventieve en bewustwordingsactiviteiten, lokaal en in de regio	Ja, echter zijn er voor de komende jaren (tot 2023) verschillende activiteiten gepland met bijbehorende kostenplaatje, zoals vastgesteld in de toekomstvisie en het jaarwerkplan 2018-2019.	Door verlaging van dit budget wordt niet voldaan aan de gemaakte afspraken met de vaststelling van het jaarwerkplan	Nee, in principe kan het budget in een keer verlaagd worden.	Indien het nieuw begrote budget niet toereikend blijkt is de impact naar	Ja, MO en BW (zie toekomstvisie), schuldhulpverlening, GGD/OGGZ, Wmo en
6	151	6.3 Inkomensregelingen	Zorg & Welzijn	Bijzondere bijstand/mini mabeleid	160.000	U	10.000	10.000	10.000	Een mogelijkheid is om de inkomensnorm voor bijzondere bijstand aan te passen (bij voorbeeld van 120 naar 110%), waardoor minder inwoners hiervoor in aanmerking komen of aanvullend bepaalde regelingen te schrappen.	Ja. Hoeveel dit zal besparen kan moeilijk met zekerheid voorspeld worden omdat dit afhankelijk is van het aantal aanvragen en het betreft een open einde regeling.	Door de inkomensgrens te verhogen komt een deel van onze inwoners die niet veel te besteden hebben niet meer in aanmerking voor bijzondere	Ja. Het beleid moet hiervoor worden gewijzigd.	Waarschijnlijk groot. Opmeer zou hiermee een van de weinige gemeenten worden met een strengere	Schuldhulpverlening, participatie, WMO, jeugd
6	153	6.4 Begeleide participatie	Zorg & Welzijn	Uitgaven hulp bij het huishouden in natura	490.000	U	9.000	9.000	9.000	Stoppen met de uitvoering van de Huishoudelijke Hulp Toelage (HHT). augustus 2020: Bedrag is aangepast van € 6.000 naar €9.000 (extra bezuiniging van €3.000 mogelijk t.o.v. eerder voorstel)	Ja, de gemeente is niet verplicht om deze regeling in stand te houden.	Deze regeling draagt ertoe bij dat inwoners met een ondersteuningsbehoefte langer thuis kunnen blijven wonen met hulp van een mantelzorger. Het is bekend dat mantelzorgers te kampen hebben met overbelasting en dat ondersteuning bij HH hen helpt	Nee. Er moet wel gecommuniceerd worden dat de regeling per 2020 stopt, aangezien de regeling voor 2019 en 2020 is verlengd.	Waarschijnlijk groot. Zie ook onder Consequenties. Ook andere gemeenten overwegen om hier mee te stoppen.	Uitgaven Wmo en jeugdzorg
6	155	6.3 Inkomensregelingen	Zorg & Welzijn	Bijzondere bijstand/mini mabeleid (Armoedegeld en kinderen/klijns magelden)	160.000	U	32.000	32.000	32.000	augustus 2020: Bedrag is aangepast van € 22.000 naar €32.000 omdat de rijksbijdrage is aangepast. (extra bezuiniging van €10.000 mogelijk t.o.v. eerder voorstel) Via subsidiering van stichting Samen worden de zgn. Klijnsma-gelden voor extra armoedebestrijding ingezet. Er kan mee worden gestopt omdat er geen bestedingsverplichting is verbonden aan deze middelen.	Ja, wij beslissen gemeente zelf over de inzet van dit budget.	Door te stoppen met deze subsidie vallen veel kinderen buiten de boot wat betreft deelname aan o.a. lokale activiteiten, zwemles, en andere ondersteuning in natura (in 2018 circa 130 kinderen). Het kan leiden tot sociale uitsluiting en alle gevolgen voor de kinderen die hier mee gepaard gaan, zoals lagere schoolprestaties en sociaal- emotionele problemen. Ook de grote meerwaarde van	Nee.	Ja, In het coalitieakkoord van het vorige college staat juist benoemd dat er in 2019 onderzoek zal worden of de drempel voor armoedebestrijding kan worden verlaagd. Daarnaast zijn er met het beschikbaar stellen	Schuldhulpverlening, participatie, jeugd
7	168	7.4 Milieu	Ruimte en Ondernemen	Overige inkomensoverdrachten	15.000	U	10.000	10.000	10.000	minder subsidie toekennen aan de verwijdering van asbestdaken. VARIANT 2: EXTRA OMBUIGING BOVENOP EERSTE VARIANT NAMEDIJK DAT DE GEHELE REGELING WORDT GESCHRAPPT	Nee, het gaat hier om een regeling die hoort tot de vrije beleidsruimte van de gemeente. Sanering van asbestdaken blijft echter een 'must' vanuit belang volksgezondheid en beperken schade bij calamiteiten	Door de besluitvorming van de Eerste Kamer inzake de sanering van asbestdaken kan een deel van deze budgetten vrijvallen. Vrijval van € 10.000,- of meer betekent dat stimulering van asbestsanering niet langer mogelijk is. Sanering van asbestdaken blijft een 'must' vanuit belang volksgezondheid en beperken schade bij	n.v.t.	Bestuur kan worden aangesproken op vermindering van de gemeentelijke dienstverlening terwijl de verwijdering of vervanging van een dak voor de rechtzittende een aanzienlijke	Geen.

Bijlage 2c –vervolg-4-

P	Nr.	Naam Taakveld	Afdeling	Naam Budget	Huidig budg		2020	2021	2022	2023	Toelichting / concrete maatregelen	Realistisch	Consequenties
8	175	8.1 Ruimtelijke ordering	Ruimte en Onderneme n	kosten inhuur mbt controle en/of handhaving (Awb) en juridische en overige ondersteuning	61.250	U	31.000	31.000	31.000	31.000	Geen externe toezichthouders meer inhuren voor handhaving op recreatieparken maar alleen in eigen beheer houden	Nee Toezicht en handhaving zijn verplichte gemeentelijke taken. Gemeenten zijn verplicht daarvoor beleid te ontwikkelen en daarvoor voldoende middelen beschikbaar te stellen (Wabo). De beschikbare ambtelijke capaciteit is onvoldoende om op goede wijze aan deze taak invulling te geven.	Gevolg van bezuinigingen is dat er minder toezicht en handhaving zal plaatsvinden met betrekking tot het bewoning van recreatieve nachtverblijven. Inzet van de eigen gemeentelijke toezichtcapaciteit is beperkt mogelijk vanwege ririco's en beperkte capaciteit in omvang. Het risico bestaat dat het illegaal gebruik van de recreatieverblijven en vormen van criminaliteit daardoor
Totaal:							277.770	692.264	693.305	694.347			

Bijlage 3: Eindrapportage analyse bestemmingsreserves gemeente Opmeer

Gemeente Opmeer

Rotterdam, 8 september 2020

Aan het college van
burgemeester en
wethouders van de
gemeente Opmeer
Postbus 199
1715 ZK Spanbroek

Datum
8 september 2020

Ons kenmerk
/3115095560/WV/RVDH

Geachte leden van het college,

Graag bieden wij u hierbij rapportage aan met betrekking tot de analyse van de bestemmingsreserves Woningbedrijf, Grondexploitatie, Bovenwijkse voorzieningen, Wegen, Baggerwerkplan en Speelvoorzieningen van de gemeente Opmeer. Deze rapportage beschrijft op hoofdlijnen de aanpak, bevindingen en conclusie van onze analyse.

Onze analyse is uitgevoerd in overeenstemming met de door ons uitgebrachte offerte. Wij hebben de inhoud van deze rapportage afgestemd met onder andere het Sectorhoofd bestuur- en ondersteuning, sectorhoofd Grondgebiedszaken, het afdelingshoofd Realisatie en beheer en sectorhoofd en beleidsmedewerker Zorg en Welzijn.

Graag danken wij u en uw medewerkers voor de medewerking en flexibiliteit die wij hebben ervaren tijdens ons onderzoek. Vanwege de Covid-19 maatregelen is deze opdracht geheel op afstand uitgevoerd. Ondanks deze bijzondere situatie zijn wij goed in staat geweest de benodigde werkzaamheden te verrichten en onze vragen te stellen.

Indien gewenst bespreken wij deze rapportage en beantwoorden dan ook uw eventuele vragen.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. W. Veldhuis RA

Analyse bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve:

- Woningbedrijf
- Grondexploitatie
- Bovenwijkse / infrastructurele voorzieningen
- Wegen
- Baggerwerkplan
- Speelvoorzieningen

Inleiding

Algemeen

De gemeente Opmeer wil inzicht in de mogelijke bestedingsruimte in de volgende bestemmingsreserves: Woningbedrijf, Grondexploitatie, Bovenwijkse / infrastructurele voorzieningen, Wegen, Baggerwerkplan en Speelvoorzieningen.

Deloitte is gevraagd om inzicht te verkrijgen in de onderliggende bestedingsplannen, toekomstige risico's en ambities om de huidige stand van de reserve te beoordelen. Onze bevindingen zijn reeds gedeeld en besproken met onder andere het sectorhoofd bestuur- en ondersteuning, sectorhoofd Grondgebiedszaken, het afdelingshoofd Realisatie en de beheer en sectorhoofd en beleidsmedewerker Zorg en Welzijn.

In deze rapportage zijn onze bevindingen naar aanleiding van onze analyse weergegeven. Mede op basis daarvan kan de gemeente Opmeer beoordelen in hoeverre er ruimte zit in de desbetreffende reserves, die, na besluitvorming, kan worden aangewend voor andere doeleinden.

Naar ons is meegedeeld streven uw raad en college ernaar om op verantwoorde wijze € 2,5 tot € 3,0 miljoen aan middelen van de bestemmingsreserves terug te laten vloeien naar de algemene reserve. Dit met als doelstelling om ook in toekomstige jaren te beschikken over een toereikende algemene reserve.

Aanpak en reikwijdte

De aanpak is vormgegeven in twee fases. Fase 1 betrof een zogenaamde deskresearch. Daarbij hebben wij de door u aangeleverde documentatie geanalyseerd om een eerste beeld te krijgen van het doel van en het meerjareninzicht in de reserve. De documentatie die wij onder andere hebben bekeken zijn de jaarrekening 2019, programmabegroting 2020, kadernota 2020 en diverse bestedingsplannen en beleidsnota's. Daarna hebben wij met interviews onze eerste beelden gedeeld met de verantwoordelijke personen binnen de ambtelijke organisatie. Hierbij zijn feiten en omstandigheden nader geduid en hebben wij aanvullende detailinformatie verkregen.

Fase 2 betrof de nadere analyse van deze reacties zoals deze door de gemeente zijn aangedragen op onze eerste bevindingen. Fase 1 en 2 samen vormen de basis van ons onderzoek en de grondslag van onze bevindingen en conclusies.

Onze analyse is niet uitgevoerd in het kader van een assurance-opdracht. Dit houdt in dat wij geen zekerheid verstrekken mogen en kunnen verstrekken over de getrouwheid van de door ons gebruikte en verwerkte informatie en eindconclusies.

De verantwoordelijkheid van de beleidsbeslissingen naar aanleiding van onze werkzaamheden blijft altijd voorbehouden aan de opdrachtgever.

Leeswijzer

Dit rapport starten wij met een managementsamenvatting. Wij hebben onze belangrijkste conclusies en aanbevelingen per bestemmingsreserve daar opgenomen.

Verderop in dit rapport treft u onze detailbevindingen aan per bestemmingsreserve. De daarin opgenomen cijfermatige overzichten sluiten aan met uw jaarrekening 2019 (stand 31-12-2019) en met de door de raad reeds geautoriseerde mutaties in deze reserves volgens de resultaatbestemming 2019 (voortvloeiend uit de jaarrekening 2019), de programmabegroting 2020 en de tussentijdse bijstellingen volgens de kadernota 2020.

Management samenvatting

Conclusie

Naar aanleiding van onze analyse zijn wij van mening dat het verantwoord is om € 3 miljoen aan de reserve grondexploitatie te onttrekken. De reserve bedraagt volgens uw meerjarenbegroting € 3,7 miljoen per eind 2023. Daarbij wordt opgemerkt dat dit exclusief de toevoeging is van de begrote winsten van de huidige actieve grondexploitaties van circa € 5,4 miljoen. De winsten op deze exploitaties komen in volgende jaren ten gunste van deze reserve. Eventuele verslechtingen van de grondexploitatieresultaten kunnen in beginsel nog worden opgevangen door een lagere winstverwachting. Voor het risico van tegenvallers in de lopende exploitaties behoeft naar onze mening geen reserve te worden aangehouden. Er is op basis van de huidige inzichten binnen de exploitaties voor € 5,4 miljoen ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen. Uiteraard betekent een onttrekking wel dat er minder ruimte ontstaat om de reserve voor mogelijke andere projecten (grondexploitatie of anders) te gebruiken, maar voor zover ons bekend heeft over dergelijke projecten ook geen besluitvorming plaatsgevonden.

Stand reserve (maal € 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Woning bedrijf	21.236	19.555	17.391	17.863	18.841
Grond exploitatie	4.734	4.701	4.381	4.060	3.740
Bovenwijkse voorzieningen	864	486	413	303	59
Wegen	1.305	1.346	1.400	1.473	1.184
Bagger werkplan	256	198	179	161	142
Speel voorzieningen	219	210	126	117	74

Ten aanzien van de reserve Woningbedrijf zijn wij van mening dat pas kan worden bepaald of er ruimte in deze reserve is, als het strategisch voorraadbeheer (SVB) integraal is doorgerekend. Voor de andere reserves is er op basis van de huidige inzichten geen ruimte in de reserves. De reserves zijn benodigd ter dekking van de bestaande plannen/ besluitvorming. Afroming is daarom alleen mogelijk als de bestaande plannen worden aangepast. Mocht u voornemens zijn om ook vanuit die reserves extra middelen toe te voegen aan uw algemene reserve, dan zal dit ambtelijk eerst doorgerekend moeten worden wat de consequenties hiervan zijn op lange termijn.

Tot slot zien wij op basis van uw programmabegroting 2020 enkele zeer geringe bestemmingsreserves zowel qua standen als mutaties. Als voorbeeld noemen wij de reserves vervanging gymnastiekmaterialen, restauratie monumenten, Inkomensdeel WWB, WMO, Wachtgeld en re-integratie activiteiten en Sociaal Domein. Wij adviseren om deze reserves ambtelijk te bespreken, waar nodig na besluitvorming door de raad op te heffen en de jaarlijkse lasten in te rekenen in de lopende begroting.

In opdracht van uw gemeente heeft Deloitte een zestal bestemmingsreserves geanalyseerd. Hierna treft u een samenvatting van onze bevindingen.

Management samenvatting

Samenvatting

Op basis van diverse interne documenten en afgenomen interviews zijn de volgende conclusies getrokken:

1. De beschikbare reserve Woningbedrijf volgens de gemeentelijke jaarrekening is circa € 21 miljoen. De reserve in de jaarrekening van het Woningbedrijf is circa € 13 miljoen en circa € 8 miljoen lager als gevolg van de afboeking naar lagere bedrijfswaarde. Naar onze mening is het verstandig uit te gaan van dit bedrag van € 13 miljoen, aangezien de afwaardering feitelijk heeft plaatsgevonden vanwege een te hoge waardering van de activa als gevolg van een lagere verdien capaciteit. De belastingdienst heeft echter recent in 2020 uitgesproken dat uw woningbedrijf niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. De betaalde voorschotten tot en met 2019 bedragen circa € 2 miljoen die zullen worden terugbetaald aan u en zullen worden toegevoegd aan de reserve Woningbouw. Deze recente uitspraak is nog niet verwerkt in uw kadernota 2020 en in het cijfermatige verloop van de reserve zoals is weergegeven op de vorige pagina. In de begroting 2020 van het Woningbedrijf wordt gesproken over een ondergrens van het eigen vermogen van circa € 5 miljoen. Een belangrijke toekomstige ontwikkeling is het uitvoeren van het Strategisch Voorraadbeheer (SVB). Het SVB is nog niet financieel doorgerekend en hiermee kunnen aanzienlijke bedragen gemoeid zijn. Zo worden bijvoorbeeld in de begroting 2020 van het Woningbedrijf de kosten van de verduurzamingsambitie geraamd op minimaal € 21 miljoen. Afroaming van de reserve op dit moment dan wel het inrekenen van structurele onttrekkingen in toekomstige jaren met welk bedrag dan ook betekent dat minder geld beschikbaar is voor het SVB waaronder de duurzaamheidsambities. Om uw raad concrete keuzes voor te leggen en inzicht te verkrijgen in eventuele ruimte in deze reserve lijkt een financiële doorrekening van meerdere scenario's van het SVB benodigd.
2. Reserve grondexploitatie. Alle lopende grondexploitaties – inclusief die zijn ondergebracht in de cv's – zijn volgens de exploitatieopzetten winstgevend. De totale toekomstige winstverwachting bedraagt € 5,4 miljoen. Deze winsten worden vanuit voorzichtigheid door uw gemeente niet ingerekend in het overzicht hiernaast (zijnde begroting na bijstellingen).

2. (vervolg reserve grondexploitatie) Eventuele toekomstige tegenvallers kunnen mogelijk worden opgevangen door verlaging van dit winstpotentieel voordat onttrekking uit de reserve benodigd is. De reserve is volgens de huidige inzichten dus niet nodig als risicobuffer voor de huidige grondexploitaties.
3. De reserve Grondexploitatie wordt – zoals ons is medegedeeld – mogelijk in de komende jaren ingezet voor andersoortige plannen zoals: aanpakken randweg, sanering van het mengvoederbedrijf in het centrum van Opmeer en herontwikkeling (inbreidings)locaties van de scholen. Deze plannen zijn echter nog niet concreet en financieel doorgerekend, waardoor het nog niet duidelijk is wat de financiële gevolgen zijn van deze plannen en welke dekking mogelijk is benodigd uit deze reserve. Uiteraard betekent het nu afroemen van de reserve dat minder ruimte overblijft in de reserve voor de genoemde andere plannen.
4. De reserve Bovenwijkse voorzieningen bedraagt ultimo 2019 € 864.000. Deze reserve is in 2020 reeds voor € 350.000 ingezet (West-Frisiaweg). Op basis van de kadernota 2020 is besloten in de komende jaren om deze reserve volledig in te zetten ter dekking van de geplande kosten van het gemeentelijk vervoers- en veiligheidsplan (GVVP) van € 570.000. Uit de studiefase moet overigens nog blijken welke maatregelen daadwerkelijk noodzakelijk zijn. Mogelijk blijkt hieruit dat maatregelen niet noodzakelijk zijn, kunnen worden versoberd dan wel kunnen worden uitgesteld waardoor eventueel ruimte ontstaat in deze reserve voor een vrijval. Bij ongewijzigde besluitvorming zit er in deze reserve geen ruimte voor een vrijval.
5. De reserve wegen bedraagt ultimo 2019 € 1,3 miljoen. Deze reserve wordt op grond van het wegenbeheerplan 2018-2021 (inclusief doorkijk naar latere jaren) volledig benut en vertoont met ingang van boekjaar 2027 een negatief saldo van € 50.000 oplopend naar ruim € 0,6 miljoen in 2029. U gaat in 2021 het wegenbeheerplan actualiseren. Wij adviseren u om bij de actualisatie van het wegenbeheerplan ook de financiële consequenties op lange termijn inzichtelijk te maken en eventuele tekorten tijdig op te lossen. Een eventuele onttrekking uit deze reserve ter dekking van andere doeleinden vergroot op termijn – bij ongewijzigde besluitvorming – dit tekort.

Management samenvatting

Vervolg samenvatting

5. De egaliseriereserve Baggerwerkplan (€ 256.000) wordt volledig benut ter dekking van mogelijke financiële gevolgen van de overdracht van het beheer van de sloten aan HHNK. Een onderzoek hiernaar is nog niet afgerond.
6. De reserve Speeltoestellen (€ 219.000) wordt in de toekomst volledig benut ter dekking van vervangings- en onderhoudskosten.

Algemene aanbeveling

Uw gemeente denkt de kosten van het gemeentelijk vervoer- en veiligheidsplan (GVVP) deels te dekken uit de reserve grondexploitatie en deels uit de reserve bovenwijkse voorzieningen. Wij adviseren u om de bestemmingsreserves zo zuiver mogelijk te blijven koppelen aan plannen en andersom zodat duidelijk is welk plan gedekt wordt door welke reserve. Door één plan te koppelen aan meerdere reserves bestaat het risico dat reserves 'dubbel' worden geclaimd of dat in de uitvoering de werkelijke kosten en dekkingsmiddelen niet meer transparant inzichtelijk zijn. Een zuivere koppeling tussen plan en reserve vereenvoudigt ook de toekomstige analyses en onderbouwingen op de toereikendheid van uw bestemmingsreserves.

Bevindingen per bestemmingsreserve

Reserve Woningbedrijf

Bevindingen

De reserve in de gemeentelijke jaarrekening 2019 bedraagt € 21,2 miljoen en is circa € 8 miljoen hoger dan de overige reserve in de jaarrekening van het Woningbedrijf (€ 13 miljoen). Het verschil betreft volledig de afwaardering van de materiële vaste activa naar lagere bedrijfswaarde. Deze afwaardering is wel verwerkt in de jaarrekening van het Woningbedrijf (RJ 645), maar conform het BBV niet verwerkt als afwaardering in de gemeentelijke jaarrekening.

Onze belangrijkste bevindingen zijn:

1. In de begroting 2020 van het Woningbedrijf is een ondergrens van het eigen vermogen van circa € 5 miljoen vastgelegd. Uit deze begroting blijkt niet hoe deze ondergrens is berekend en welke risico's hiermee worden afgedekt.
2. De belastingdienst heeft recent in 2020 uitgesproken dat uw woningbedrijf niet Vpb-plichtig is. De betaalde voorschotten over eerdere belastingjaren tot en met 2019 bedragen circa € 2 miljoen. De belastingdienst betaalt deze voorschotten terug en deze zullen worden toegevoegd aan de reserve Woningbouw. Deze recente uitspraak is nog niet verwerkt in uw kadernota 2020 en in het cijfermatige verloop van de reserve zoals hiernaast is weergegeven.
3. Uit de begroting 2020 van het woningbedrijf maken wij op dat de reserve in de toekomst volledig benodigd is ter dekking van de verduurzaming, door uw organisatie ingeschat op € 21,3 miljoen. Uw organisatie heeft één scenario doorgerekend. Wij kunnen niet beoordelen of dit scenario een minimumvariant is of een uitgebreide / dure variant waarin mogelijk nog besparingsmogelijkheden aanwezig zijn.
4. In uw Strategisch voorraadbeleid (SVB) 2020 zijn de volkshuisvestelijke opgaven beschreven. Dit omvat onder meer beleid over nieuwbouw, verkoop, verduurzaming, de energietransitie en betaalbaarheid van huurwoningen. Dit SVB is nog niet financieel doorgerekend.

Doordat het SVB nog niet is doorgerekend en de verduurzamingsambitie nog nader wordt uitgewerkt, kan nog geen conclusie getrokken worden over de toereikendheid van dan wel ruimte in deze reserve.

Doel en omvang

Deze reserve dekt de risico's af inzake de exploitatie van de sociale huurwoningen en toekomstige verliezen met het oog om betaalbare huurprijzen te realiseren. De raad heeft geen minimale of maximale omvang van deze reserve vastgesteld.

Verloop reserve

Onderstaande dalingen en stijgingen worden veroorzaakt door negatieve en positieve exploitatieresultaten van het woningbedrijf.

Stand reserve (€1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Woning bedrijf	21.236	19.555	17.391	17.863	18.841

Reserve Grondexploitatie

Bevindingen

De gemeente heeft voor twee projecten een commanditaire vennootschap (CV) opgericht, zijnde CV Veken 3 (Veken 3) en CV Veken 4 (Veken 3 uitbreiding) waarin de gemeente voor 50% deelneemt. De te verwachten winsten Veken 3 (€ 2,1 miljoen) en de uitbreiding (€ 2,7 miljoen) bedragen in totaal € 4,8 miljoen. Hiervan komt in de toekomst € 2,4 miljoen ten gunste van uw gemeente.

De gemeente exploiteert daarnaast Veken 4 welke in de toekomst wordt ondergebracht in de CV Veken 4, Loos en Heerenweide. De winstverwachting van deze bouwgronden in exploitatie bedraagt bruto € 4,6 miljoen en na aftrek van bijdragen aan de partners € 3,0 miljoen ten gunste van uw gemeente.

Wij hebben de volgende bevindingen:

1. In uw meerjarenbegroting is vanuit voorzichtigheid bewust geen rekening gehouden met de geprognosticeerde winsten van in totaal € 5,4 miljoen (inclusief fondsstortingen en interne rente). De reserve zal naar verwachting in de toekomst oplopen als gevolg van deze nog te realiseren winsten.
2. De lopende projecten zijn winstgevend. Eventuele toekomstige tegenvallers kunnen mogelijk binnen de bestaande winstverwachting worden opgevangen. Hiervoor is voorsnog geen dekking uit de reserve benodigd.
3. De geplande jaarlijkse onttrekkingen van € 320.000 volgens de programmabegroting 2020 betreffen de vennootschapsbelasting (€ 200.000) en vervallen rentebaten (€ 110.000), qua aard in lijn met 2019.
4. Ons is medegedeeld dat uw gemeente onder andere de volgende ambities heeft en daarvoor mogelijk in de toekomst aanspraak wil doen op de reserve: aanpakken randweg, sanering van het mengvoederbedrijf in het centrum van Opmeer en herontwikkeling (inbreidings)locaties van de scholen die verhuizen naar het te bouwen IKC, warmtetransitie en klimaatmaatregelen, verkeersmaatregelen (GVVP) en de ontwikkeling van nieuwe kleinschalige bouwlocaties. Op dit moment zijn deze plannen niet concreet (inclusief financiële doorrekening) en is nog niet definitief welke keuzemogelijkheden er zijn voor deze plannen: niet / versoberd uitvoeren of uitstellen.

Afhankelijk van nog te maken keuzes zit in deze reserve op dit moment nog ruimte mede ook gezien de winstverwachtingen (toekomstige toevoegingen) van bestaande projecten die nog niet in de meerjarenbegroting zijn ingerekend.

Doel en omvang

Deze reserve dekt de risico's inzake de exploitatie van gronden en/of actieve grondpolitiek. De raad heeft in het verleden een minimale omvang vastgesteld van € 500.000. Er is geen maximale omvang vastgesteld.

Verloop reserve

Jaarlijks wordt er overeenkomstig de programmabegroting en kadernota 2020 € 320.000 ingezet ter dekking van incidentele lasten van andere beleidsgebieden, niet zijnde de grondexploitatie. In 2020 is tevens sprake van een dotatie van € 285.000. Dit betreft de verwerking van de resultaatbestemming 2019. Verder zijn er geen grondexploitatie specifieke toevoegingen en onttrekkingen geraamd.

Stand reserve (€ 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Grond exploitatie	4.734	4.701	4.381	4.060	3.740

Reserve Bovenwijkse voorzieningen

Bevindingen

Wij hebben de volgende bevindingen:

1. In 2020 heeft reeds een daadwerkelijke onttrekking plaatsgevonden van ruim € 350.000 ter dekking van de aanleg van de West-Frisiaweg.
2. De toekomstige geraamde onttrekkingen volgens de kadernota 2020 bedragen ruim € 570.000 ter dekking van kosten vanuit het gemeentelijk vervoers- en veiligheidsplan (GVVP). In het GVVP zijn kosten opgenomen voor onder andere de studiefase, voorbereidingsfase en uitvoeringsfase. De kosten voor studiefase zijn ramingen op basis van ervaringscijfers geraamd door uw gemeente. De kosten voor voorbereiding en uitvoering zijn inschattingen van de te verwachten maatregelen, echter uit de studiefase moet nog blijken welke maatregelen nodig zijn.

De reserve Bovenwijkse voorzieningen is in 2020 reeds voor € 350.000 ingezet (West-Frisiaweg) en wordt in de komende jaren volledig ingezet voor de geplande kosten van het GVVP (€ 570.000 conform kadernota 2020). Echter uit de studiefase moet nog blijken welke maatregelen noodzakelijk zijn. Mogelijk blijkt hieruit dat maatregelen niet noodzakelijk zijn of kunnen worden versoerd waardoor eventueel ruimte ontstaat in deze reserve. Bij ongewijzigde besluitvorming zit er in deze reserve geen ruimte.

Doel en omvang

Het bekostigen van voorzieningen die veelal niet aan één bepaald bestemmingsplan kunnen worden toegerekend, bijvoorbeeld een verbindingsweg of recreatie-/groenvoorzieningen

De maximale omvang is in het verleden op € 2,5 miljoen bepaald, er is geen minimale omvang vastgesteld.

Verloop reserve

De reserve kent een aflopend verloop als gevolg van onttrekkingen voor de West-Frisiaweg en in de kadernota 2020 ingerekende onttrekkingen voor dekking van kosten van het gemeentelijk vervoers- en veiligheidsplan (GVVP).

Stand reserve (€ 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Bovenwijkse voorzieningen	864	486	413	303	59

Reserve Wegen

Bevindingen

Het wegenbeheerplan 2018-2021 (met een doorkijk naar latere jaren) is de basis voor de geplande onttrekkingen en toevoegingen aan de reserve Wegen. Wij hebben de volgende bevindingen:

1. De stand van de reserve en jaarlijkse toevoeging is op basis van de huidige inzichten niet toereikend om de onderhoudskosten op de lange termijn te dekken. Op basis van het wegenbeheersplan 2018-2021, programmabegroting 2020, kadernota 2020 en interviews blijkt dat er tot en met 2022 relatief weinig onderhoud gepland is. Na 2022 neemt het onderhoud en bijbehorende budgetbehoefte toe. In deze periode zal de reserve Wegen worden ingezet en – op basis van de nu bekende plannen – vanaf 2027 niet toereikend zijn om deze hogere lasten structureel te dekken.
2. Dit wegenbeheerplan wordt in 2021 geactualiseerd. Afhankelijk van de uitkomsten daarvan zal opnieuw worden bepaald welke dotaties benodigd zijn om de reserve – rekening houdend met het gewenste onderhoudsniveau – ook in de toekomst op peil te houden.
3. In de toekomst zal waarschijnlijk het beheer van wegen overgedragen worden van HHNK aan de gemeente. Afhankelijk van het huidige onderhoudsniveau en toekomstige veiligheidsniveau kunnen deze kosten een aanvullende impact hebben op de onderhoudskosten en reserve Wegen.

De reserve wegen wordt op grond van het wegenbeheerplan 2018-2021 (met een doorkijk naar latere jaren) volledig benut en vertoont naar verwachting eind 2027 een negatief saldo. Wij adviseren u om na actualisatie van het wegenbeheerplan vast te stellen of hogere dotaties aan deze reserve noodzakelijk zijn.

Doel en omvang

Dekken/egaliseren van de kosten inzake het beheer en onderhoud van de gemeentelijke wegen, straten en pleinen. Er is geen minimale of maximale omvang vastgesteld.

Verloop reserve

De reserve neemt tot en met 2022 toe doordat de werkelijke kosten lager worden geschat dan het gemiddeld begrote bedrag aan kosten waardoor sprake is van een toevoeging aan de reserve. Er is in deze jaren relatief weinig onderhoud gepland. De onderhoudskosten zijn nu met name na 2022 ingepland. Uw interne calculaties vertonen jaarlijks na 2022 een onttrekking van € 290.000 waardoor de reserve met ingang van 2027 negatief wordt.

Stand reserve (€ 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Wegen	1.305	1.346	1.400	1.473	1.184

Reserve Baggerwerkplan

Bevindingen

Het Stedelijk Waterplan 2018-2021, baggerplan 2013-2023 en kadernota 2020 zijn de basis voor de geplande onttrekkingen en toevoegingen aan de reserve Baggerwerkplan. Het baggerplan is gebaseerd op de onderhoudsplicht van de gemeente inzake de gemeentelijke sloten. Inmiddels zijn wijzigingen in de baggerplanning in de programma begroting 2020 aangebracht. Ook is er besloten om structureel te bezuinigen op de baggerkosten.

Wij hebben de volgende bevindingen:

1. Het baggerplan 2013-2023 is opgesteld in 2012 en kijkt 10 jaar vooruit. Wij hebben vernomen dat het plan wordt geactualiseerd zodra het onderzoek over de overdracht van het beheer van de sloten aan HHNK is afgerond. Dit kan echter nog enkele jaren duren. De gemeente voert tot die tijd het bestaande beleid uit.
2. Het voorgenoemde onderzoek moet uitwijzen welke (financiële) impact de overdracht heeft op de kosten. Het risico hierbij is dat HHNK vereist dat de sloten aan een bepaald onderhoudsniveau moeten voldoen, wat extra kosten met zich meebrengt. Ook zal wanneer het onderhoud wordt overgedragen aan HHNK besloten moeten worden hoe de financiering plaatsvindt van eventuele niet overgedragen sloten en of het noodzakelijk is dat de reserve blijft bestaan.

Op basis van de huidige informatie blijkt dat de middelen in de reserve vooralsnog nodig zijn om de structurele baggerkosten en het risico die de overdracht mogelijk met zich meebrengt (aanvullend onderhoud) te kunnen dekken. De hoogte van de benodigde reserve is afhankelijk van het nog af te spreken onderhoudsniveau met HHNK en de resterende te baggeren sloten voor rekening van de gemeente.

Wij zien dat baggerplan en stedelijk waterplan verschillende looptijden en actualisatiemomenten kent. Wij adviseren u om de mogelijkheden te onderzoeken om beide plannen te integreren tot één plan om de integraliteit – zowel beleidsmatig als financieel – te versterken. Wij hebben vernomen dat als de overdracht doorgaat, er geen separaat baggerplan meer noodzakelijk is.

Doel en omvang

Dekken/egaliseren van het onderhoud van de sloten. Er is geen minimale of maximale omvang vastgesteld.

Verloop reserve

De reserve neemt gedurende de jaren af ter dekking van de lasten.

Stand reserve (€ 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Bagger werkplan	256	198	179	161	142

Reserve Speelvoorzieningen

Bevindingen

De vervangings- en onderhoudskosten en stand van de reserve is nader gespecificeerd in het intern opgestelde vervangingsschema speeltoestellen wat loopt van 2019 tot en met 2033. Hierin zijn de jaarlijkse geplande toevoegingen en de te dekken kosten opgenomen om de geplande eindstand van de reserve te bepalen. Het inspectierapport vormt de basis voor de uiteindelijke daadwerkelijke onttrekkingen en toevoegingen aan de reserve Speelvoorzieningen.

De wet- en regelgeving stelt eisen aan het onderhoud van de speeltoestellen. De gemeente verricht deze keuringen. Wanneer het onderhoud niet conform het inspectierapport wordt uitgevoerd bestaat het risico dat speeltoestellen worden afgekeurd.

Wij hebben de volgende bevindingen:

1. Het vervangingsschema gaat uit van een stand van de reserve van 2017 van € 158.000 in plaats van € 219.000 volgens de jaarrekening 2019. Op basis van de oude eindstand vertoont de reserve een tekort van maximaal € 60.000 in 2027. Op basis van de jaarrekening 2019 en aangepaste doorrekening is alleen in 2027 de reserve nagenoeg volledig ingezet.
2. Het huidige beleid gaat uit van een gemiddelde leeftijdsopbouw wat de indicatie is ter vervanging van het speeltoestel.

Op basis van de huidige informatie blijkt dat de middelen in de reserve Speelvoorzieningen volledig nodig zijn om de vervangings- en onderhoudskosten te kunnen dekken. De gemeente kan ruimte in deze reserve creëren door in de toekomst het aantal speelvoorzieningen te verminderen of het beleid te wijzigen zodat speeltoestellen later worden vervangen. Uiteraard rekening houdend met de minimale wettelijke (veiligheids)eisen.

Tot slot geven wij u ter overweging mee om deze reserve gezien de geringe hoogte van het bedrag ultimo 2019 en relatief geringe toekomstige mutaties vrij te laten vallen ten gunste van de exploitatie en de jaarlijkse lasten te dekken uit de algemene reserve. Een inschatting van de jaarlijkse lasten kan bijvoorbeeld gemaakt worden op basis van de gemiddelde kosten over de afgelopen 5 jaar in combinatie met toekomstige verwachtingen.

Doel en omvang

Dekken/ egaliseren van de kosten inzake het aanbrengen, vervangen en onderhoud van speelvoorzieningen. Er is geen minimale of maximale omvang vastgesteld.

Verloop reserve

De reserve neemt af doordat de in begroting opgenomen kosten hoger zullen zijn dan de geplande toevoegingen aan deze reserve.

Stand reserve (€ 1.000)	Ultimo 2019	Ultimo 2020	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023
Speel voorzieningen	219	210	126	117	74

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), its global network of member firms and their related entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about to learn more.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our network of member firms in more than 150 countries and territories serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte's approximately 286,000 people make an impact that matters at www.deloitte.nl.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms or their related entities (collectively, the "Deloitte network") is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

© 2020 Deloitte The Netherlands